

Alte Drucke

**Apophthegmata,|| EX PLVTAR=||CHO ET ALIIS ||
SCRIPTORIBVS SELE=||cta, inq; locos commu=||nes
redacta Graecè || & latinè,|| Autore || IOHANNE ...**

Possel, Johann

Wittenberg, 1586

VD16 ZV 27203

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-149815

Apophthegmata,
EX PLVTAR-
CHO ET ALIIS
SCRIPTORIBVS SELE-

cta, inq; locos commu-
nes redacta, Græcè
& latinè,

Autore

IOHANNE POSSELIO.

*Nomina, quorum Apophthegmata in hoc
libello habentur, post præfatio-
nem adscripta sunt.*

Achilles

VVITEBERGÆ.
Excudebat Zacharias Lehman,
M. D. LXXXVI.

Adolescenti

ET GENERE
ET INGENIO
NOBILI, FRIDERI

CO ROSENKRANZTIO,

Domino in Bol.

vver. &c.

JOHANNES POSSELIUS.

S. D.

V^{De iis apophthegm.} T Historiæ continentibus il-
lustria virtutis & rerum
præclarè gestarum exem-
pla, ita & acuta, brevia &
sententiosa dicta, quæ usitatè Apo-
phthegmata vocamus, magnam vim ad
) (2 docen-

EPISTOLA

docendum, mouendum, & delectandū
honestos animos habent. Nam *Histo-*
ria, testis temporum, lux veritatis, vita
memoriae, magistra vitae, nuncia vetu-
statis est, vt verissimè Cicero dixit: et
Apophthegmata, quæ nihil aliud, quam
flosculi quidam historiarum sunt, pecu-
liarem quandam rationē breuiter, false
& vrbane vitia taxandi, lectorem de
rebus vtilibus admonendi, & cuiusq;
ingenium exprimendi continent. Quē
enim nostrum insignis Phocionis ani-
mi moderatio & patientia nō cum qua-
dam commiseratoine delectat? qui cū
ab Atheniensibus iniuste damnatus es-
set, & iam morti vicinus interrogare-
tur, si quid filio, qui aderat, dicere vel-
let, Ego, inquit, tibi fili præcipio, atq;
etiam te obsecro, ne quid ob huius rei
memoriam Atheniensibus malè velis.
Alijs iniuste morientibus præcipua con-
solatio

Definitio casus alij

Ratio definitio

*ab apto pho-
cione, in pthemi
quidam clari
q. fuit d. d. p. p.
in d. boni p.
reus d. boni p.
s. p. oblatos d.
p. p. p. p. p.
in d. d. p. p.*

EPISTOLA

nihil aliud, quàm iusti nomen obijci po-
tuit, iniustam condemnationem tulit.

Sic quis non miretur breue &
nervosum Phocionis responsum, quod
inter suos sicut dicitur
Antipatro petenti Antipatro petenti, ut in suam gratiam
quis puto: ut quis puto
phocionis apud phocionem quiddam non satis honestum faceret
his verbis dedit? Non potes, ô Antipa-
ter, Phocione simul & amico & adu-
latore uti. Ut enim amicus ab amico,
nihil nisi quod iustum sit, petere debet:
ita amicus rogatus, quousq; patitur æ-
quum & honestum, obsecundat. Adu-
lator verò ad quidvis paratus est, &
obsequitur.

ab repto periclis in barba
periclis repto Neg. verò minus piè & graviter
periclis repto à Pericle roganti amico, ut sua gratia
periclis repto in quodam negotio peieraret, responsum
est: Oportet me commodare amicis, sed
vsq; ad aras. Monens voluntati amico-
rum morem quidem gerendum esse, ve-
rùm eatenus, ne propter hominem a-
micum

DEDICATORIA.

micum contra pietatem Deo debitam
peccemus. Olim enim iurantes, aræ
manum imponebant, perinde vt nunc
iusiurandum dantes, duos digitos erige-
re solent. Sic Themistocles Simonidi^{at}
petenti, vt in causa quadam iniustam
sententiam pronunciaret, Neg tu, in-
quit, bonus Poëta eris, si præter Musi-
cæ modulos canas, neg ego bonus Ma-
gistratus, si contra leges sententiam
feram. Vt enim in Musica vnica chor-
da discrepante, tota harmonia turba-
tur: ita iudex, qui non causæ veritate
exploratè cognita, iuxta normam ver-
bi diuini, & alias honestas leges, lus
dicit, ab officio discedit, neg boni &
pij Magistratus munus exequitur.

Idem Themistocles, cum consu-
leretur, vtrum bono viro pauperi, an
minus probato filiam in matrimoni-
um daret? Ego, inquit, malo virum,

EPISTOLA

qui pecunia egeat, quàm pecuniam,
quæ viro. Hæc & similia prudentum
virorum breuiter & sapienter dicta,
quo diutius & attentius considerantur,
hoc magis magisq; voluptate afficiunt
lectorem, eumq; in cogitatione rerum
honestarum & vtilium detinent.

Cum igitur valdè profit, eiusmodi
in signum hominum grauitè dicta,
& historiolas iucundas adolescentibus
familiarissimè notas esse, ego optima
quæq; Apophthegmata, ex Plutarcho,
et alijs scriptoribus collegi, & in Locos
communes redegei, ac addita interdum
breui quadam declaratione, vbiq; cum
Græcis Latina coniunxi, vt & edisci
facilius, & conferri ab vtriusq; linguæ
studiosis commodius possint.

Rabò deligantior

Tibi verò, Nobilissime adolescens
FRIDERICE, hunc libellum pecu-
liariter dedicare volui, vt meæ erga te,
& il-

DEDICATORIA.

& illustrem familiam tuam obseruan-
 tia, ac voluptatis quàm ex præclara
 tua indole, morum suauitate, & singu-
 lari discendi studio, capio, publicum
 testimonium extaret. Cum enim tum
 eiusmodi sapientum hominum dictis,
 non exiguam tum historiarum tum ho-
 nestissimarum rerum noticiam lectori
 adferentibus, valdè delecteris, & me
 Græca Xenophontis *ἑταίρων* *Quæta* *connumeraria de*
 in hac Academia interpretantem, &
 reliquos meos collegas Artes dicendi, et
 alia tue ætati ac studijs, conuenientia
 tradentes, diligenter & assidue audie-
 ris, & piè ac modestè vixeris, facile
 apparet, te à multis alijs tui ordinis a-
 dolescentibus longè dissentire, qui verū
 Nobilitatis decus non tam in virtute,
 sapientia, doctrina, & illustribus ac
 conspicuis in patriam, Ecclesiam &
 Rempublicam meritis: quàm in maia-

EPISTOLA

rum dignitate, & opibus, a parentibus
relictis, ac morum feritate, & habitu
Thraſonico, poſitam eſſe, falſo exiſti-
mant.

*A laude parentum de m. m.
educatio poſtulat.*

Neg. vero poſſum non vehemen-
ter laudare excellentem pietatem &
prudentiam laudatiſſimæ femine, ma-
tris tuæ, natæ ex optimo patre **CHRIS-
TOPHERO GULDENSTERN**,
quæ arbitratur, non ſatis tibi eſſe, quod
honestiſſimis parentibus prognatus ſis,
ſed iudicat ad naturam bonam atq; illu-
ſtrem, rectam educationem, & piam
inſtitutionem accedere oportere. Qua-
re ut **Peleus Chironem**, propter probi-
tatem, peritiam & inſtitiam, qua is
cæteris antecellebat, filio ſuo **Achilli**
Pædagogum præſcit: ſic & illa tibi
modestum & eruditum iuuenem **Iohan-
nem Pauli Reſenium**, qui morum &
ſtu.

*Patris Achillis filius
Achilles.*

DEDICATORIA.

Studiorum tuorum inspector & gubernator sit, prudenti consilio adiunxit.

Planè igitur non dubito, quin si Deus, qui est vita nostra & longitudo dierum nostrorum, ut Moysis verbis utar, te viuum & valentem conseruauerit, præstantibus illis Heroibus, HOLGERO ROSENKRANTZ, patri tuo, beatæ memoriæ, qui inçlyti Regni Daniæ Mareschalcus fuit, & OTTONI ROSENKRANTZ, auo paterno, Equiti aurato, piè defuncto, nec non Magnifico & verè nobili viro, GEORGIO ROSENKRANTZ, patruo tuo, & primario hoc tempore Regni Senatori, virtute, doctrina, prudentia, & rebus præclare gestis, similis futurus sis. Benè et feliciter vale, meumq; hoc dedicationis officium, optimo studio, & tui amore susce-

EPISTOLÆ

fusceptum, in optimam partem accipe.

Ex Academia Urbis Rosarum.

Anno 1586. 1111 Idus

Augusti.

NOMINA EO-
RVM, QVIBVS APO-
phthegmata, quæ in hoc
libello extant, ad-
scribuntur.

<i>Aeschines.</i>	<i>Aristides.</i>
<i>Aeschylus.</i>	<i>Aristippus.</i>
<i>Aesopus.</i>	<i>Aristoteles.</i>
<i>Agathocles.</i>	<i>Artaxerxes.</i>
<i>Alcarnenes.</i>	<i>Basilus.</i>
<i>Alcibiades.</i>	<i>Bias.</i>
<i>Alexander Mas.</i>	<i>Bion.</i>
<i>Anacharses. (gnus.</i>	<i>C. Caesar.</i>
<i>Anacreon.</i>	<i>Cato.</i>
<i>Anaxandridas.</i>	<i>Chabrias.</i>
<i>Antigonus.</i>	<i>Charicles.</i>
<i>Antiochus.</i>	<i>Charillus.</i>
<i>Antiphanes.</i>	<i>Chilo.</i>
<i>Antisthenes.</i>	<i>Chrysostomus.</i>
<i>Apollonius.</i>	<i>Cicero.</i>
<i>Arcestus.</i>	<i>Cleantes.</i>
<i>Archidamidas.</i>	<i>Cleobulus.</i>
<i>Archidamus.</i>	<i>Clitarchus.</i>

Cy

Cyrus.	Lucianus.
Darius.	Lycurgus.
Demaratus.	Lysander.
Demetrius.	Lysias.
Democritus.	Manius Curius.
Demonax.	Memnon.
Demosthenes.	Menander.
Diodorus.	Nilus.
Diogenes.	Pausanias.
Dionysius unior.	Pericles.
Dionysius senior.	Philippus Macedo.
Dion Romanus.	Philistarchus.
Epanetus.	Philo.
Epaminondas.	Phocion.
Epicetus.	Pittacus.
Euclides.	Plato.
Eudamidas.	Plutarchus.
Euripides.	Polytus.
Gorgias.	Pompeius.
Hiero.	Posidippus.
Hippocratidas.	Ptolemaus.
Iphicrates.	Pythagoras.
Isocrates.	Scilurus.
Lacones aliquot.	Scipio maior.
Leon Eurycratides.	Scipio minor.
Leonidas.	

Septem

Septem sapientes
Gracia.

Sextus.

Simonides.

Socrates.

Solon.

Sophocles.

Sostratus.

Taxiles.

Thales Milesius.

Thearidas.

Themistocles.

Theocritus.

Theopempeus.

Theophrastus.

Timotheus.

Traianus Imperator

Xenocrates. (sor.

Xenophon.

Zalencus.

Apophthegmata genera duo esse videtur. quia a verbo ἀποφθέγμαι. (m)
ritiosè duo: apophthegmata dicitur. quia, dicitur tñ, qdam dicta xxiij q
brevia non potius cūcūctibet spū illis pñm itoxq quales sint oratores
dūtes impatores et tñq gēnais similes.

AMICITIA.

Αρεῖα ὁ Ξέρξης, ῥοῖαν με-
γάλην ἀνοίξας, πυθομένης
πνός, ἥ αὖ ἔχεν βέλτοιο
πσῆτον, ὅσων ἐστὶ τῶν κόκκων
τὸ πλῆθος, εἶπε, Ζωπύρης,
ἔπος μὲν ἦν αὐτῇ ἀγαθός,

καὶ τῷ Δαρείῳ πρὸς φίλῳ. ἐσήμηνε γ', ἔδεν
πρῶτον εἶναι βασιλεῖ βέλτοιο ἢ ἡδίων γνη-
σίων καὶ πσῶν φίλων. *Darius, Xerxis pa-
ter, cum, aperuisset prae grande malum Punia-
cum, & quidam ab eo sciscitaretur, Cuius rei
tantum numerum habere optaret, quantum il-
lic inesset granorum, Respondet, Zopyrorum.
Is erat Dario fidus amicus, & vir bonus.
Significavit autem, Regi nihil prius aut cha-
rius esse debere probis & fidis amicis.*

Δημήτριος δὲ φίλος, ἔφασκε, ὅτι μὲν
τῷ ἀγαθῷ παρακαλεσθῆναι ἀπέναι. ὅτι
ἢ τὰς συμφορὰς, αὐτομάτως. *Demetrius
dicebat, amicos in rebus secundis adesse debe-
re vocatos, in aduersis verò sua sponte & non
vocatos. Congruit hoc Apophthegma cum il-
lo Democriti: τὸν ἀγαθὸν φίλον, πρὸς μὲν τὰς
ἀφροσύνας κληθέντα δεῖ παρῆναι, πρὸς δὲ τὰς
περίεστας, ἀνιόντην δεῖ συμπαρῆναι.*

A

buto

*bum amicum, gaudijs vocatum adesse decet :
adversis autem casibus sua sponte.*

Σκιπίων ὁ νεώτερος ἐπαρξάτο μὴ πρῶτον
ἐξ ἀγορᾶς ἀπελθεῖν, ἢ πιήσασθαι πῖνα
σωήθη καὶ φίλον ἀμωσγέτως τῶν ἐντυχῶν
νότων. νομίζων ἀνθρώπῳ ἔδεν κτῆμα πιώτε-
ρον εἶναι. *Scipio minor dabat operam, ne quā-
do è foro rediret domum, priusquam sibi quo-
cūq; modo quempiam eorum, in quos incidisset,
amicum reddidisset, Sensiens homini
nam possessionem esse meliorem.*

Αριστοτέλης ἐρωτηθεὶς τί ἐστὶ φίλος, ἔφη,
Ἀμία ψυχή, δύο σώμασιν ἐνοικᾶσαι. *Aristo-
teles interrogatus, quid sit amicus, una, in-
quit, anima in duobus corporibus.*

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς, τίς ἐπιτήδειος πρὸς φι-
λίαν; ὁ πλῆστα, ἔφη, ἀδικεῖσθαι διωάρμνεν.
*Aristoteles interrogatus, quis esset idoneus
ad amicitiam? Qui, inquit, plurimas iniu-
rias ferre potest.*

φίλον ἡγητέον, ἔφη φίλον, τὸν βοηθεῖν καὶ
ἀντωφελεῖν ἐθέλοντα, καὶ μὴ διώχεται. *Amicus
existimandus est, inquit Philo, qui opem fer-
re, & gratiam rependere cupit, etiamsi
non possit.* Πλάτων ἔφη, φίλον εἶναι ζῶον φύσει
ἄμεινον

δομετίβολου. Plato dixit, Amicum esse animal natura mutabile.

Αριστοτέλης ἐκασότῃ ἔλεγε, ὦ φίλοι, εὐδαίμων φίλος, παρεμφαίνων, πολλὰς μὲν εἶναι φίλους λόγῳ, ὀλίγους δὲ ἢ μηδένας τῷ ἔργῳ. Aristoteles illud frequenter habebat in ore, O amici, nemo amicus, Sentiens multos esse amicos nomine, paucos autem aut nullos re.

AMOR.

Ἀντίοχος ὁ τρίτος τὴν τ' Ἀρτέμιδος ἱέρειαν ἰδὼν ὑπερβολῇ καλὴν φανῆσαν, ὡς ἀνέβλεπε, ἔξεν ἐξ Εφέσῃ, φοβερὺν μὴ παρὰ γνώμην ἐκδιαοθῇ περὶ αἰῶνι τῶν ἐχέσιων. Antiochus tertius, cum vidisset Diana sacerdotem supra modum eleganti forma, continuo soluit Epheso, veritus ne vis amoris aliquid ipsum facere compelleret, quod fas non esset.

Διογένης τὴν ἑρῶσα, σχολάζοντων ἀσχολίαν εἶναι, ἔλεγε, διὰ τὸ εἶναι τὸ πάθος μάλιστα καὶ θαλασθεῖν οὐκ ἀργεῖας. Diogenes dixit, amorem esse ociosorum negotium: quod hic affectus potissimum occupet homines otio delectatos.

Πόλτες Θρακῶν βασιλῆς ἐν τῇ Τροϊκῇ
 πολέμῳ πρὸς βουλευομένων πρὸς αὐτὸν ἅμα τῶν
 τρώων καὶ τῶν Ἀχαιῶν, ἐκέλευσε τὸν Ἀλέξανδρον
 ἀποδόναι τὴν Ελένην, δύο παρ' αὐτοῦ λαβεῖν
 καλὰς γυναῖκας, ἐφρόνησεν αὖτ' ὁ Ἀλέξανδρος, εἰς
 ἑτοπεποίηκε, μιᾶς γὰρ ἐξαρκέντως ἀπολαύσας,
 ἔαρχεν αὖ δύο νέας γυναῖκας, καὶ τὴν πατρίδα
 εὐπεποίηκε. *Polyx Thracia rex, Troiani belli*
tempore, cum Troiani pariter & Graeci lega-
tionem ad ipsum misissent, auditis utrisq;
pronunciauit, ut Alexander redderet He-
lenam, & à se pro una duas formosas abduce-
ret uxores. Sapiisset Paris, si id fecisset.
Nam una satis fretus, habuisset duas nouas,
& patria consulisset. Comprobat hoc Paridis
exemplum dictum Menandri: μόνον ἀπαρη-
γόρητον ἀνθρώποις, ἔρως, id est, Solus amor
inter homines nullo sermone consilioue moue-
tur. Item illud Platonis: τυφλῶται πρὸς τὸ φι-
λέμενον ὁ φιλῶν, Amans est caecus circa rem
amatum.

Αἰώπως ἔλεγε, ὅτ' ὁ ἔρως κατεχομέ-
 νος, ἀνομοχύλις εἶναι συμβαίνειν. *Aesopus di-*
cere solitus est, Eos qui amore capti sunt, inue-
recundos esse solere.

Πλάτωνα

Πλάταρχος εἶπε, Τὸ λίαν φιλεῖν, ἢ μὴ φιλεῖν
 οὐκ εἶναι. *Platarchus dixit, nimium amo-*
rem, odij causam esse. Congruie cum Socratis
dicto: Τὸ φιλεῖν ἀκούρως, ἴσον ἐστὶ τῷ μισεῖν. In
tempestine amare, simile est odio.

ADVLATIO. AS-

SENTATIO.

Διογένης ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν θηρίων κάκιζε δά-
 κνει, ἔφη, τῶν μὲν ἀγρίων, συκοφαντίας, τῶν
 δὲ ἡμέρων, κόλαξ. *Diogenes interrogatus qua*
bestia morsum haberet nocentissimum, Si de
feris, inquit, interrogas, obrectator, si de ci-
curibus, adulator.

Ὁ αὐτὸς τὴν πρὸς χάριν λόγον ἔφη μελιζίνην
 ἀγχόνην εἶναι. διὰ τὸ ἀνελεῖν αὐτὴν οὐτὶ ἀνθρώ-
 πος διὰ τὴν χρηστολογίαν. *Idem orationem blan-*
dam, non ex animo proficiscentem, sed ad
gratiam compositam, dicere solebat, melleum
laqueum esse, quod blandè amplectens hominē
ingulet.

Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος, Δημοσθένος εἰπόντος,
 ἀποκτενέσσι σε Ἀθηναῖοι, εἰάν μανῶσι. Ναὶ, εἶπεν, ἐς
 μὲ μὲν, αὐτὸ μανῶσι σὲ δὲ, εἰ σωφρονῶσι· σημαί-
 σιν,

των, Δημοσθένη πάντα πρὸς χάριν εἰπῶν, Phocion Atheniensis, Demostheni dicenti, Occident te Phocion Athenienses, si quando insanire ceperint, Respondit, Me quidem si insanire ceperint, Te verò, si ad saniorē mentem redierint: Significans Demosthenem omnia ad gratiam loqui.

Ὁ αὐτὸς, ἀξιῶντος Αντιπάτρους πεινῶσά τι τῶν μὴ δικαίων αὐτὸν, ἔδωκάς, εἶπεν, Αντιπάτρε καὶ φίλῳ Φωκίῳνι χεῖνται, καὶ κόλακι. Idem cum Antipater ipsum rogaret, ut in gratiam suam, aliquid iniuste ageret, Non potes, inquit, ὁ Antipater, Phocione & amico & assentatore vii.

Θαλῆς ὁ Μιλήσιος ἐρωτηθεὶς τί δύσκολον, εἶπεν, τὸ εἰαυτὸν γινῶναι. ἐκαστος γὰρ εἰαυτῷ κόλαζτογχαίει ὢν. Thales Milesius interrogatus, quid esset difficile. Seipsum inquit, nosse: Quisq; enim sibi adulator est.

Αντισθένης ὁ Φιλόσοφος κρεῖττον ἐλεγε, εἰς κέρκεας, ἢ εἰς κόλακας ἐμπέσειν. οἱ μὲν γὰρ νεκροὺς, οἱ δὲ ζῶντας ἐδίδουν. Antisthenes Philosophus dicebat, si ad alterutrum adigeret necessitas, Satius esse in corvos incidere, quā in adula

in adultores. Nam corui non comedunt, nisi mortuos, adulatores etiam viuos deuorant.

ANIMI MODERATIO. PATIENTIA.

ΤΩΝ Ἀθηναίων ὀρωμένων ἐπὶ τὸν ἐξοστρακισμόν κατὰ Ἀριστίδην ὁ δίκαιος, ἄνθρωπος ἀγροῦ ματος ἢ ἀγροικὸς ὄστρακον ἔχων προσήλθεν αὐτῷ, κελεύων ἐγγράψαι τὸ ὄνομα ὁ Ἀριστίδης, Γινώσκεις, ἔφη, τὸν Ἀριστίδην; ὃ ἄνθρώπου γινώσκων μὲν ὃ φήσαντος, ἀχθεσθαι ἢ τῇ ὁ δικῆς κατηγορίᾳ, σιωπῆσαι ἐνέγραψε τὸ ὄνομα τῷ ὄστρακῳ, καὶ ἀπέδωκεν. ὥτως Ὀχνημόνας ἤνευκε τὴν κατὰ ἀγνώσιν ἄδικον. *Cum Athenienses eò concitati essent, ut Aristidem ostracismo in exilium agerent, ac rusticus quidam illiteratus testulam ad eum deferens iussisset, ut Aristidis nomen inscriberet, Nostine inquit Aristides, Aristidem? Cum ille negasset se nosse, molestè tamen ferre, quòd Iustus cognomine diceretur, siluit Aristides, & nomen suum inscripsit testula ac reddidit. Tam leui animo ferebat iniustam damnationem.*

Σοκράτης πρὸς Ξανθίππην πρότερον μὲν
λοιδοροῦσαν, ὕστερον δὲ καὶ περιχέασαν αὐτῆς, ἐκ
ἐλαγῶ, εἶπεν, ὅτι Ξανθίππη βροντῶσα, καὶ ὕδωρ
παύσει; Socrates, cum Xanthippen diu rixan-
tem tulisset in adibus, ac tandem fessus con-
sedisset ante fores, illa magis irritata patien-
tia viri, de fenestra perfudit illum lotio: Ris-
dentibus qui prateribant, & ipse Socrates
arridebat, dicens: Facile diuinabam, post tan-
tum tonitru secururam pluuiam.

Ὁ αὐτὸς λακκοδεῖς, ἐπεὶ δὴ ἠνέχετο, πινὸς
θαυμάζοντος, εἶπε, εἰ δέ με ὄνος ἐλάκτισε, δίκη
αὐτῷ ἐλάγχανον? Idem cum in via quidam
illi per lasciviam calcem impegisset, admirans
te quodam, quod id pateretur: Quid, inquit,
si quis asinus me calce percussisset, an vocarem
illum in ius?

Φωκίωνι τῷ Ἀθηναίῳ ἤδη τὸ κύλικος ποσ-
φερομένης, ἐρωτηθεὶς, εἰ τι λέγει πρὸς τὸν υἱόν,
Εγὼ σοι, εἶπεν, ἐντέλλομαι καὶ παρεκαλῶ μηδὲν
Ἀθηναίοις μνησικακεῖν. Cum Phocioni Athe-
nienſi poculum cicuta temperatum porrigeret-
ur, percontatus est quispiam, si quid filio vela-
ret dicere, nam is aderat. Ego, inquit, tibi,
mi fili,

mi fili, præcipio, atq; etiam obsecro, ne quid ob huius rei memoriam Atheniensibus male velis.

Πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντα, ὅτι ἀνεκλῆ Ζαν-
θίπῃ λοιδόρῃσι, ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη Σωκράτης,
συνείθισμαι, καθάπερ εἰς τροχηλέας ἀκῶν
συνεχές. Alcibiadi demiranti quod Xanthip-
pen supra modum rixosam domi pateretur,
Ego, inquit, iampridem his assuevi, ut non
magis offendar, quam si rota, quæ aquam &
pusco educit, stridorem quotidie audiam.

Τῷ αὐτῷ ὁμοίον τι λέγοντι, καὶ σὺ μὲν εἴπα-
σθην ὅτι ἀνεκλῆ. ὁ δ' εἰπὼντος, ἀλλὰ μοι
ὡς καὶ νεοτῆς τέκτασι. Καὶ μοι, φησὶ, Ζανθίπῃ
παῖδά γονᾷ. Eidem simile quid dicenti, At
tu, inquit Socrates, nōne domi tua toleras
anserum strepitum? Tolero, inquit Alcibiades,
sed anseres mihi pariunt oua & pullos. Et mi-
hi ait Socrates, mea Xanthippe parit liberos.

Ποῦ δὲ Ζανθίπῃς ἐν ἀγορᾷ καὶ τῷ θοιμᾷ
ἵον παρ' ἐλομῆς, συνεβέβησιν οἱ γνώριμοι
χερσὶν ἀμυῖασθαι, Νὴ Δί', εἶπεν, ἵνα ἡ-
μῶν πυκνούντων ἕκαστος ὑμῶν λέγη, ἔν-
δε Σωκράτης, ὁ δὲ Ζανθίπῃ. ἐβλήθη δ' ἡ μάλ-
λον ἀνὴρ ὁ φρόνημα τῷ ἀνοχῆς εἰαυτῷ πα-
ραδιδυγμᾷ

ἐξόδερμα παρέχειν, ἢ καταγέλασον πιῆσαι
 θέαμα ἀνδρὸς γυναικὶ μαχομένης. Cum ali-
 quando Xanthippe in publico pallium marito
 detraxisset, ac familiares eum admonerent,
 ut tantam iniuriam manu ulcisceretur, Pula-
 chre, inquit, nimirum, ut nobis colluctantibus
 acclametis, Eia Socrates, Eia Xanthippe. Ma-
 luit autem vir sapiens, tolerantia exemplum
 de se prabere, quàm ridiculum exhibere spe-
 ctaculum viri cum uxore concertantis.

Φιλόσοφος τις μοχθηρὰν ἔχων γυναῖκα, καὶ
 φλύαρον, καὶ πάροινον, πρὸς αὐτὴν ἐρωτῶντας, τίν ἐστι
 ἐνεκεν τοιαύτῃ ἔχων ἀνέχειαι, εἶπεν· ὥστε γυμνά-
 σιον καὶ παλέστραν ἔχειν φιλοσοφίας ὁππότε οἰκίας.
 ἔσομαι γὰρ τοῖς λοιποῖς πρῶτος, φησιν, ἐν ταύτῃ
 καθ' ἑκάστην παιδολόμῳ πλὴν ἡμέραν. πνὲς ὅτι
 καὶ διὰ τὸ ἀγαγέσθαι αὐτὴν αὐτὸν λέγουσιν. Phi-
 losophus quidam cum uxorem haberet impro-
 bam, & garrulam, & ebriosam, percontantia
 bus cur talem ferret? ut domi, inquit, habeam
 Philosophia gymnasium & palestram. Ero
 enim erga ceteros lenior hac quotidie institu-
 tus. Sunt etiam qui ipsum ob hanc causam il-
 lam duxisse dicant.

CON-

CONTINENTIA.

Ἀλκαμένης ὁ Λακων, λέγοντός τινος, ὅτι
 σωεσσεύμενος ζῇ, ἱκανὴν εἶσιν κεκτη-
 μένος, Καλὸν γὰρ εἶπεν, πολλὰ κεκτημένον ζῆν
 καὶ λογισμὸν, καὶ ἐκ τῆς Πειθυμίας. Alcamenes
 Lacon, exprobandi cuidam quod frugaliter
 viueret, cum amplas facultates possideret,
 respondit : Decet eum qui multa possidet,
 pro ratione, & non pro libidine viuere.

Ἐπεὶ Σκιπίων ὁ πρεσβύτερος Καρχηδόνει
 καὶ κράτιστα εἶλε, τὴν τραυλιωτῶν πινὴς αἰχμάλω-
 τὴν λαβόντες ἀπεπέμψαντο παρθένον, ἣν κομιζόν-
 τες αὐτῷ τε εἰδίδουσαν, ἡδέως ἂν, εἶπεν, ἔλαβον,
 εἰς ἣν ἰδιώτης, καὶ μὴ ἄρχων. Posteaquam Sci-
 pio maior Carthaginem (nouam) armis cepe-
 rat, milites quidam virginem eleganti fore-
 ma captam adduxerunt, eiq; tradiderunt.
 Hic ille, libenter, inquit, acciperem, si priua-
 tus, & non imperator essem.

Ἀρίστιππος ὁ θεράπων βασιλέως ἐν ὁδῷ
 ἀργύριον καὶ βαρυνομία, ἀποχέει, εἶπεν, τὸ πλεον,
 καὶ ὅσον διώσας, βάσει. Aristip. cum famulus
 in itinere pecuniā gestans onere premeretur,
 Abijce, inquit, quod nimium est, & fer quod
 potes.

Adulte.

A D V L T E R I V M.

ΤΟσαύτῃ μὲν ἦν πότε σωφροσύνη τῶν γυναικῶν
 τῶν ἐν τῇ Σπάρτῃ, ὡς ἀπίστω εἶναι τὸ μοιχεύ-
 εαι παρ' αὐταῖς· τοιγαρὶν Γεραδάτης τις Σπαρ-
 τιάτης ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ξένου, τί πάσχουσιν οἱ μοι-
 χοὶ παρ' αὐτοῖς (ἐδὲν γὰρ ὄραν περὶ ἴστας νεοσ-
 μοθετημένον ὑπὸ Λυκέργου) εἶπεν, οὐδεὶς, ὃ ξένε,
 γίνεσθαι μοιχὸς παρ' ἡμῖν, ἐκείνους δ' ὑπολαβόντος,
 Ἄν ἐν γένειαι; πῶς αὖ, εἶφη αὐτὸς, μοιχὸς ἐν Σπάρ-
 τῃ γένοιτο, ἐν ἧ πλῆθος μὲν, καὶ τευφλή, καὶ καλλω-
 πισμὸς ἀλημάζονται, αἰδῶς δ' καὶ δεισιμία, καὶ
 τῶν ἡγεμόνων πειθὼ πρὸςβέβηκται; *Tanta erat*
quondam Spartanarum mulierum pudicitia,
ut esset incredibile adulterij crimen apud
Spartanos inueniri: ideo quidam Geradas
Spartanus interrogatus, quid pœnarum da-
rent apud Spartanos adulteri, neq, enim vi-
dere se quicquam sancitum de hac re à Lycur-
go, Nullus, inquit, apud nos adulter est. Cum
ille respondisset, Quid igitur si existat? Quo
pacto, inquit Geradas, Sparta existat adulter,
in qua diuitia, delitiae, & corporis adscititius
cultus probro habetur: contra verecundia,
moderatio

modestia, ac obedientia magistratibus debita observatio, decori laudique dantur?

Αχθείσης παγδίσκης πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν, ὡς στυαυαπαισιμῶς πρὸς ἐσπέρην βασιλῆαν, ἠρώτησεν ὅτι τηνικαῦτα· τὴν εἰρήνης, Περλέμδρον γὰρ τὸν ἄνδρα κατὰκλίνει. πικρῶς ἐπέλιμῃσι τοῖς πασι, ὡς μικρῶς δὲ αὐτὸν μοιχὸς γυναικὸς καλὸν τὴν ἀγνείας παρὰδεῖγμα ἐν τῇ νεανίσκῳ ἅμα καὶ βασιλεῖ. *Cum puella quadam multa nocte ad Alexandrum Magnum esset deducta, cum eo dormitura, rogavit Rex, ubi fuisset tam diu? illa respondente, se expectasse donec maritus inisset cubitum, ministris accitos acriter obiurgabat: Reducite hanc, inquit, parum enim absuit, quin vestra culpa factus fuerim adulter. Praclarum castitatis exemplum tum in iuvene, tum in rege.*

Διονύσιος ὁ τύραννος τὸν υἱὸν αἰδοφόμος, ὃν τὴν ἀρχὴν ἀπολιπεῖν ἐμελλεν, ἄνδρὸς ἐλδοτέρου διαφθεύσαντα γυναικὸν, ἠρώτησε μετ' ὀργῆς, τί πῦστον αὐτῷ σώζειν; εἰπόντος ὅτι νεανίσκος, Σὺ γὰρ ἐκ εἰχρῆς πάλιν τύραννον, Οὐδὲ σὺ, εἶπεν, υἱὸν ἔξεις, εἰ μὴ παύσῃ ταῦτα ποιῶν. *Dionysius tyrannus, cum intellexisset filium, cui principatum*
relia

relicturus erat, ingenui viri coniugē adulterasse, iratus interrogavit, An unquā tale quicquam in patre comperisset? Hic adolescens, Tu, inquit, non habebas patrem regem. Nec tu, inquit, Dionysius, filium regem habiturus es, nisi talia perpetrare desinas.

Διογένης ἀκέρως πρὸς ὅντι Διδύμων ὁ μοι χὸς πωελήθη, ἄξιόν, ἔφη, ἐκ δ' ὀνόματι κρεμασθῆναι. διδυμοὶ γὰρ τοῖς ἑλλησι ὀρχίδια λέγονται. Cum quidam Diogeni referrent, Didymonem mæchum comprehensum, Dignus est, inquit, qui ex ipso nomine suspendatur. Didymi enim Græcis testiculi dicuntur.

Ο Σόλων ὅταν νομοθετῶν ἐνδοξότατος, τὴν γυναῖκα, ἐφ' ἣ αὐτῷ μοιχὸς, ὡς εἶασε κοσμεῖσθαι, εἰς τὰ δημοτελῆ ἱερὰ εἰσέναιμινα μὴ τοῖς ἀναμαρτήτως τῶν γυναικῶν ἀναμιγνυμένη διαφθείρη. Solon legumlatorū celeberrimus, mulierem, apud quā erat adulter deprehensus, ornari nō sinebat, nec in sana publica ingredi, ne suo interuentu integras matronas corrumpere.

AVARITIA.

Βίων πρὸς πλεῖστον μικρολόγον, οὐχ ἔπει, ἔφη, τίω

τιὼ ἔσται κέκληται, ἀλλ' ἡ ἔστιά ἔστω. Bion in di-
uitem quendam sordidum sic locutus est. Hic
facultates suas non possidet, sed ipsum pos-
sident facultates.

Διογένης τὴν Φιλαργυρίαν εἰπεμνητέοις
πάντων τῶν κακῶν. Diogenes dicere solitus est,
Pecunia cupiditatem esse arcem omnium
malorum.

Ἀνάχαρσις ὁ φιλόσοφος μαθὼν τέσσαρες
δακτύλους εἶναι τὸ πᾶχος τὸ νεῶς, πρὸς τὸν, ἔφη,
ἔθανά τε αὐτὸν πλεόντας ἀπέχθην. Ἰππικλήμων
τῇ τ' ἐμπόρων Φιλαργυρία, τ' ἔκέρδους εἵνεκα
ἑαυτὸν εἰς φανεροὺς κινδύνους κατέστησάντων. An-
nacharsis Philosophus cum cognouisset spissis-
situdinem tabularum nauticarum esse quatuor
digitorum, Tantillum, inquit, absunt à mor-
te qui nauigant. (Congruit cum hoc Apoph-
thegmate vetus dictum: Tantum distat vita
nauigantium à morte, quantum navis supra
aquas eminet. Hac verò distantia sæpè non
superat spatium palmi minoris.) Notauit
negotiatorum auaritiam, qui lucri gra-
tia seipsos in manifesta pericula
coniiciunt.

EDVCATIO, IN- STITVTIO, DISCIPLI- na Puerorum.

ΜΕΤΑ τὴν Ἀγιδος ἦσαν ὁμήρες αἰῶνος Ἀντι-
πάτρης πενήκοντα παῖδας, Εἰσεκλῆς εἶπε, παῖ-
δας μὴ ἐδώσειν, ἵνα μὴ ἀπαύδατοι γίνωνται,
ἡ πατρίς ἀρχῆς ἀτακίῃσιν. (ἐδὲ πολῖται γὰρ
αὐτοὶ εἶσαν) πρεσβύτες δὲ ἡ γυναικας, εἰ βέλτοιο,
διπλασίους δώσειν. ἀπὸ λένος δὲ αὐτὰ θνήσκει, εἰ
μὴ λάβοι, ἀπεκρίναντο κρινῆ, Εὐὲ χαλεπώτερον
θανάτῳ ὑπὸ πλάτῃς, ὀκνηλώτερον ἀποθανέμεθα.
καλῶς συνέβηκεν αὐτοῖς οἱ σώφρονες ἄνδρες, ἐμ-
κρὸν διαφέρειν τὸ ἔτις ἢ ἔτις ὀκνηλὸς νέων ἐθίζε-
σθαι, ἀλλὰ παμπλὺ, μᾶλλον ἢ τὸ πᾶν. *Cum post
infelicem regis Agidis pagnam, Antipater à
Lacedamonijis quinquaginta pueros obsidum
loco posceret, Etoeles, qui tunc Ephorus erat,
negavit se daturum, ne pueri malis moribus
apud peregrinos imbuerentur, patria educa-
tione privati, sine qua ne ciues esse possent,
se potius senes ἐ mulieres duplo piures da-
surum esse. Cum autem Antipater atrociamini-
maretur, si postulata non acciperet, populus*
una

una voce respondit : Tu si acerbiora morte
imperabis, facilius moriemur. Optime intel-
lexerunt homines illi sapientes, non parui,
sed magnopere, atq; adeo ad summum referre,
utrum sic an secus iam inde à puero assuesca-
mus.

Πᾶς παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὑπὸ τὴν
καλοθεσίαν τῶ πατρὸς ἐξήγειρεν, αἰσχρὸν ἦν τῶ
πατρὶ μὴ προσβιβῆναι ἀκασαντα πάλιν ἐτέρως.
*Puer apud Lacedamonios castigatus, si querelā
ad patrem detulisset, turpe erat patri, si hoc
audito, non iterum in filium animaduertisset.*

Λυκῆργος ὀνομοθέτης βελόρυς ἐκ τῆς
προπαρχίας διοτίτης ὅν πολίτας εἰς σωφρο-
νετέραν βίαν τάξιν μετέγων καλοκαγαθίας ἀ-
ποτρέφειν (ἀβροδίατοι γὰρ ἦσαν) δύο σκύλακας
ἀνέθρεψε. αὐτὸς πατρὸς ἑμμητὸς γενόμενος, καὶ τὸν
μὲν εἰθιστὸς εἰς λιχνείας, οἷοι ἐάσας τὸν δὲ ἐπαγί-
μνος ἤσκησε πρὸς κυνηγείας. ἐπὶ τὰ ἀγαθῶν εἰς
τὴν ἐκκλησίαν ἐβήκεν ἀκαάθας καὶ λιχνείας πινὰς,
ἀφῆκε δὲ καὶ λαγῶν. ὅππῃ τὰ σωθήη δὲ ἕκαστος
τέρω ὁρμήσαντος, καὶ θατέρω τὸν λαγῶν χιρῶμεν, πρὸς
σαμῶς, εἶπεν, Ὁρᾶτε, ὦ πολῖται, ὅτι πάντες γε
νῆς ὑπάρχοντες, ἐν τῇ βίᾳ ἀγαθῇ προεπιλὺ
ἀλλήλων διάφοροι ἀπέβησαν, καὶ παιδικαί τε
καὶ φέο.

ἔ φύσεως ἢ ἀσκησις πρὸς τὰ καλὰ τυγχάνει
Lycurgus ille legislator, cum conaretur ciues
suos à moribus presentibus ad temperan-
tiozem viuendi rationem traducere (nam
erant corrupti delicijs) duos educauit catu-
los eodem patre & eadem matre progenitos:
 quorum alterum passus est domi lautioribus
 cibis vesci, alterum eductum ad venationem
 exercuit. Deinde cum ambos in forum, ubi
 turba conuocata erat, produxisset, spinis si-
 mul & escis quibusdam delicatioribus illic po-
 sitis, mox leporem emisit. Sed cum uterq;
 raperetur ad assueta, & alter ad escas ferre-
 tur omni impetu, alter leporem inuaderet.
 An non videtis, inquit, ciues, duos catulos,
 cum ex eodem sint genere, tamen ob diuer-
 sam educationem admodum dissimiles inter
 se euasisse, plusq; ad honestatem momenti
 habere exercitationem, quàm naturam?

Ἀριστοτέλης ἐλεγε τὸ γονέων οὐ πειθαρχούντων
 οὐλομένων εἶναι τὸ μόνον γυναικῶν. οὐδὲ
 μὲν γὰρ τὸ ζῆν, οὐδὲ τὸ καλῶς ζῆν παραχρῆμα.
Aristoteles dicere solitus est, Parentes, qui
rectè liberos suos instituisent, multò honera-
biliores esse ijs, qui tantum genuissent, quod
 ab his

~~ab his contigisset viuere, Ab illis autem bene
uiuere.~~

Παρεχὼ τοῖς Λακεδαιμονίοις τὴν πολιτείαν ὅς
αὐτὸν μὴ ὑπορρή τι τὴν παίδων ἀγωγὴν, ἢ μετέχετ
τὴν πόλεως δικαίαν. *Apud Lacedaemonios quis-
quis ex ciuibus liberorum institutionem ne-
glexeret, ciuitatis iurium expers erat.*

Ἰαγίλας Ἀγησίλαο ὁπλητῆντας τινὰς δὲ
μεινάντων αὐτὸν πύλαις ταύτ' εἶπεν, οἷς καὶ ἄνδρες
γενόμηναι χρῆσθαι. *Agesilaus, interrogante
quodam, quanam potissimum pueris essent
discenda? Ea, inquit, quibus natu grandiores
facti uti possint.*

Φίλιππος ὁ Μακεδὼν Ἀλέξανδρον τὸν
ἑὸν ἐκέλευεν Ἀριστοτέλῃ προσέχειν, καὶ φιλοσο-
φεῖν, ὅπως, εἴη, μὴ πολλὰ τῶν αὐτοῦ πράξεις,
ἐφ' οἷς ἐγὼ πεπραγμένοισι μετέμελῶμαι. *Phi-
lippus Macedo Alexandrum filium hortaba-
tur, ut auscultaret Aristoteli, daretq; operam
Philosophiae, Ne, inquit, multa committas,
qua me fecisse nunc pœnitet.*

BELLVM.

B 2

Ἀρχή

Αρχίδαμος ὁ Αἰγισιάδης ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἐπιζηῖντων πόσα χρήματα ἀρκέσει, καὶ ἀξίωντων ὀρίσκει τὰς φόρας αὐτοῖς, εἶπεν, ὁ πολέμῳ ὅτι πλεονάζει σιτεῖται. *Archidamus in bello Peloponnesiaco quarentibus socijs, quantum pecunia satis esset, & postulantibus, ut tributorum certum modum prescriberet, Bellum, inquit, non alitur certa mensura, vel, Bellum de mensura non pascitur.*

Χαβρίας εἰώθει λέγειν, ὅτι φοβερώτερόν ἐστιν ἐλάφῳ σφατόπεδον, ἢ γαμψὸν λέοντα, ἢ λεόντων, ἐλάφῳ νομίζων, ὅλην τὴν τῷ πολέμῳ τύχην ἐν τῇ τῷ σφατῇ ἀρετῇ καὶ φρονήσει κεισθαι. *Chabrias dicere solebat, Formidabiliorē esse ceruorē exercitū ducē leonē, quā leonem, ducē ceruō. Sentiens totam belli fortunam pendere à virtute prudentiāq; ducis.*

Ξενοφῶν φησὶ, τὴν εἰρηνὴν μέγα ἀγαθὸν εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, πόλεμον μέγα κακόν. *Xenophon inquit, pacem maximum esse homini bonum, bellum maximum malum.*

Φίλων ἐλεγε, Εἰρηνὴν καὶ ἢ σφόδρα ἐπιζημιῶ, λυσίπλεστρον εἶναι πλεῖμα. *Philon dicebat*

dicebat. Pacem, etiamsi ea multum incommodi habeat, tamen esse utiliore bello.

BENEFICENTIA. LIBERALITAS.

Αρταξέρξης ὁ ξέρξης ὁ μακρόχειρ πρῶτος
 ῥαθείς, ἔλεγε, ὅτι τὸ προσθεῖναι τῷ ἀφελῶν
 βασιλικώτερόν ἐστι. *Artaxerxes Xerxis filius,*
cognomento Longimanus, dicere solebat,
Multò regalius esse addere aliquid, quàm
adimere.

Φίλιππος ὁ Ἀλεξάνδρου πατὴρ πρὸς Φί-
 λωνα τὸν Θηβαῖον δαργέτην αὐτῷ ἡνίοχον καὶ
 ξένον, ὀπηνίκα διήλθον ἐν Θήβαις, ὁμηροῦν, ὅτε
 ῥον ἢ μηδὲμίαν παρ' αὐτῷ δωρεὰν προσδεχόμενον,
 Μὴ με, εἶπεν, ἀφαιρῶ τὸ ἀνίκητον δαργεσίαν,
 καὶ χάρις ἡ ἡνίοχον. *Philippus Alexandri*
pater, cum Thebis esset obses, Philonis The-
bani hospitio usus est, multis insuper bene-
ficijs ab eo affectus. Is cum vicissim nihil mu-
neris à Philippo accipere vellet, Ne me, in-
quit Philippus, beneficentia superatum, hac
laude spoliés, quod hactenus à nemine bene-
ficijs victus fuerim.

Περίλλῃ πνὸς τῷ Φίλων τῷ Αλεξάνδρῃ,
αὐτήσαντ' πρὸς τοῖς ἑταίροις, ἐκέλευσε
πεντήκοντα τάλαντα λαβεῖν. αὐτὸς ὅφισαντ',
ἱκανὰ εἶναι δέκα, Σοίγε, εἶπε, λαβεῖν: ἐμοὶ δὲ
ἔχ' ἱκανὰ δύναι. *Alexander cum Perillus qui-*
dam, ipsius amicus, filiabus suis ab eo dotem
peteret, iussit illum capere talenta quinquaginta,
Cumq; is respondisset, decem satis est,
Tibi inquit accipere tantum satis est, Mihi
verò non satis est, tantum dare.

Ξενοκράτῃ τῷ Φιλοσόφῳ Αλέξανδρ' πεντή-
κοντα τάλαντα πέμψας, ὡς εἶπε ἐδέξατο, μὴ δεῖσθαι
φήσας, ἡρώτησεν εἰ μὴ δὲ Φίλον ἔχῃ Ξενοκρά-
της. Εμοὶ μὲν γὰρ, εἶπε, μόλις ὁ Δαρεῖς πλῆτ'
εἰς τοὺς Φίλους ἤρκεσσι. *Xenocrati Philosopho*
Alexander quinquaginta talenta dono misit:
ea cum ille recusasset accipere, dicens sibi non
esse opus, interrogavit anne amicum ullum
haberet, cui esset opus, Mihi, inquit vix Darij
opes in amicos sufficerent.

Ἐπεὶ Ταξίλης εἰς τὸ Ἰνδῶν βασιλεὺς ὢν,
ἀπαντήσας πρὸς αὐτὸν μὴ μάχεσθαι μὴ δὲ πολε-
μεῖν Αλεξάνδρον, ἀλλ' εἰ μὲν ἐστὶν ἡττων, ὅπως
ῥαυ, εἰ δὲ βελτίων, ὅπως ἀπεκρίνατο, πρὸς
αὐτὸν τὰτα μαχετέον εἶναι, πότρε ὅπως ποιεῖν
πρὸς

πειγνέηται. ἡ φιλανθρωπία ἀπαραζόμενον αὐ-
τὸν, ἔ μόνον οὐκ ἀπετρέφεεν αὐτὸν τῷ χῶρα,
ἀλλὰ ἡ ἡύξησεν αὐτὴν. Taxiles unus ex nu-
mero regum Indiae, occurrens Alexandro,
Prouoco, inquit, non ad pugnam, nec ad bel-
lum, sed ad aliud certaminis genus, Si inferior
es, à nobis accipe beneficium, Si superior,
nobis benefacito. Cui Alexander, Atq; ob hoc
ipsum nos certare oportet, vter benefaciendo
superet alterum. Et humanissimè complexus
illum, non solum non spoliavit ditione, sed
auxit etiam.

Ἀντίγονος ὁ Μακεδὼν, Ἀριστοδῆμος τῷ Φί-
λων πινὸς ἐκ μαγείρων γερονέου δοκῶντος, συμ-
βελδύοντος τῇ αὐτῇ τῶν ἀναλωμάτων καὶ τῶν
δωρεῶν ἀφαιρεῖν, Οἱ λόγοι σε, εἶπεν, ὦ Ἀρι-
στοδῆμε πειζώματι ὅζυσιν. Διποδείξας, τὴν Φε-
δωλίαν ἔ τῶν βασιλέων, ἀλλὰ τῶν μαγείρων
εἶναι. Antigonus Macedo, Aristodemo cuidam,
qui coci filius esse putabatur, suadenti ut im-
pendijs ac largitionibus aliquid detraheret,
verba, inquit, tua Aristodeme, ius olenti.
Subindicans parsimoniam coquorum esse,
non regum.

Διονύσιος ὁ πρῶτος πρὸς τὴν ἡὸν εἰ-

B 4 σεληθῶν,

σελθῶν, καὶ θεασάμενος ἐκποιμάτων χρυσῶν
καὶ ἀργυρῶν πλῆθος, ἀνεβόησεν, ὅτι ἐστὶν ἐν
σὶ τύραννος, ὃς ἅφ' ὧν λαμβάνει ἀπ' ἐμῶν
παισίων πύματα, φίλον ἔδεναι σεαυτῷ πενή-
κας. Dionysius senior, cum ad filium ingre-
ssus, conspexisset vasculorum aureorum & ar-
genteorum magnam vim, exclamans, Non
est, inquit, in te regius animus, qui his po-
culis, quæ à me tam multa accepisti, neminem
tibi amicum paravis.

Πλάτωνα εἶπεν, ἔχ' ἥτιον βασιλικὸν
καὶ φιλόφρονον εἶναι ἢ μεγάλα δίδοναι, τὸ μὴ
κατὰ λαμβάνειν ὀδυρῶς ἢ προθύμως. Plu-
tarchus inquit, Non minus regium & huma-
num esse, exigua benevolè & placidè accipere,
quàm magna dare.

ALITER VIVERE, QVAM DOCEAS.

Τὸς λέγοντας μὲν τὰ παλαιὰ, μὴ ποιῆντας δ',
Διογένης ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν κινάρεος καὶ
τοῦ ταύτην μήτε ἀκέρει, μήτε ἀδιδάκτου. Qui
de honestate multa loquerentur, nec rectè vi-
uerent,

uerent, Hos Diogenes dicebat Cithara similes
esse, qua sono prodesset alijs, ipsa nec audiret,
nec sentiret quicquam.

Κλέανθης ἔλεγε, ὅτι ἐν τῷ περὶ πάντων ὁ-
μοίον τι πάσχειν ταῖς λύραις, αἱ καλῶς φθεγ-
ξάμεναι, αὐτῶν οὐκ ἀκέουσιν. ὑποδείξας, ὅτι
ἐν τῷ περὶ πάντων καλῶς μὲν διδάσκειν, τὴν ζωὴν
δὲ τῇ διδασκαλίᾳ πλεῖστον ἀπέχειν. Cleanthes
dicere solebat, Peripateticis idem accidere,
quod Liris, quae cum alijs benè sonent, seipsas
non audiunt: Sentiens Peripateticos praecla-
rè quidem docere, sed vitam à doctrina lon-
gè latèq; distare.

Θαλῆς ἐρωτηθεὶς πῶς αὐτῷ ἀρετὴ καὶ δικαιο-
σύνη βιώσασκεν, Εὐν, ἔφη, αἱ τοῖς ἄλλοις ἴσται-
μιμῶμεν, αὐτοὶ μὴ δρώμεν. Thales interroga-
tus, quo pacto optimè & iustè, uiueremus,
Si, inquit, quae in alijs reprehendimus, ea ipsi
non faciamus.

Ἰσοκράτης ὅφελον τῇ κατηχήσεως, ὅταν ἡ
διὰ τῶν ἔργων ἰσχύσει μὴ συμβαίνει τῇς λε-
γομένοις, ἔφη ὡς τῇ σοφῶν παλαιῶν. Nihil
iuuat institutio uerbis facta, nisi ipsius ope-
ris exhibitio dictis accedat, dixit quidam ex
sapientibus antiquis.

B

S

Autimi

ANIMIBONA,

CULTVS ANIMI,

VIRTVS.

Αντιθένης ποιαῦτα δεῖν εἶπεν διαποιεῖσθαι ἐφόδια, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμῆσθαι. διαδοσκων, τὰς καλὰς τέχνας πανταχῶς πολλὰ ἀξίας εἶναι, ἃ δυνάσθαι ὑπὸ τῆς τύχης ἀφαιρεθῆναι.
Antisthenes dixit, Ea paranda esse viatica, que simul cum naufrago enatarent: Sentiens bonas artes ubiq, esse in precio, nec posse à fortuna eripi.

Σωκράτης ἔλεγε, ἐν μόνον ἀγαθὸν εἶναι, τὴν ἐπιστήμην, ἃ ἐν μόνον κακὸν, τὴν ἀμαθίαν. πάντων ὅ καὶ ἀγνοεῖν ἔσθαι καλὸν ἔχειν, πάντων τὰ ναυῶν, κακόν. *Socrates dicebat unicum, esse bonum, Scientiam, & contrà malum unicum, Inscitiam. Opes vero & nobilitatem non solum nihil in se habere honestatis, verum & omne malorum genus ex eis oriri.*

Ὁ αὐτὸς ἡξίει τὸν νέον συνεχῶς κατοπλεῖζεσθαι, ἵνα εἰ μὲν καλὸν εἶεν, ἡ ἀξιοὶ γίγνοιτο· εἰ δὲ αἰσχρὸς, παρδεία τῶν δυσείηων ἐπικαλύπτοιεν.
Idem hortabatur iuvenes, ut se subinde ad speculum

speculum contuerentur, ut si egregia forma essent, nihil ea committerent indignum, Sin minus, eam deformitatem eruditione tegerent, hoc est, quod corpori deesset, id ingenij cultu pensarent.

Πρὸς τὸ παραχρημαλίζον αὐτῷ τῷ πλάσῃ
μετράμενον, ἔπε μοι, Φησὶν Ἀντιόχης, εἰ Φωνὴν
λάβοι ὁ χαλκός, ὅτι τίτι αὐτὸ σεμνωθῆναι. Ἐ
δ' εἰπόντων, Ἐπὶ κάλλει, Οὐκ αἰσχυνήεν, ἔφη,
γενηθῶς ἀψύχως. Σημαίνων μάλλον προσήκειν
σεμνωέσθαι ὅτι τοῖς τ' ψυχῆς ἀγαθοῖς, ἢ ὅτι
τῷ κάλλει, ὅπερ αὐτῷ κοινὸν ὑπῆρχε πρὸς
τοὺς ἀνδριάντας. *Quidam adolescens curarat
se se ex are sculpendum, & ad eam imaginem
se se conformabat, Hinc Antisthenes, Si es
inquit, posset vocem edere, quae de re potis-
simum gloriaretur? De pulchritudine, ait
adolescens. Non igitur, inquit, erubescis,
qui cum re inanima gloriaris? Significans,
magis gloriandum esse de bonis animi, quam
de forma, quam haberet cum statua com-
munem.*

Χάριλλον ἐρωτηθεὶς, τίνα νομίζῃ πολι-
τεῖαν ἀρετήν, ἔφη, Ἐν ἣ πρὸς ἀρετῆς πλεῖστοι

πολιτῆς

πληθύνει πρὸς ἀλλήλους, ἀνεῖς εὐσεως
ἀγωνίζονται. *Charillus interrogatus quam
arbitraretur optimam Rempublicam, Res
spondit, In qua plurimi ciues inter se de viri
tute decertant, citra seditionem.*

HONOR VIRTVTI HABITVS.

Αντισθένης ἔφη τότε τὰς πολιτείας ἀπὸ λα
λῶσαι, ὅταν μὴ διῶνται οὐδὲ φαύλους ἀπὸ
τῶν ἀγαθῶν διακρίνειν, τέττιςιν ὅταν οἱ ἀγαθοὶ
οὐκ ἀεργετῶνται προσκέντως, καὶ οἱ κακοὶ ἔχ
ἱκανὴν δίκην δῶσι τῶν ἀμαρτημάτων. *Antis
thenes dicebat, tunc ciuitatibus exitium
imminere, cum in his nullum esset bonorum
& malorum discrimen. Hoc est, boni non
ornantur premijs, & mali non suscipiunt
penas sceleribus suis dignas.*

Λύσανδρος, Πέρσης ἐρωτήσαντος πῶς
μάλιστα καὶ ἐπαγεῖ πολιτείαν, ἣτις ἔφη, τῆς
ἀνδρείοις ὁμοῖς τῇ προσήκοντι ἀποδίδωσιν.
ῥῆθη τὴν ἀρετὴν ἀθλοῖς περικαλεῖσθαι, καὶ οὐ
ἀνδρῶς

ἀναίδρως τῇ ἀλμύρᾳ παροξυνθῆναι, *Lysander interrogante Persa, quam Rempublicam maxime probaret, Eam, inquit, in qua sentia huius ac meticulosi viris, congrua utriusq. red-
dantur. Sensus virtutem premijs inuitari, Ignavos excitari ignomina.*

Κάτιν ὁ πρῶτος ἐλάττει, τοὺς τὴν ἀρε-
τὴν αὐτὴν τῇ τιμῇ ἐαυτῆς δοποσεῖντας, τὴν ἀρετὴν
αὐτὴν τῇ νεότητι ἀφαιρῶντας. ἡ γὰρ ἐν τῇ
ἀθλοῖς αὐτῇ νεωτέρως πρὸς τὴν ἀρετὴν πρὸς τὴν
δεῖν, ἢ εἰν ἀφελῆς, αὐτὴ ἀρετὴ παρακμάζει
*Cato senior dicebat, Eos qui virtutem suo
honore defraudarent, ipsam virtutem à iu-
uentute auferre. Sentiens premijs iuvenum
animos accedendos esse ad virtutem, qua sibi
detrahas, ipsa virtus languescit.*

Αὐτὸν ἐπεὶ νεανίσκῳ ἀνδρείᾳ πατρὸς,
αὐτὸς δὲ μὴ πάνυ δοκῶν ἀγαθὸς εἶναι ἐραλῶντες,
ἡξίως τὰς πατρὸς λαμβάνειν δόπορας, Αὐτὸς
ἐγὼ, εἶπεν, ὦ μετράκιον, ἀνδραγαθίας ἐκ πατραγα-
θίας μισθὸς καὶ δωρεὰς δίδωμι. Τότῳ τῷ λόγῳ
νεανίσκῳ παρακινεῖται, τὴν πατρὸς ἀν-
δρείαν μιμεῖσθαι, ἢ ὅταν αὐτὸς λαβεῖν εἴθε το
σῶν

ἄνθρωπον αὖ ἤθελε δέχεσθαι. Antigonus adolescenti cuidam, qui patrem habuerat fortem, quanguam ipse non admodum, ut videbatur, bonus erat miles, postulanti ut patris stipendia caperet, At ego, inquit, ὦ adolescentule, non ob patrias, sed ob proprias cuiusq; viri virtutes mercedem ac munera dare soleo. Hoc sermone iuuenem exstimulans, ut patris fortitudinem equaret, si quantum illi capere soleat, vellet accipere.

BONORVM RARITAS.

Διογένης λύχνον μετ' ἡμέραν ἄψας, Ἄνθρωπον, Φησι, ζητῶ. ἀντιπρόσωπον δὲ τῷ πόλεως τρόπῳ πᾶσιν εἶναι διαφθαρμένους, ὥστε μόλις ἀνθρώπου ἀξίους εἶναι. Diogenes quodam tempore lucernam accensam gestans obambulabat clarissima luce, Hominem, inquit, quaro. Indicans ita ciuitatis mores esse corruptos, ut vix homine digni sint.

Ὁ αὐτὸς ἐκ τῆς Βαλανείας ἐξιών τῇ μὲν ποταμῷ, εἰ πολλοὶ ἄνθρωποι λένται, ἡγήσκειτο.

σαιτο, τῷ δὲ εἰ πολὺς ὄχλος, ἀμολόγησεν. Οἰά-
 μιν τὴν αὐθρόαν λέξιν ὀλίγοις ἀριότητι.
Idem, cum è balneis redeuntem quidam ro-
gassent, num illic esset multum hominum,
negavit esse. Rursus interrogatus, an illic
esset multa turba, annuit, Significans ho-
minis vocabulum in paucos competere.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Ὀλυμπίων πρὸς τὴν
 πυθόμινον, εἰ ὄχλος ἦν πολὺς. Πολὺς μὲν,
 εἶπεν, ὁ ὄχλος, ὀλίγοι δὲ αὐθρόαι. Sic re-
 deuntem ex Olympijs quidam interrogabat,
 vidisset ne illic multam turbam? Turbam,
 inquit, plurimam, sed homines perpaucos.

AMBITIO ARRO- GANTIA.

Ἀλέξανδρος ὁ μέγας, ἐλαφρὸς μὲν ὦν καὶ
 πῶδων, παρακαλεσθεὶς τὸν πα-
 τῆρα, Ὀλύμπια δραμεῖν στάδιον, εἶπε, ἔφη,
 βασιλεὺς ἔξην ἔμελλον ἀνταγωνιστῆς. Alexan-
 der magnus cum leuitate corporis et pedum
 celeritate polleret, patri hortanti, ut in Olym-
 pijs stadium decurreret, Facile, inquit, si rea-
 ges habiturus essem concertatores.

Αἰτίαι.

Ἀρίστιππος σπερμινομήδης πινὸς Ἰππὶ πολυμαθία, ἔφη, ὥσπερ ἔχ' οἱ τὰ πλεῖστα ἐπίοντες, ὑγιαίνουσι μᾶλλον ἢ τὰ δέοντα περισφερομένην ἕως ἔχ' οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγνώσκοντες εἰσι σωδῶναι. *Aristippus cuidam iactanti se, quod esset plurimatus, hoc est, multiplicis eruditionis. Quemadmodum, inquit, non hi, qui plurimum edunt, melius valent ijs, qui sumunt, quantum opus est: Ita non qui plurima, sed qui utilia legerunt, studiosi & erudiri habendi sunt.*

Διογένης πρὸς τὸν λέγοντα περὶ τῶν μετῴρων, Ποσῶν, ἔφη, πᾶσι δὲ ἔρχεσθαι; *Diogenes cuidam de rebus cælestibus ad ingenij ostentationem multa differenti, Quam nuper, inquit, de cælo venisti?*

Ἀριστοτέλης θεασάμενος νεανίσκον κατὰ φρουρίον, μηδὲν δὲ ἴσμεν νεανίσκου, ἔφη, οἷός μοι δοκεῖς αὐτὸς εἶναι, ἐγὼ γινώσκων οἷον δὲ τῇ ἀληθείᾳ ὑπάρχεις, τοῖστί μοι οἱ ἐχθροὶ γίνονται. *Aristoteles adolescentulum superciliis sublati superbientem conspiciens, sed nulla scientia praditum, Adolescentule, inquit,*

*inquit, utinam talis essem, qualis ipse
tibi videris: qualis autem reuera es, tan-
les fiant hostes mei,*

Ὁ αὐτὸς κατανοήσας μετράκιον ἐπὶ πο-
λύτελεια ἔχλαμύδου σεμνινόμδρον, ἔ-
παύση, ἔφη, μετράκιον ἐπὶ περὶ σάττα δορᾶ
σεμνινόμδρου; Idem cum animaduertis-
set sumptuosa chlamyde adolescentulum
se iactantem: Non desines, inquit, ado-
lescentule ouis pelle gloriari?

CALVMNIA MA- LEDICENTIA OB- trectatio.

Θεαρίδας ξίφος ἀκονῶν ἡρωτήθη εἰ ὀξύ-
τερόν ἐστι, καὶ εἶπεν, ὀξύτερον διαβολή. αἰνιτ-
τόμενος, πῶς διαβολὴν πάντων βλαβερό-
τατον εἶναι. Thearidas cum gladium
acueret, Rogatus à quopiam, Num ac-
utius esset? Acutior, inquit, calumnia?
indicans, Rem omnium nocentissimam
esse calumniam.

C

Μέμνον

Μένων ὁ Ἀλεξάνδρῳ πολεμῶν ὑ-
πὲρ Δαρείου τῷ βασιλέως, μισοφόρον ἵνα
πολλὰ βλάβοςφμα ἢ ἀσελγῇ πρὸς Ἀλεξάν-
δρην λέγοντα, τῇ λόγῃ πατάξας, Εγώ
σε, εἶπε, πρέφω μαχόμενον, ἀλλ' ἐλοι-
δορέμενον Ἀλεξάνδρῳ. *Memnon dux,*
quo tempore bellum gerebat aduersus
Alexandrum, militem quendam merce-
narium, Alexandro petulanter maledi-
centem, hasta percussit, Ego te, inquit,
alo non ut illi maledicas, sed ut cum eo
pugnes.

Φίλιππος ὁ Ἀλεξάνδρῳ πατὴρ τοῖς
τῷ Ἀθηναίων δημαγωγοῖς ἔφη χάριν ἔχειν,
ὅτι λοιδοροῦντες αὐτὸν, βελτίονα ποιεῖσι καὶ
τῷ λόγῳ καὶ τῷ ἥθει. Περὶ ὧν καὶ αὐτὸς
ἅμα καὶ τοῖς λόγοις, καὶ τοῖς ἔργοις ψευδο-
μόρως ἐλέγχεν. *Philippus Alexandri*
pater dicebat se his, qui in Republica
Atheniensi administranda primores
essent, plurimam habere gratiam, quod
suis conuitijs efficerent, ut ipse tum
oratione, tum moribus euaderet melior,
Dum conor, inquit, illos dictis pariter et
factis mendacij arguere.

φλέα

Φλίσταρχος λέγοντός τινος ὅτι
κακολόγος τις αὐτὸν ἐπήνθη, θαυμάζων,
εἶπεν, εἰ μή τις αὐτῷ ἔφη ὅτι ἀπέθανον.
ζῶντα γὰρ ἐκείνους ἐδένα καλῶς λέξαι
δύναται. Phlistarchus cuidam narranti,
ipsum à maledico quodam laudari, demi-
tor, inquit, si quis illi dixit me mortuum
esse, Nam ille de vino loqui benè potest
nemine.

Αριστοτέλης ἀκέσους ἑσπὶ τινος λοι-
δορεῖδος, Ἀπόντα με, ἔφη, καὶ μαστιγέτω δι-
δάσκων, προσήκον κατὰ φρονεῖν τῶν μὴ
βλαπτόντων, εἰ μὴ τις βλάβειδος νομίσῃ.
Aristoteles cum accepisset, quendam in
ipsum dixisse convitia, Absentem, inquit,
velloris cedat : Docens ea prorsus con-
temnenda, quæ non laedunt, nisi quis se
ladi putet.

Διονύσιος ὁ βασιλεὺς ἀκέσους δύο
νεανίσκους, πολλὰ βλάβοςφρημα ποιεῖ αὐτοὺς καὶ
τὴν τυραννίδος εἰρηκέναι παρὰ πότον, ἀμα-
φοτέρους ἐκάλεσεν, ὅτι δειπνοῦν. Ἡ ὁρῶν
δὲ τὴν μὲν παρῆνέντα καὶ λυγρὸντα
πολλὰ, τὴν δὲ χρυσίως καὶ μετ' ὅλα-

βίας ταῖς πότεσι χρώμενον, ἐκείνον μὲν αἰπὲς
 λυσε, ὡς Φύσφι περαινέσονται, ἔσταν δὲ ἀνεία
 λεν ὡς δύσαν ηὖ πολέμιον ἐκ προαιρέσεως.
Dionysius rex cum audiuisset duos ado-
lescentes multa contumeliose de ipso &
tyrannide inter compositandum dixisse,
utrosq; vocauit ad cœnam. Cum autem
vidisset alterum ex temulentia petulan-
tem & multa nugantem, alterum verò
modestè & cautè bibentem: illum ut nas-
tura ebriosum & stolidum dimisit, hunc
verò interfecit tanquam ex animi pro-
posito maleuolum & inimicum.

φίλιππον τὸν ἀλεξάνδρου πατέρα, ἐ-
 λοιδορεῖ πᾶσι τῷ κακογλώτῳ ἀνθρώπων: καὶ
 παρήναι οἱ φίλοι διώκον τὸν λοιδορον. ὁ δὲ
 εἶπεν: ὅτι ἐστὶ καλὸν εἶπε ποιῆσαι, ἵνα μὴ ἐν
 πλείοσι περὶ ἐχρόμῳ κακῶς λέγῃ ἡμᾶς.
Philippum Alexandri patrem conuicio
afficiebat quidam effreni lingua peditus,
Cumq; amici hortarentur eum, ut con-
uitiatorem persequeretur: Non est, in-
quit ille, hoc faciendum, ne magis irrita
tus plura in nos iaciat maledicta.

Cur-

CURIOSITAS,

ΠΟΛΥΠΡΑΓΜΟΣΥΝΗ.

Θάλην εἰς τὴν ἐργάνῃ ὁρῶντα, καὶ ἐμπι-
 σὺντα εἰς βάραθρον θεράπαινα θεωρῶσα,
 δίκεμα παθεῖν, ἔφη, ὅς τῃ παρὰ ποσὶν ἀγροῶν,
 τῇ ἐν ἐργάνῃ ἐσκόπει. *Thaletem in ca-*
lum suspicientem, & lapsam in barathrū
ancilla conspiciata, meritò id illi accidisse
dicebat: qui cum qua ante pedes essent,
ignoraret, cælum contempleretur, ut
cognosceret.

Ἐξεταζόντων τινῶν εἰ ὁ κόσμος
 ἐμψυχός, καὶ αὐτοῖς εἰ σφαιροειδής ὑμεῖς,
 εἶπεν Δημόναξ, πρὸς τὸν κόσμον πολυπραγμε-
 νεῖτε, πρὸς δὲ τὴν ἑαυτῶν ἀκαθαρσίαν καὶ φρον-
 τίζετε. *Cum quidam exquirerent, an*
mundus esset animatus: & rursus, an
globosus: vos, inquit Demonax, de
mundo solliciti estis, at vestram ipsorum
immundiciem non curatis.

Εὐκλείδης ἔλεγε ὑγιαίνοντα νοσεῖν
 C 3 πάντα

πάντα περιεργον, τὸν τὰ ἀλλότρια πολυ-
πραγμονεῖντα. *Euclides dicere solitus est,*
omnem curiosum, aliena sollicitè curan-
tem valentem egrotare.

Ξενοφῶν εἶπεν, ἀδιύαλον πολλά
τεχνώμενον ἄνθρωπον, πάντα καλῶς ποιεῖν.
Xenophon dixit, Neminem posse multa
simul facere, & eadem rectè.

Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος ἔλεγε, χαλεπὸν
πολλὰς ὁδὸς ἅμα & εἰς βαδίξιν. *Phocion*
Atheniensis dixit, difficile esse, multas
vias simul ingredi.

CONCORDIA.

Σκίλαρχος ὀγδοήκοντα παῖδας ἄρρενας
δοσιτῶν, ὅτι τελευτήσαν ἔμελλεν, δεσμὴν
ἀκοντίων ἐκάστω προσείνων ἐκέλευσε κατὰ
θραῦσιν πάντων δὲ ἀπαγορεύουσίντων, καθ'
ἐν αὐτοῖς ἐξελῶν ἀκόντιον, ἅπαντα ῥαδίως
συνέκλασε διδάσκων ἐκείνους, ὅτι συνεστῶ-
τες, ἰσχυροὶ διαμνησθῇ, ἀδυνεῖς δ' ἔσονται
διαλυθέντες καὶ τραυιάσαντες. *Scilarchus octo-*
ginta

ginta habens liberos masculos, quum esset moriturus, fasciculum iaculorum singulis porrexit, iussitq; rumpere. Id cum singuli faterentur impossibile, ipse singula iacula exemit, facileq; fregit, filios admonens ijs verbis, Si concordēs eritis, validi inuictiq; manebitis. Contra si disidijs & seditione distrahemini, expugnati eritis faciles.

ἈγισίλαⓈ Ἰπικητῆνός τινⓈ διὰ
 τί ἀλείχισⓈ ἡ Σπάρτη; & λίθοις, ἔφη,
 ἡξύλοις δὲ πετρίδιⓈ τὰς πόλεις, ταῖς δὲ
 τῷ ἐνοικόντων ἀρεταῖς, οὓς εἰ συζεύγνυσιν ἡ
 ὁμόνοια, ἔδεν τεῖχⓈ διώταται εἶναι μᾶλλον
 ἀνάλωτον. Interrogatus Agesilaus,
 Cur Sparta non cingeretur mœnibus?
 Respondit, Ciuitatem non saxis, sed incolentium virtute muniri oportere, quos
 si iungat concordia, nullus potest esse
 murus inexpugnabilior.

Ἀντιθένης ἔφη, ὁμονοούντων ἀδελφῶν συμ-
 C 4 βίωσιν

Εἶπον πάντες τείχους ἰσχυροτέρων εἶναι.
*Antisthenes dicere consuevit, Fratrum
 concordiam quouis muro firmitus esse
 munimentum.*

Λέων Βιζαντίου. ἦκε δὴ ποτε τοῖς Ἀθηναίοις συνελάττει διαλεξόμενος. ὁρθεὶς δὲ μικρὸς καὶ γαλαοδεὴς, ὃς δὲ εἶπεν, εἰ τιμὴ γυναικὶ μὲ θεάσασθε μόλις ἐξικνεσθῆναι πρὸς τὸ γόνυ· πλείων ἢν ἐγένετο γέλως, ἀλλ' ἡμᾶς, ἔφη, μικρὸς ἄνθρωπος ὄντας, ὅταν διαφερώμεθα πρὸς ἀλλήλους, ἡ Βιζαντίων πόλις καὶ χωρεῖ. *Leo bizantius venit Athenas ad populum inter se dissidentem atque discordantem orationem habiturus: Vbi autem in suggestum prodixisset, ob statura breuitatem risu exceptus est. Hic ille, quid, inquit, O viri Athenienses, si uxorem meam videretis, quae tam pusilla est, ut vix ad genua mea pertingat? Ad hanc vocem cum maior etiam populi risus concitatus esset, At nos, inquit, ita paruos, ubi inter nos dissidemus, vix ciuitas Constantinopolis capere potest.*

Sed

Sed alij hanc narrationem hoc modo & quidem probabilius ac festivius recitant. Cum Leo Bizantius prodixisset ad populum dicturus de concordia, ipsa statim specie risum movit populo, quod obesus esset, ac ventre praevalidi. At ille nihil turbatus risu multitudinis, Quid, inquit, videtis viri Athenienses? Vxor mihi est me multò obesior, & tamen concordēs, unus capit lectulus, discordēs ne tota quidem domus.

CONVIVIVM.

Σωκράτης καλέσας ἑπὶ δείπνον πολλοὺς, καὶ τὴν Ξανθίππης αἰδεσμένης, ἔφη, ὁ ἀρχὴ. εἰ μὲν γὰρ εἶσι μέτεροι, συμπεριμενεχθεῖεν ἂν, εἰ δὲ Φαῦλοι, ἡμῖν αὐτῶν ἐδὲν μελήσῃ. Socrates inuitaverat diuites aliquos ad cœnam: ob id cum sollicita esset Xanthippe, quod apparatus esset perquam exiguus, Bono animo sis, inquit Socrates, Nam si frugi temperantesq; sunt, boni consue-

consulent: sin minus, nulla nobis horum cura esse debet. Alij sic referunt: Cum admoneretur ab amico Socrates, quod excepturus hospites admodum tenuem fecisset apparatus, Si boni sunt, inquit, satis erit, sin minus plus satis.

Τῶν εἰσιόντων εἰς τὰ συσίλια, ἐκάστω δῆκνύων ὁ πρεσβύτερος τῶν Λακεδαιμονίων τὰς θύρας, Ἀλλὰ τῶτων, φησὶν, ἔδει ἐξερχεται λῶγος, διδάσκων, ἔδεν τῶν μὲν παρρησίας ἐν συμποσίῳ εἰρηδύων, ἐξαγορεύειν δὲν. Ad publica conuiuia ingredientibus, qui natu erat maximus inter Lacedaemonios, singulis ostendebat foras dicens, Per has nullus egredietur sermo. Admonens nihileffutiendum, siquid liberius dictum esset in conuiuio.

Τιμόθεος τῇ προτεργίᾳ δεδιπνηκὼς ἐν ἀκαδήμειᾳ παρὰ Πλάτωνα μεσσηνὸν καὶ λῦτον δῆπνον, εἶπεν, ὡς οἱ παρὰ Πλάτωνα δῆπνήσαντες, καὶ εἰσώριον ἡδέως γίνονται. διδάσκων, τὰ λιτὰ δῆπνα, πάντων ἡδιστὰ καὶ ὑγιεινότερα εἶναι. Timotheus cum pridie in Academia caena Platonis Philosophia ac frugali interfuisset, dixit:
Qui

Quicum Platone cœnarent, eos postmodum etiam suaviter viuere. Innuens frugales cœnas, omnium saluberrimas & iucundissimas esse.

Χίλων ἔφασκεν, Ἐπὶ μὲν τὰ δειπνα τῶν φίλων βραδέως, Ἐπὶ δὲ τὰς ἀτυχίας ταχέως πορεύεσθαι δεῖν. Chilo dicere solebat, Ad conuiuia amicorum tardè, ad calamitates verò eorum citò accedendum esse.

Πρέπ' ὃ συμπόσιον εἶναι ὅμοιον τοῖς γράμμασιν, ὧν τὰ μὲν ἐστὶ φωνήεντα, τὰ δὲ ἡμίφωνα, τὰ δὲ ἄφωνα. φωνήεντα μὲν εἰσιν οἱ γέροντες, καὶ οἱ πεπαιγμένοι, καὶ οἱ φρόνημοι, καὶ οἱ ἔμπηροι. ἡμίφωνα δὲ εἰσιν οἱ νεώτεροι, οἱ ἐρωτώμενοι, συντόμως καὶ κοσμίως ἀποκρινέσθωσαν. ἔδὲ ἐρωτώμενοι ἐξωσαν ἄφωνοι, ἔδὲ τοῖς ἄλλοις λέγεσθαι παρενοχλεῖσθωσαν. Conuiuium sit simile Alphabeto, in quo sunt literæ, vocales, Semi-vocales, & Mutæ. Vocales sunt senes, docti, prudentes, usu periti. Semi-vocales sunt iuuenes, qui interrogati breuiter & modestè respondeant. Non interrogati, sint muti, nec alios loquentes interpellent.

Deus

DEV S,

Θάλης ἐρωτηθεὶς εἰ λήθοι θεὸν ἀνθρώπου
ἀδικῶν, ΑΛΛ' ἔδὲ διανοέμευτο, ἔφη.
*Thales interrogatus num latēret Deum
homo iniustē agens, Respondit. Ne co-
gitans quidem.*

Ἄισωπος ἐρωτηθεὶς τί περ ἁττὶ ὁ Ζεὺς,
τὰ μὲν ὑψηλὰ, εἶπε, ταπεινοῖ, τὰ δὲ τα-
πεινὰ ὑψηλοῖ. *Aesopus interrogatus quid
ageret Iupiter, Deprimit, inquit, ex-
celsa, & extollit humilia.*

*Idem respondit, θεὸν τὰ μὲν οἰκο-
δομεῖν, τὰ δὲ κατεσάλλειν, id est, Deum
alia edificare, alia destruere.*

Ὁ Ξενοφῶν παρήνει τῶν θεῶν ἄλυσχον-
τας μάλιστα μεμνησθαι καὶ πρῶτον, ὅπως ὅταν
ἐν χρεῖα γινώμεθα θαρρύντες αὐτοὺς πα-
ρακαλῶμεν, ὡς δυνάμεις ὄντας ἤδη καὶ φέ-
λεις. *Xenophon dicebat tum maxime
colendos esse Deos, cum homini res sunt
secundo*

*Secunda: ut, cum inciderit necessitas
confidenter illos imploremus, utpote
benevolos iam & amicos.*

ELOQVENTIA VANA.

Ἀγισίλαος ἐπαυγαντὸς πινθεῖ ῥητορὰ
τῶ δωαταῖς αὐξάν τὰ μικρὰ πρᾶγμα-
τα, οὐδὲ σκυτοτόμον, ἔφησεν, ἡ γὰρ ἀπὸ
δαῖον, ὃς μικρῶ ποδὶ ὑποδήματα μεγάλα
περιτίθησι. Σημάριον, τὸ ἀληθὲς ἐν τῷ
λέγειν μάλιστα ἀποδεικτέον. Agesilaus, quo-
dam rhetorem hoc nomine laudante,
quod mirificè res exiguas verbis amplio-
ficaret, Ego, inquit, ne sutorem quidem
arbitror bonum, qui paruo pedi magnos
induat calceos: Innuens, veritatem
in dicendo maximè probandum esse.

Λέγων ἀκέρων ῥητορὸς μεγάλας
ἐρίφους περιόδους, Ἀλλὰ γὰρ τῷ Σιω, ἀν-
δρῆς

ρεῖός γε ὁ ἄνθρωπος πρὸς ἑδὲν ὑποκαίμενον ὡς εὐδοκίῳ τῷ γλωσσαν *Lacon* oratorem audiens magnas periodos veratentem, vehemens quidem homo iste (inquit) ad nullum propositum bene voluit linguam.

Ἄλλός τις τίλας ἀηδόνα, καὶ βραχέϊαν πένυ σάρκα δούρων, εἶπε, φωνὰ τοῦ τίς ἐστὶ, καὶ ἑδὲν ἄλλο, *Alius quidam Lacon cum cum in luscinia plumis reuulsi, minium reperisset carniū, Vox, inquit, es, praterca nihil.*

Κρησιφώντας εἰπὼντα πρὸς τὸν τυχόντα δύνασιν ἔλην τῷ ἡμέραν λέξαν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐξέβαλλον, φάρμακοι τὴν ἀγαθὸν μυθήσαν δὲν τοῖς πράγμασι ἴσον λόγον ἔχον. *Ctesiphontem Lacedaemonij ciuitate eiecērunt, quod se de re quauis profiteretur totum diem dicere posse, dicentes, Boni oratoris esse, sermonem habere rebus parem.*

Δημοσθένης θεασάμενός τινα δημαγωγόν

γωνὸν ἀφυσὴν, μέγα βουώντα, ἔφη, Ἀλλ' ὃ
 ὃ μέγα, ὃ ἐστὶ, ὃ δὲ ὃ, μέγα. *Demo-*
sthenes cum audiret oratorem egregie
vociferantem, Non, inquit, quod magnū
est, bene est, sed quod bene est, magnum
est,

ERV DITIO DO- CTRINA.

Αἰσιππος ὁ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς τίνας
 διαφέρουσιν οἱ πεπαδιδυμένοι τῇ ἀπαγα-
 γάτῳ, ἔφη, Ὡς περ οἱ δεδασμένοι ἵπποι
 τῇ ἀδαμάσῳ. *Interrogatus Aristippus*
philosophus, quod esset inter doctos &
indoctos discrimen, Quod, inquit, est
inter equum domitum, & indomitum.

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ποτε τί πλεον
 ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, Εὖ πάντες οἱ
 νόμοι ἀναγκασθῶσι, ὁμοίως βιώσασθαι. *Idem*
interrogatus, quid eximium haberent
Philosophi praeter ceteris hominibus, Ut,
inquit.

inquit, etiamsi omnes leges aboleantur,
tamen aequaliter victuri sint.

Phararchus in
Aristippo.

Ὁ αὐτὸς ἔφη ἄμεινον ἐπαίτην, ἢ ἀπαίτητον εἶναι. ὁ μὲν γὰρ χειμαίνεται, ὁ δὲ αὐθροασιμῶ δέσται. Idem dicebat, Satius esse fieri mendicum, quàm indoctum. Quod ille tantum pecunijs egeat, hic humanitate.

Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος τί αὐτῷ ὁ υἱὸς ἀμείνω ἔσται παρδούθης, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, εἶπεν, ἐν γὰρ τῷ θεάτρῳ οὐ καθεσθόσεται λίθος ὅππῃ λίθῳ. Interrogatus ab aliquo, quare esset melior euasurus filius, si eum curaret literis erudiendum, Ne nihil aliud, inquit, certè in theatro non sedebit lapis super lapidem.

Συνισαίνους τινὸς Αἰγισίπῳ ὅν ἦται σι πενταχοσίας δραχμὰς. Ἔ δὲ εἰπόντῳ, Τροσῶτῃ δυνάμει ἀνδράποδον ἀνήσταναι, Πρῶτῳ, ἔφη, καὶ ἔξεις δύο. Αἰείως ὀπιτήμησιν τοῖς πολλοῖς τοῖς ἐν ἐσθὲνι μάλλον φεδωλῶς ἔχουσιν, ἢ ἐν τῷ ὀρθῶς παρδούθηναι τὰ τέκνα καὶ πατέρας.

ωλεῖον ἀναλίσκασιν ἐν τοῖς ἱπποῖς, ἢ ἐν τοῖς ὑοῖς. Quidam cum Aristippo agebat, ut filium suum susciperet erudiendum, sed cum Philosophus pro mercede peteret quingentas drachmas, alter deterritus magnitudine precij, minoris, inquit, emerem mancipium. Eme, inquit, & habebis duo mancipia. Lepidè taxavit vulgi iudicium, qui nusquam parcior est, quàm in rectè instituendis liberis, plusq; sumptus impendit curandis equis, quàm filijs.

Ἐγκαλῶντ' ὁ Λυκούργω πινός, ὅτι μὴ οὖτος σοφιστῆς δίδωσι πρὸς λόγους Δραχμῶν, ἀλλ' εἰς γε ἑπτασέλιον, ἔφη, οὐδ' ὕψος ἀμείνεις αὐτῷ ποιήσῃ, & χιλίας, ἀλλὰ πὰ ἡμισὴν τ' εἰσίας ποιεῖσθαι. Cum quidam reprehenderet Lyncurgum, quod eloquentia studens mercedem Sophistis penderet, respondit, Si quis promitteret se filios ipsi meliores redditurum, ei se non mille drachmas, sed dimidiam partem suorum bonorum daturum esse.

Αριστοτέλης τῇ παιδείας ἔφη τὰς ῥιζὰς εἶναι πικράς, γλυκὺν δὲ τὸ καρπὸν.
Aristoteles, eruditionis radices dicebat amaras esse, sed fructum dulcem.

Ὁ αὐτὸς τριῶν ἔφη δεῖν παιδείαν, φύσεως, μαθήσεως, ἀσκήσεως, *Item tria dicebat, ad eruditionem necessaria esse, ingenium, exercitationem & disciplinam.*

Ἐλεγε καὶ τὴν παιδείαν ἐν ῥῥα ταῖς ὀδυρίας εἶναι κόσμον, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις καταφυγὴν. *Dicebat etiam, Eruditionem in rebus secundis esse ornamentum, in rebus verò aduersis refugium.*

Διογένης τὴν παιδείαν εἶπε, τοῖς ῥῥα νέοις σωφροσύνην· τοῖς ἡγεσδυτέροις, παρρησίαν· τοῖς δὲ πένησι, πλῆθος· τοῖς δὲ πλεῖστοις, κόσμον εἶναι. *Diogenes dicebat, Eruditionem adferre iuuenibus sobrietatem, senibus solatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornamentum.*

Σωκράτης ἐρωτηθεὶς, τί τῶν ζώων κάλλιστον, ἔφη, ἄνθρωπον· παιδεία κεκοσμημένον. *Socrates interroganti quodnam esset*

esset pulcherrimum animal, Respondit,
Homo doctrina ornatus.

Κλεάνθης ἔφη οὐδ' ἀπαυδύτης μόνῃ
τῇ μορφῇ τ' θηρίων διαφέρειν. Cleanthes
dicebat, homines indoctos sola forma
differre à bestijs.

Θεόκριτος ἔλεγε, βέλπον
ὀψιμαθῇ καλεῖσθαι, ἢ μὴ ἀμαθῇ.
Theocritus dicere solitus est, Melius
esse serò discere, quàm nihil dis-
cere.

Θημήστις ὁ φαληρεὺς Ππλε-
μεῖον πρὸ βασιλεῖ παρήναι τὰ πρὸς
βασιλείας καὶ ἡγεμονίας βιβλία κτὰς
αὐτὸν καὶ ἀναγνώσκων. ἀ γὰρ οἱ φίλοι
πῶς βασιλεύουσιν ἔθαρξαι παραινῆν
πάντα ἐν πῶς βιβλίοις γέγραπται. De-
metrius Phalereus Ptolomaum regem
adhortari solebat, ut sibi pararet li-
bros de regno & militari imperio
gerendo tractantes, eosq; euolueret,
propterea quod ea, de quibus amici

non audent admonere reges, in libris scripta habeantur.

Αλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐρωτηθεὶς
τίνα μᾶλλον ποθεῖ, Φίλιππον τὸν πατέρα, ἢ Ἀ-
ριστέλην τὸν διδάσκαλον, ἔφη, ὁ μὲν γὰρ ἔ-
γενόμην, ὁ δὲ ἔκαλῶς ἡρέσθαι τι. *Alexander rex interrogatus, Virum magis desideraret patrem Philippum, an Aristotelem: Magistrum, inquit; Ille enim ut essem, hic autem, ut praeclare institutus essem, autor fuit.*

EBRIETAS.

Ανάχαρις ἐρωτηθεὶς πῶς οὖν αὐτὸν γέ-
νοιτό τις φιλοπότης, Εἰ ποτὶ ὀφθαλμῶν,
εἶπεν, ἔχει τὰς πᾶν μεθύοντων ἀσχημο-
σύας. Οὐδὲν γὰρ ὁμοιότερον μενομήνῳ,
ἢ ὁ μεθύων. *Anacharsis interrogatus quare ratione quis effugeret, ne fieret vinolentus, Si semper, inquit, prae oculis habeat ebriorum indecoros mores. Ni-*
hil

*hil enim similis insano, quàm e-
brius.*

Οἱ Λακεδαιμόνιοι ποῖς παῖσιν ἐπέδει-
κνυσιν ὅτ' εἰλωτας μεθύσαντας, εἰς δόπον
τροπὴν πολυινίαις. *Lacedaemonij osten-
bant pueris seruos, qui vino erant tu-
mulenti, quò magis abominarentur e-
brietatem.*

Ἀνάχαρσις ἔφη, κίρνα μὲν κρατῆ-
ρ' ἐφείξ, τὴν μὲν πρῶτον ὑγείας πίνεσθαι,
τὴν δὲ δεύτερον μέθης, τὴν δὲ τρίτον ὕβρεως. *A-
nacharsis dixit primum quidem poculum,
quod infunditur sanitatis bibi, alterum
ebrietatis, tertium iniuriæ.*

Πυθαγόρας εἶπε τὴν ἄμπελον τρεῖς
βότρυας φέρειν, τὴν μὲν πρῶτον ἡδονῆς, δὲ
δεύτερον μέθης, τὴν δὲ τρίτον ὕβρεως. *Pyth-
agoras dixit, tres botros in vite nasci,
primum voluptatis, secundum ebrietatis,
tertium iniuriæ & petulantiae.*

Οὗτοις ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος οὐνό-
D 3 φλυγ

Φλυγ, πῶς αὖ τ' μεθύειν παύσεται,
 εἴ συνεχῶς θεωρεῖ τὰ ὑπ' αὐτῷ
 πρᾶσσόμηναι. Idem à vinoso quodam
 interrogatus, quomodo quis ebrietatem
 relinqueret, dixit, Si sapē quæ per te-
 mulentiam designauerit, consideret.

Πλάτων τοῖς μεθύουσι συνεβύλαδε
 κατοπρίζεσθαι δ' ὑποστήσας γὰρ τὴν ταύτης
 ἀρχιμοσύνης. Plato temulentia deditis
 suadebat, ut poti ad speculum sese con-
 templarentur, ita fore ut ab eo vitio re-
 cederent, conspecta fœditate.

Ἀρίστιππος αὐχεντός τινος ἰππὶ
 τῷ πολλὰ πίνειν ἢ μὴ μεθύσκεσθαι, Τὸτο
 ἢ ἡμίονος, Φησὶ. Aristippus cuidam
 estanti quod multum biberet, nec in-
 briaretur, Quid, inquit, magni nar-
 as? cum idem faciat mulus.

FAMA HONE-
 STA, GLORIA.

Λησ

ἈγισίλαⓈ ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν πρὸς μά-
 λιστα παρ' ἀνθρώπων ἑδοκιμοίη, Εἰ-
 λέγοι, εἴπε, ὅτι ἄριστος, πρᾶτοι ὃ τὰ κάλα-
 λισται. *Agésilas interrogatus quo com-
 pendio honestam famam quis assequi pos-
 set, Respondit, Si loquatur qua sunt
 optima, & faciat qua sunt honestis-
 sima.*

Δημοδένης ἔφη, οὐκ εἰ μὴ χρη-
 μά' ἀπόλλυται, μόνον σκεπτόμεν. ἀλλ' εἰ καὶ
 δόξα χρηστὴ, πρὸς ἧς μᾶλλον παροδάζειν
 χρη, ἢ πρὸς χρημάτων. *Demosthenes
 dixit, non hoc solum considerandum esse,
 an iactura pecuniae nulla fiat: sed ha-
 bendam esse rationem existimationis,
 quae multo, quam opes, nobis antiquior
 esse debeat.*

ΓάϊⓈ Καῖσαρ πρὸς Ἀλεξάνδρην
 πρᾶξις ἀναγνώσκων ἐδάκρυσε, καὶ πρὸς
 οὗτον φίλος εἶπεν, ὅτι ταύτην τὴν ἡλικίαν
 ἔχων ἐνίκησε Δαρεῖον, ἐμοὶ ὃ μέλει
 νῦν ἔδεν πέπεσκαται. *C. Caesar cum
 Alexandri res gestas legisset, illa-
 D 4 chri-*

chrimauit, ad amicos conuersus, Cum hac, inquit atate is esset. Darium superauit, At à me in hunc usq; diem nihil adhuc gestum est.

Θεμιστοκλῆς ἐπὶ μεράκιον ὦν, ἐν πότις ἐκυλινδεῖτο καὶ γυναιξὶν ἑστῇ ἢ Μιλτιάδης σπαιτῶν ἐνίκησε ἐν Μαραθῶνι τοῦ βαρβάρου, οὐκ ἐπὶ ἣν ἐντυχῶν ἀπακλῆντι Θεμιστοκλεῖ· πρὸς ἣν τοῦ θαυμαζόντος τὴν μεταβολὴν, ἔλεγε, ὥς, Οὐκ εἶα με καθύδην εἶδὲ ῥαθυμῶν τὸ Μιλτιάδου πρόπομον, ἐνταῦθα ἢ πρὶ τὴν δόξαν παρὰ καὶ ἢ τὸ Μιλτιάδου πρὸς ἐξέκρυσεν ἢ τῶν ἡθύνων ἔρον. Themistocles cum esset adolescens in comotationibus & mulierum amoribus volutabatur. At postquam Miltiades factus Imperator ad Marathonem deuicisset barbaros, iam nullus offendit eum quicquam agentem prater decorum. Percontantibus autem unde sic esset repente mutatus, Miltiades, inquit, Trophaeum non patitur me dormire neq; cessare. Hic gloriæ studium, & Miltiadis

Ἐ Μiltiadis honor, excussit amorem
voluptatum.

FORMA.

Ἀριστέλης τὸ κάλλος παντὸς ἔλεγε ἐ-
πιστολῆς συγκατακτώτερον. Aristoteles
dixit, pulchritudinem quavis epistola
efficaciorē ad commendationem.

Βίων τὴν δόξαν ἔφη ἐτῶν μητέρα
εἶναι τὸ κάλλος, ἀλλότριον ἀγαθόν τὸ
πλῆστον, ἡ δὲ παλαιότης. Bion dicebat,
Gloriam esse matrem annorum (id est
honestam memoria in multa secula propa-
gatur) Formam dicebat esse bonum
alienum. (Sentiens extra hominem esse,
quod ipse sibi dare non potest, Animi
autem bona verè nostra esse.) Dinitias
dicebat esse nervos actionum.

Ἄισωπος ὁ φιλοσοφῶν ὑπὸ πινυτὶ τῷ
χαλεπῇ ἔχοντι τὴν ὄψιν, ἔφη εὖ καὶ εἰς τὸ
εἶδός,

ἔδωκε, ἀλλ' εἰς τὸν νῦν προσέχον δέει.
*Aesopus ob deformitatem ab aliquo culpa-
 tus, Non forma, inquit, sed mens aspi-
 cienda est.*

Σωκράτης ἔλεγε, τὰ τῶν καλῶν φι-
 λήματα φυλάττειν δέειν, ὥπερ τὰ τῶν
 ἰοβόλων δείγματα. *Socrates dicebat
 oscula formosorum cauenda esse, sicut
 morsus ^{ne} venatorum animalium.*

Διογένης θεασάμενος μφερόκιον ὁρ-
 μορφον, καὶ διὰ τῆς φιλέμενον, ἔφη, πᾶσα
 δάσων μφερόκιον, οὗτο δὲ σώματι ἐραστὴς
 εἰς τὴν ψυχὴν μεταγαγεῖν. *Diogenes
 cum vidisset formosum adolescentem for-
 me causa amari, dixit: Quin operam des
 adolescens, ut corporis amatores ad a-
 nimum transferas.*

Ἀριστοτέλης θεασάμενος μφερόκιον
 ὠρεῖζόμενον, ἔφη, οὐκ αἰσχυνῆ, ὅτι τὸ φύς
 σεως ἀνδρα σε ποιήσεως, ἐαυτὸν πεθήλυ-
 κας. *Aristoteles cum adolescentem se
 ornare vidisset, dixit, Non erubescis,
 quod cum natura te virum fecerit, te-
 ipsum effæmineris?*

Ἰσοκράτης

Ἰσοκράτης ἔλεγε, οὗ καλὸν ἔχον-
 τας σῶμα καὶ ψυχὴν κακὴν καλὴν ἔχον-
 ναῦν, καὶ κακὸν κυβερνήτην. *Isocrates di-
 cebat, eos quibus pulchrum corpus est,
 & anima mala, bonam habere nauim,
 & malum gubernatorem. Refer huc ter-
 tium & quartum, Apophthegma ex loco,
 Animi bona.*

FIDES IN HO- STEM.

Ὑπαπύοντι τὰς φαβρικίῳ προσέπεμψεν
 ἐπιστολὴν ὃ ἔπύρρον ἰατρός, ἐπαγγέλα-
 λόμην, εἰαν κελύσῃ, φαρμάκους τὸν Πύρ-
 ρον σκοπεῖν, ὃ ἔφαβρικίῳ πλὴν ὅπι-
 στήν πρὸς Πύρρον ἔπεμψεν, ἀγασσάμην
 κελύσους διότι καὶ φίλων κάκιστός ἐστι κρι-
 τὴς καὶ πολεμίων. *Fabricio, Consuli
 misit epistolam Pyrrhi medicus, qua pro-
 mittebat, se regem veneno necaturum,
 si ipse hoc iuberet. At eam epistolam ad
 Pyrrhum remisit Fabricius, iubens illum
 sibi cauere, qui pessimè discerneret a-
 micos ab hostibus.*

Ἐπει

Ἐπεὶ ὃ Φωρέας τὴν Ὀπίβελον ὁ
 Πύρρος, τὸ μὲν ἱατρὸν ἐκρέμασε, τὰ δὲ
 Φαβρικίῳ αὐτὸν αἰχμαλώτους αὐτοῦ λύτρων
 ἀπέδωκε, ὅτε ἐδέξατο δωρεὰν, ἀλλ' ἴσως
 αὐτέδωκε, μὴ δόξῃ λαμβάνειν μισθόν.
 Ἐδὲ γὰρ χάρις Πύρρῳ μεμνησκέσθαι τὴν
 Ὀπίβελον, ἀλλ' ὅπως μὴ δοκῶσι Ρωμαῖοι
 δόλῳ κτείνῃ, ὡς Φανερώς νικᾶν ἐδωά-
 μνοι. *Caterum ubi compertis insidijs*
Pyrhus medicum egisset in crucem, Fabri-
cio captivos gratis remisit. At Fabricius
noluit eos gratis accipere, sed parem
captivorum numerum remisit, ne à Pyr-
rho beneficij mercedem accepisse vider-
etur, negans se hoc indicium fecisse Pyr-
rhi causa, sed ne Romani viderentur
dolis hostem occidere, ut qui viribus su-
perare non possent,

Ἐπεὶ ὡς ἔχων πέτραν ἀληθῆς δο-
 κῶσαι εἶναι, ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν μὲν τῇ πέ-
 τρᾳ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ τῇ δωάμεως
 ἐκέλευσεν ἀρχὴν καὶ προσέθηκε χάραν,
 εἰπὼν ὅτι, Φρονεῖν μοι δοκεῖ ὁ ἄνθρωπος,
 ἀνδρὶ μάλλον ἀγαθῷ πιστεύσεις ἑαυτὸν,
 ἢ ὀχυρῷ

ἢ ὀχυρῶ πύλῳ. Cum quidam, qui rupem tenebat inexpugnabilem, ut putabatur, Alexandro se dedidisset, Alexander non solum eius ditionis principem esse iussit, verum etiam addidit dicens, Hic homo mihi videtur sapere, qui se maluit bono viro, quam loco munito credere.

FORTITVDO, MAGNITVDO animi.

ΑΓΙΣ ὁ τελευταῖος τῶν Λακεδαιμονίων βασιλέων ἐξ ἐνέδρας συλληφθεὶς, καὶ καταδικασθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων χωρὶς δικῆς, ἀπαγόμμενος ὅτι τὸ βρόχον, ἰδὼν τινα τῶν ὑπηρετῶν κλαίοντα, Παῦσαι, εἶπεν, ὦ ἄνθρωπε ἐγὼ ἐμοὶ κλαίην, καὶ γὰρ ἔγωγε περὶ νόμους καὶ ἀδίκως ἀπώλλομαι, κρείσσων εἰμὶ τῶν ἀναιρέντων, καὶ ταῦτα εἰπὼν παρέδωκε τῷ βρόχῳ τὸ τραχηλον ἐκασίως
*Agis Laconicorum regum ultimus, per
 insidias*

insidias captus ac prater meritum ab Euphoris condemnatus, cum ad laqueum duceretur, conspiceretq; quendam e lixetoribus flentem ob indignitatem rei, cuius cogebatur esse minister, Desine, inquit, ò homo! vicem meam flere. Nam sic moriens prater ius & equum, melior feliciorg; sum his, qui me occidunt. Et cum hac dixisset, ulterò collum laqueo tradidit.

Λοχαγὸς ὁ Πολυαυνίδης καὶ Σείρων πατήρ, ἀπαρξείλωντός τινος αὐτοῦ, ὅτι ἦν πεθνηκεν ὁ ἑπὶ αὐτοῦ, Πάλας ἤδην, ἔφη, ὅτι δόποθανεῖν αὐτὸν ἔδει. Lochagus Polyænida filius & Sironis pater, nuncianti quod ex filiis ipsius alter interisset, iam dudum sciebam, inquit, illi moriendum esse.

Τυρβιαὶς ὅτε ἀγγελία ἦλθεν ἐκ Κρήτης τὴν Ακροτάτην & θυραγιδῆ θάνατον ἀπαρξέλλων, Οὐκ ἔμελλεν, ἔφη, πρὸς τοὺς πλεμίας ἦκων, ἢ αὐτὸς δόποθανεῖσθαι, ἢ κατὰ κράνην ἐκείνους ἦδον ὃ ἀκέρην ὅτι ἀπὸ θανάτου

ἀπέθανε ἢ ἑαυτὸς ἢ τὴν πόλεως ἀξίως ἢ
τὴν πατριᾶς, ἢ αἰεὶ τὴν ἅπαντα χρονον
κακῶς ὢν. Gyrrias, cum nuntius ex
Creta de Acrotata nepotis morte venisse
set, Nonne debebat, inquit, cum ad
hostes iuerit, aut ipse mori, aut illos
trucidare? Mihi autem incundius est,
audire ipsum ex dignitate & sua, &
verbis & maiorum obijisse, quàm si omni
tempore viueret ignauus.

Ξενοφῶντα φασιν ἀπαγγελῆναι
αὐτῷ θανάτου ὃ ἦν αὐτῷ, & δὲ δακρυῶσαι,
ἀλλὰ γὰρ εἰπεῖν, ἤδη θνητὸν γεγεννηκῶς.
Fertur Xenophon, cum filium obijisse
cognouisset, ne quidem lacrymāsse, sed
solum dixisse, Sciebam me eum genuisse
mortalem.

Ἀλέξανδρος ποτόμας ὑπὸ πινυ-
ναι λαιδορείσθαι, βασιλικὸν, ἔφη, εἶναι,
& πινεῖν, κακῶς ἀκρίβει. Alexander
cum audiuisset, esse quemdam, qui ipsum
conuiuijs impeteret, Regium est, inquit,
cum bene facias, male audire.

Δακρυῶν τις θάπτει τὸν ἦν, ὡς γεγε-
ναιον ὡς πλεῖς προσελθὼν αὐτῇ, ὦ γυνὴ!

τῶς

τῆς τύχης, εἶπε, Νῆ τῷ ζῴ τῆς καλῆς
 γε, ἔφη, ἔ γ' αὐτὸν εὖεκεν ἔτεκεν, ἵνα ὑπὲρ
 τῆς Σπάρτης δόξῃ, ἔγ' μοι σωέσθην.
 Ἀνδρόβιτη γυνὴ τ' ἔ γρηὸς πενθεῖν μετὰ
 βαλεν εἰς τὸ συγχάριον. *Lacena quadam
 sepeliebat filium, ad eam cum anicula
 quadam accessisset, dicens, Heu fortunam
 o mulier! illa subiecit, Per geminos in-
 quit, bonam equidem arbitror. Siquidem
 cuius gratia filium peperī, videlicet, ut
 pro Sparta moreretur, id mihi contigit.
 Fortissima mulier, anicula deplorationē
 vertit in gratulationem.*

LINGVA, MODER- RATVS LINGVÆ vsus, Garrulitas.

Ζήνων πρὸς τὸ Φλυαρεῖν μετρίκιον, Διό-
 ἔγ', εἶπε, δύο ὦτα ἐχομεν, σῶμα δ' ἓν,
 ἵνα πλείω μὴ ἀκέρως, ἤ τινα δ' λέγωμεν.
 Zeno

Zeno ad adolescentem multa temerè garrientē dixit: Ob id binas habemus aures, & os unicum, ut plura audiamus, loquamur paucissima.

Ανάχαρσις ἐρωτηθεὶς τί ἐστὶν ἐν αἰσθρώποις ἀγαθόν πῃ καὶ Φαῦλον, ἔφη, Ἰλῶσα. Anacharsis interrogatus quid in homine esset & optimum & pessimum, Respondit, Lingua.

Ἀριστοτέλης ἐρωτῶντι μὲν ὅτι πῶς τις κατασχῆν δύναται λόγον ἀπόρρητον, ἔφη, ὅστις καὶ Δάκτυρον αὐθαγατῇ γλώσῃ κατασχῆν δύνηται. Aristoteles interrogatus à quodam, quis arcanum sermonem continere posset, dixit: Qui carbonem quoque ignitum lingua sua retinere posset.

Σιμωνίδης μηδέποτε μὲν αὐτῷ ἔλεγε ματαμελήσας σιγήσειν, φθεγγεμένην δὲ πολλάκις. Simonides dicebat, nunquam se pœnituisse silentij, sermonis autem sapientis.

Δημοσθένης ὀψιδίζοντι αὐτῷ πινὸς ὅτι τῷμα θυῶδες εἶχε, Πολλὰ γὰρ, εἶπεν, αὐτῷ τῶν ἀπορρήτων ἐγκαπώπη. De-

E

mosthenes

*mosthenes cum quidam ei obijceret oris
factorem : Multa, dixit, secreta in eo
computruerunt.*

Αριστοτέλης ἔφη, Φαῦλα ἀνδρὸς,
καθάπερ κυνὸς σιγῆς, δὲν σιγὴν μᾶλλον, ἢ
τὴν φωνὴν ὀφλαδαῖν. *Aristoteles dixit,
hominis improbi, sicut taciti canis, silen-
tium magis, quàm sermonem cauendum
esse.*

Χίλων ἐρωτηθεὶς τί δύσκολον, ἔφη,
τὰ δαπάνητα σιωπῆσι, ἢ χαλὴν ὁ Διὰ
θεῶν, ἢ ἀδικέμετρον διώκειν φέρειν. *Chi-
lo interrogatus, quid esset difficile, Ari-
cana, inquit, reticere, & otium rectè
collocare, & posse iniuriam ferre,*

Δημάρατος Λακων ἐν τινὶ συνε-
δρίῳ ἐρωτώμενος, πότερον Διὰ μωρίαν, ἢ
Διὰ ἀπορίαν λόγων σιωπᾷ, Ἀλλ' ὅτε μω-
ρὸς ὅτε αὖ διώκειτο σιωπᾶν, ἔφη. *De-
maratus Lacon in confesso quodam rogas-
tus, Verum ob stulticiam, an ob sermonis
inopiam sileret, Respondit, Atqui stultus
ne potest quidem silere. Idem &
Solon dixit : Οὐδαὶς μωρὸς σιωπᾶν, ἐν συμ-
ποσίῳ*

ποσῶ δύωαται. *Nullus stilius in conui-
nio tacere potest.*

Καλῶς παρὰ Πλατάρχῳ λέγεται,
Ὅτε αὖ σιωπῶντες ἔβλη, μηδεὶ εἰπῆς· ἢ
ὥς παρὰ τινος ἀπαγίτης τῷ πρὶν τῷ
σιωπῆς, ὃ μὴ παρέχες σιωπῆς; *Præclarè
apud Plutarchum dicitur: Nemini dicea-
ris quod taceri vis. Quomodo enim ab
alio postulabis silentij fidem, quam tibi
ipse non prastitisti?*

Δημοσθένης ἐν συμποσίῳ πρὸς τὸ λα-
λεῖντα πολλά, Εἰ ποῦντα, ἔφη, ἐφρόνεις,
οὐκ αὖ ποῦντα ἐλάλεις. *Demosthenes in
conuiuio aliquo, cum quidam multa lo-
queretur, Si, inquit, sciperes, non tam
multa loquereris.*

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς διὰ τί μίαν
γλῶσσαν ἔχομεν, ὥτα δὲ δύο, εἶπεν, ὅτι
διπλάσιον δεῖ ἀκρόν ἢ λέγειν. *Item in-
terrogatus cur unicam habeamus linguā,
aures verò duas, Quia, inquit, duplo
plus audire oportet, quàm loqui.*

GRATITVDO.

Δημοσθένης ἔφη, τὸ μὲν ὅτι παθόντα δέιν
 μεμνήσθαι τὸ πάντα χρόνον τὸ δὲ ὅτι ποι-
 ῆσαντα ὁμοῦς ὑπὸ πλελειμένῳ. *Demosthenes*
dixit, Semper officia meminisse debere
illum, in quem collocata sint: eum verò
qui consulit, statim debere obliuisci.

Ξενοφῶν ἔλεγε, ὅτι ἀγαθὸς μαγά-
 λα αὐτῇ μικρῶν ὠφελεῖν. *Xenophon*
dixit, Bonos pro paruis magna officia
conferre solere. Congruit cum illa Graci
sapientis sententia: ὅτι ἀγαθοὶ αὐτῇ μι-
κρῶν ὡσεὶ χάρις. Boni pro paruis etia-
iam sunt grati.

Αριστοτέλης ἐρωτηθεὶς τί γεραίσκε-
 ταχὺ; χάρις, ἔφη. *Rogatus Aristoteles,*
quidnam citò senesceret, Gratia inquit.
Tribuitur eadem sententia & his verbis
Socrati: Οὐδὲν ἐν τῇ βίῳ πᾶσι γεραίσκε,
ὡς ἡ χάρις. Nihil in vita celerius se-
nescit, quàm gratia.

Φίλων ἔλεγε, Οὐδὲν ἔτιος ἀγαθὸν
 ἔστι

PIETAS ERGA PARENTES. 69

εἰς ὁνομαίαν, ὡς τὴν τ' ἀεργετημάτων ἀφαι-
ρίαν. Philo dicere solitus est, Nihil esse,
quod facilius benevolentiam conciliare
possit, quàm ipsam beneficiorum gratam
commemorationem.

PIETAS ERGA
PARENTES, HONOR

Parentibus & Seniori-
bus exhibi-

tus.

Θάλης, οἷς αὐτὸς ἔφη, ἐράνας ἐνέγκης
πῶς γονεῦσι, τοῖς τε αὐτὸς ἐν τῇ γῆρᾳ
παρὰ τῶν τέκνων προσδέχῃ. Thales, Qua-
lia, inquit, in parentes contuleris bene-
ficia, talia in senectute à liberis tuis ex-
pecta.

Τοῖς τε γίνῃ, ἔφησεν Ἰσοκράτης,
ὡς αὐτὸς γονεῖς, οἷς αὐτὸς εὐζαίῳ ὡς πα-
τὴρ γυνεὶ αὐτὸς πατρὶ πύδῃ. Talem, in-
quit Isocrates, te presta erga parentes

E 3 tuos.

70 PIETAS ERGA PARENTES.

tuos, quales erga te optas esse tuos liberos.

Επαμινώνδας ἦδιστον πάντων αὐτῶν
τῶν γεγονότων καλῶν καὶ ἀγαθῶν εἶναι ἔλεγε,
ὅτι τῶν γυναικῶν αὐτὸν ὁ πατὴρ ζῶντος
ἐπὶ καὶ τῆ μητρός, ἐν Λακωνικοῖς νικῆσαι Λακε-
δαίμονίους. Epaminondas ex omnibus,
quae praeclare & honestè gessisset in vita,
illud dicebat sibi esse iucundissimum,
quod utroque parente vivo, Leutrica
pugna vicisset Lacedaemonios.

Τήλεκρος ἐρωτηθεὶς διὰ τί ἐθι-
παρ' αὐτοῖς ἐστὶ, ὅτι νεωτέρους πῶς πρεσ-
βυτέροις ἐξανίστασθαι, ὅπως, εἶπεν, ὡς ὅτι
μὴ πρεσβυτέρους ἔτιος ἔχοντες τιμῆς,
μᾶλλον τιμῶσι ὅτι γυνέας. Telecrus per-
contanti quare mos esset apud Spartanos,
ut iuvenes assurgant senioribus, Vt, in-
quit, assueti honorem habere nulla pro-
propinquitate iunioribus, magis honorent
parentes.

Σώλων

Σόλων ἐρωτηθεὶς Διότι καὶ τὸ τυπών-
των αὐτῶν πατέρας, ὀπιμίμιον ἔχ' ὤρεσεν,
ἔφη, ὅτι ἔχ' ὑπέλαβον τις τὸς πινὰς
ἔσεσθαι. Solon interrogatus cur nullas
pænas aduersus eos, qui patres verbera-
sent, constituisset: Quod nullos, inquit,
uales exstituros existimabam.

Βίων μὴ δ' αὖν ἔφασκεν ὀνειδίζειν τὸ
γῆρας, εἰς ὃ, ἔφη, πάντες ὁχόμεθα ἐλ-
θεῖν. Bion dicebat, nulli exprobrandam
esse senectutem, ad quam omnes optent
peruenire.

Λάκων τις ἰδὼν ἐν ἀποχωρήσει θα-
κύντας ὅππῃ δίφρων ἀνθρώπους, Μὴ γένοι-
το, εἶπεν, ἐνταῦθα καθίσαι, ὅθεν αὐτοὶ ἔστι
ἐξανασηγῆναι πρὸς βυτίρῳ. Lacon quidam
cum in peregrinatione vidisset, homines
in curulibus sedentes, Absit, inquit,
ut in talibus sellis sedeam, unde non
liceat assurgere seniori.

Εἰς Λακεδαιμόνιον παραγενόμενος
πρὸς τὴν πρὸς αὐτὸν πρὸς βυτίρῳ τῶν
Ε 4 νέων

νέων τιμὴν θεασάμενοι, ἐν Σπάρτῃ μόνῃ,
εἶπε, λυσιτελεῖ γηράσκειν. *Quidam pro-*
fectus in Lacedaemonem, cum vidisset
honorem, quem iuniores prestabant se-
nioribus, In sola, inquit, Sparta expedit
senescere.

Ἀθηναῖοι παναθηναίων ὄντων, οἱ Ἀτ-
τικοὶ γέροντα περιεπηλάκιζον, περικαλέ-
μενοι μὴ ὡς παραδεξόμενοι, εἰ δὲ παρα-
γένοιτο, ἔπεριδεχόμενοι ὡς ἡ διεξιὼν
χεδὸν ἅπαντας ἐγίνετο καὶ οὐκ ἔλακεται
μονίων θεωρῶς ἅπαντες, τὴν βάρυν
ἀνάσταντας δὲ τὸν περιεχῶρον. ἀ-
γασθῆς ἡ ὁ ὄχλος ὅτι τῷ γεροντί,
ἐκρότησε καὶ πολλῆς ἰππομασίας, καὶ πε-
ρὶ τὴν Σπαρτιατῶν, καὶ τῶν Σιών, ἴσασιν μὴ
οἱ Ἀθηναῖοι τὰ καλὰ, ἔπραττον ἡ. *Cum*
Athenis agerentur Panathenaea, Attici
senem sedere cupientem ludibrio habue-
runt, inuitantes tanquam admissuri:
ceterum ubi venisset, non admittentes.
Verum iam perambulatis ferè omnibus
tandem ad Lacedaemonios spectatores
cum venisset, omnes è sedibus assurgen-
tes locum illi cesserunt. Eo facto delecta-
tus

ius populus plausu multaq; gestuum
significatione comprobauit. Inter hac è
Spartanis quidam dixit, per Geminos,
Norunt Athenienses quæ honesta sint,
sed non ea faciunt.

IMPVNITAS.

Κάτων ἔφη βέλτερόν μᾶλλον δεργέτης
μὴ κερμίσας χάριν, ἢ μὴ ὑποχρεῖν κέλα-
σιν ἀδικήσας. Διὰ τὸ μηδὲν εἶναι μᾶλλον
ἐπισημὰς τῇ ἀδείας. Cato dicere solebat,
Se malle pro collato beneficio nullam re-
portare gratiam, quàm pro maleficio per-
petrato nullam dare pœnam, quod nihil
periculosius sit impunitate.

Ὁ αὐτὸς παρορμῶν τὸν ἄρχοντα
ἐπιτιμᾶν τοῖς ἀμαρτάνουσιν, ἔλεγε τὸν
διωκόμενον κωλύειν τὸν κακῶς ποιῶντα,
εἰ μὴ κωλύωσι, καταλάθει. ἢ γὰρ μὴ
πολλὰ κακὰ δεῖν πρὸς πολιτείας τὸν ἐπι-
τιμῶν ἀδελφὸν τὸν φάουλους παρακαλεῖν.

Idem

Idem exhortans magistratus ad sumendas pœnas de ijs, qui delinquerent, dicebat eos, qui maleficos prohibere possent, nec facerent, lapidandos esse. Sentiens illos de republica malè mereri, qui ad scelerum licentiam inuitent, improbos.

Ὁ αὐτὸς ἔλεγε, πῶς ἀδικίαν τοῖς ἀδικῶσι καὶ μὴ φέρῃ κίνδυνον, ἅπασιν φέρειν. διδάσκων τὸ ὅτι ἀδικίας ἔκπερσιν λαομύτης παρεόδημα πᾶσιν ἀδικίαν ἀπὸ λήσσει. Idem dicebat, Iniuriam etiam si facienti nihil adferat periculi, uniuersis tamen periculosam esse. Moneus impunita iniuria exemplum omnibus iniuriam minari.

Λυσίας ἔφη, οἱ μὴ καλᾶζοντες τοὺς κακούς, ἐκλονταὶ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἀγαθούς. Lysias dicere solitus est: Qui non puniunt malos, hi volunt, ut boni iniuria afficiantur,

Indue

INDVSTRIA,
LABOR.

Ξενοφῶν ἰδὼν νεανίαν φιλοπονῶντα,
ἔφη, κάλλιστον ὄψον τὰς γήρατι ἀρ-
τώεις. *Xenophon conspiciatus iuuenem
industrium, & laboris amantem, lucerna
dissimulatum, inquit, senectuti condis oba-
sonium.*

Κλεώθης Λακωνός πυνθισκόντων,
ὅτι ὁ πόντος ἀγαθόν, Μαχυθείς φησιν,
ἱμαίω εἰς ἀγαθοῦ φίλον περ.
*Cleanthes cum audiisset à Lacone quo-
dam laborem probari, subiecit, Sanguine
praclaro satius es carissime fili.*

Δημοσθένης ἐρωτηθείς, πῶς τ' ῥήτορας
εὐκῆς περὶ γένετο, ἔφη, πλεον ἑλαμον οἶον
δαπανήτους. *Demosthenes à quodam
interrogatus, quomodo esset dicendi
facultatem adeptus, Plus, inquit, olei,
quàm vini consumendo.*

Οὐ δυνατὸν, ἔφη σοφός τις, τὸ μὴ
 βάλλοντα, ὠσυχᾶν. *Non potest fieri, in-*
quit sapiens aliquis, ut metam tangat,
qui non collimat.

I R A.

Κάτων ὁ πρεσβύτερος τὸν ὀργιζόμενον εἰς
 λεγὲς ὅτι μαυνομήδης θεόνω ἀειφέρειν
 νομίζων τὴν ὀργήν, μανίαν τινα ὀλιγοχρό-
 νιον εἶναι. *Cato senior, Iratum dicebat ab*
insano nulla alia re differre, quàm mora
temporis. Sentiens iram, breuem insa-
niam esse.

Πλάτων ὀργιζόμενός περὶ τὰς οἰκέ-
 τας, ὅππασάντῃς Ξενοκράτης, λαβὼν, ἔφη,
 τῶν μασιγῶσιν· ἐγὼ γὰρ ὀργιζόμεθα.
Plato seruo iratus, astanti Xenocrati. Ac-
cipe, inquit, et flagris hunc cedito: ego
enim iratus sum.

Ξενοκράτης πρὸς πᾶσι τὸ πάδων, Με-
 μασιγῶσσι, ἔπειν, εἰ μὴ ὀργιζόμεν. *Xeno-*
crates

erates cuīdam famulo sic comminatus est, Loris te cederem, nisi iratus essem.

IVDEX, IVDICIS OFFICIUM.

Οἱ Ἀγυπτίων βασιλεῖς καὶ νόμον ἑαυτῶν
τοῦ δικαστῆς ἐξώρκιζον ὅτι καὶ βασι-
λεύς τι πρὸς αἵματι κρίναι τὴν μὴ δικήν,
καὶ κρινέσθαι. *Aegyptiorum reges, iuxta
regionis consuetudinem, iudices ad ius
iurandum adigebant, ut etiamsi rex
aliquid iuberet eos iudicare, quod iustum
non esset, ne iudicarent.*

Σκιπίων νεώτερος τῷ Λικίνιον
ἰδὼν παρερχόμενον, Οἶδα, ἔφη, τέττον Ἰππ-
ωρην καὶ τὸν ἄνδρα μηδενὸς ἢ κατηγορεῖ-
σθαι, καὶ διώκειν κατήγορον αὐτὸς εἶναι
καὶ δικαστῆς. *Scipio minor cum Licinium
pratercuntem vidisset, Hunc, inquit,
virum scio peierasse, Verum quoniam
nemo illum accusat, non possum simul
et accusator esse et iudex.*

Ἀρχαῖα

Αρχαμίδας ὁ Λάκων πρὸς τὸ ἐ-
 παγγέντα χαρίλαι ὅτι πρὸς ἀπαντας ὁ-
 μοίως πρᾶτ' ἦν, καὶ πῶς τις, ἔφη δι-
 κήως αὐτὸ ἐπαγοίτο, εἰ καὶ πρὸς αὐτὸν πονη-
 ρὲς πρᾶτ' εἴη· Διδάσκων, δὲν ἄρχοντα
 ὡς πρᾶτον πρὸς αὐτὸν ἀγαθὸς, ἔτω καὶ σεμ-
 νὸν δικαστὴν πρὸς αὐτὸν κακὸς εἶναι. *Archidamidas Lacon cuidam Charillum praedicens, quod pariter erga cunctos fuisset mansuetus. Qua fronte, inquit, laudetur aliquis, qui erga sceleratos se mitem praebeat? Significans principem, ut mitem erga bonos, ita severum iudicem erga malos esse oportere.*

Ἀλκιβιάδης ἔλεγε, ἔξον Φύραν,
 μὴ ζήτησθαι δίκην. *Alcibiades dicere solitus est, Si potes fugere, ne committas te iudicio.*

Δημοσθένης λέγει πρὸς Βελλὸν ἐξ
 αἰρείῃς πάγας, καὶ ἀκρεβέστερον συνεδρίον τὸ
 ἐν τῇ πόλει, ὅσα ἐκ λόγων μόνον, ἔδωκεν
 τῷ μαρτύρων, ἀλλ' ἐξ ὧν αὐτοὶ σωίσαισι
 καὶ ἐξηγάκασιν, τὸ ψῆφον ἐνεγκέν. *Demosthenes inquit, Senatum Areopagiticum,*

ticum, quonullum fuit in urbe praestantius concilium, non ex ratione duntaxat, neq; ex testibus, sed ex sua conscientia & indagatione, sententiam tulisse.

Ὁ αὐτός Φησι, τῶν δικαστῶν ταῦτα μὴ δεηθῆσι δικαίον εἶναι ὑπάρχειν· μή-
δεμίαν μήτε χάριν, μήτε ἄνδρα πιεῖσθαι
πρὸς πλείονος, ἢ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ ὅρνον.
Idem dixit, A iudicibus hac etiam non
rogantibus praestari aequum esse, ut neq;
gratiam ullam, neq; virum pluris fac-
ciant, quàm aequitatem & iusiuran-
dum.

Θεμιστοκλῆς πρὸς Σιμωνίδην ἐξαί-
τερόν τινα κρίσιν εἰ δυνάσκειν, ἔφη, μήτ'
αὐτὸν ἐκείνον γενέσθαι ποιητὴν ἀγαθόν, ἢ δόνα-
τα παρὰ μέλος· μήτ' αὐτὸν ἀρχεῖν τε
χρηστὸν, δικάζοντα παρὰ τὸ νόμον. The-
mistocles Simonidi petenti, ut in nego-
tio quodam sententiam iniustam pronun-
ciaret, Neq; tu, inquit, bonus Poëta
fueris, si prater Musicae modulos caneres :
neq; ego princeps bonus, si contra leges
pronunciem.

Τεταρία

Τραϊανὸν αὐτοκράτορα, ἑπαρχὸν
τῶν δορυφόρων ποταμῶν, καὶ ὁρέγων
αὐτῷ τὸ ξίφος, ὃ παραζώνουσι αὐτὸν
ἐκρήν, λάβε τὸ ποτε, ἔφη, καὶ εἰ μὴ ἄρχω
καλῶς, ὡς ἐμὲ τὸ ποτε χεῖρα, εἰ ἢ κα-
κῶς, καὶ ἐμὲ. *Traianus imperator, cum
præfectum Prætorio designaret, eiq[ue]
ensem porrigeret, quo is accingi debebat,
Cape hunc, inquit, & si benè impero,
pro me utere : sin malè, contra me.*

IVSIVRANDVM. PERIVRIVM.

Περικλῆς πρὸς φίλων πινὼ μαρτυρίας
ψευδῆς δεόμενον, ἢ ποσὴν καὶ ὅσον,
ἔφησε μέχρι ἔσθωμι φίλον εἶναι, ἢ γὰρ
μὴ δίκαιον μὴ εἶναι, χαρίζεσθαι φί-
λοις, ἀλλ' ἀνδρὶ ἔπαραβοῦναι τὸ δόσεβες.
*Pericles amico roganti, ut pro se falsum
diceret testimonium, cui erat adiunctum
iusiurandum, respondit, Se quidem ami-
cum esse, sed usq[ue] ad aram : Sentiens,
gratia*

gratificandum quidem esse amicis, sed
citra violationem religionis.

Δημοσθένης ἐπινομίζον ἔδεναι τοῖς
πάντ' ἀγαθὰ αὐτῷ ποιῆσαι, δι' ὃν τοῖς ἀνθρώποις
πιστῶσθαι καὶ ὑποκινῆσαι. Demosthenes
dixit, se non existimare ullum cuius-
quam tantum esse posse beneficium, pro-
pter quem sit hominibus iurandi
violanda religio.

Λύσανδρος ἔφη, τοῦ μὲν παῖδας
ἀστραγάλοις παίζειν, τοῦ δὲ βασιλεῖς καὶ
ἀρχοντας ὅρκοις καὶ συνθήκαις. Lysander
dixit, Pueros astragalus ludere, reges
verò & Principes iuramentis & fœderi-
bus.

IVSIVRANDVM
ATTICVM, QVOD
iurabant omnes, qui ex Ephebis
excesserant, continens præci-
puos nervos gubernationis
domesticæ & bel-
licæ.

F

OU

Ο ὕ καπιχυνῶ ὄπλα τὰ ἱερὰ, ἐδὲ
 ἐγκαταλείψω τὸ παραστάτω, ὅτω
 αὐ σοιχήσω. ἀμυνῶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν,
 καὶ ὑπὲρ ὁσίων, καὶ μόνῳ καὶ μετὰ πολλῶν.
 τὴν πατρίδα δὲ ὅσην ἐλάσσω παραδώσω,
 πλείω δὲ καὶ ἀρείω, ὅσῳ αὐ παραδέξω
 μη καὶ δηκῆσά τῶν ἀεὶ κρινόντων ἐμφρό
 νως, καὶ τοῖς θεμοῖς τοῖς ἰδρυμένοις πείσ
 μοι. καὶ ἔς πιναις αὐ ἄλλας τὸ πλῆθος
 ἰδρύσεται ὁμοφρόνως. καὶ αὐ πρὸς ἀναιρήσῃ
 θεμοῖς, ἢ μὴ πείσῃται, ὅσην ὅππτερές
 ἀμυνῶ δὲ καὶ μόνῳ, καὶ μετὰ πάντων. καὶ ἱερὰ
 τὰ πάτρια πρήσω. ἴσθρες θεοὶ τέτων.

Non faciam indigna sacris armis,
 Neq. deseram meum manipulare, cui
 cumq. in acie adiunctus ero. Pugnabo
 autem pro templis, & pro diuinis ritibus.
 & solus & in multitudine. Patriam
 non deteriorem efficiam, sed meliorem
 quam accepi. Et semper obtemperabo
 modestè rebus indicatis, & legibus pos
 tis obtemperabo, & ijs quas communi
 consensu populus conder. Et si quis mu
 tabit leges, aut non obtemperabit, non
 con.

concedam. Ero autem pugnator, & solus, & in multitudine. Et patria sacra colam. Dŷ sint testes horum dī-
etorum.

IUSTICIA.

ἈγισίλαⓄ ἐρωτηθεὶς ποτε ὅπτιέρα βελ-
τίων τῶν ἀρετῶν, ἀνδρεία ἢ δικαιοσύνη,
ἔδεν ὅφελⓄ ἀνδρείας, ἔφασκεν, εἶναι μὴ
παρέσης δικαιοσύνης· εἰ δὲ δίκαιοι πάντες
γένοντο, μηδὲν ἀνδρείας θεηθήσοιτο. Ro-
gatus Agesilaus, utra virtus esset pra-
stantior, fortitudo an iusticia, fortitu-
dinis, inquit, nullus est usus, nisi adsit
iusticia, Quod si omnes essent, iusti, non
opus fore fortitudine.

Ἀναξανδρίδας πρὸς τὸν Ἰσοφορῆντα
Διὰ τὴν ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ ἡγομένην φυ-
γὴν. Ὡς ἔφη, μὴ τὴν πόλιν φεύγων
ἰσχυρῶς, ἀλλὰ τὴν δικαιοσύνην. Anaxan-
dridas, cuīdam indignè ferenti, quòd
cogereur urbe exulare, Ne, inquit, vir
optime exhorrescas exulare ciuitate, sed
a iusticia exulare, horrendum est.

Κάτων ὁ πρεσβύτερος ἔλεγε, τὸ
 ἄρχοντα ἢ κριτὴν δῆν μήτε ὑπὲρ τῶν δικῶν
 λιπερεῖσθαι, μηδὲ ὑπὲρ τῶν ἀδίκων
 ἐκλιπερεῖσθαι. *Cato senior dicebat, Ma-*
gistratum aut iudicem, nec pro iustis o-
randum, nec pro iniustis exorandum
esse.

Ἐπεὶ Φεράτης ὁ Πάρθων βασι-
 λεὺς ἔπεμψε πρὸς Πομπήιον, ἀξίων ὅρῳ
 ῥηῖδος τὰς Εὐφράτης, μᾶλλον ἔφη ῥηῖδος
 Ρωμαῖς ὅρῳ πρὸς Πάρθους τὰς δικάς.
Rompeius Phraati Parthorum regi per
legatos ab ipso postulanti, ut Euphratem
Romane ditionis terminum esse veller.
Imo, inquit, illud magis postulandum,
ut Romanorum fines a Parthorum regno
iusticia dirimat.

Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος ἀξίαντι Ἀντίπατρε
 ἦσσι πῶς μοι δικάων αὐτὸν, Οὐδίαςας,
 εἶπεν, Ἀντίπατρε καὶ Φίλῳ Φωκίῳ ῥηῖδος
 καὶ κόλακι. Διδάσκων, Φίλον Φίλου εἶδεν
 ἀδικον δεῖσθαι ὀφείλῃ. *Phocion Athe-*
niensis, Antipatro petenti, ut in gratiam
suam faceret quiddam cum iusticia
pugnans,

*pugnans, Non potes, inquit, O Antipa-
ter, Phocione simul & amico & adulato-
re uti. Significans, Amicum ab amico,
quod iniustum sit, petere non debere.*

LEGES.

Πιθομένης τινος ἢ περιποίησαι οἱ Λύ-
κουργοι νόμοι τῇ Σπάρτῃ, Καταφρο-
νῆν, ἔφη, Ἀγισίλαος, τῶν ἡδονῶν. *Sciscitantē
cuidam, quid Spartana ciuitati fructus
attulissent Lycurgi leges, Agesilaus re-
spondit, voluptatum contemptum.*

Ἀλκαμένης, Ἰππικῆτος τινος
Διὰ τί παρὰ Μεσσηνίων δῶρα σοὶ ἐδέξατο,
ὅτι λαβόντες μου, ἔφη, πρὸς σοὶ νό-
μους εἰρήνην ἄλῃν ἀδιώκων. ὡς δὲ νῦν σοὶ
νόμους περὶ πλείους ποιεῖς. *Alca-
menes ingentia à Messenys munera
oblata spreuit. Id factum plerisque mi-
rantibus, respondit, Ego si munera ista
accepissem, cum legibus pacem habere*

non possem. O mentem legum obser-
uantissimam!

Ἀρχίδαμῳ ὁ Ζευξιδάμης, πθο-
μὸς τινὸς αὐτῶν, τίνες περὶ ἐκείνου ἦσαν Σάρ-
της. Οἱ νόμοι καὶ τὰ ἀρχαῖα, ἔφη, καὶ τῶν νόμων.
Archidamus Zeuxidami filius roganti,
qui nam essent Spartanae civitatis prae-
fecti, Leges, inquit, ac legitimi magis-
tratus.

Παυσανίας πρὸς τὴν ἐρατήσαντα, Δι-
ὅτι τῶν ἀρχαίων νόμων ἔδεινα κινεῖν ἔχει παρὰ
αὐτοῖς, οἱ δὲ τῶν νόμων, ἔφη, τὸ αὐτῶν,
καὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν νόμων, κυρίως εἶναι δεῖ.
Pausanias cuidam roganti, quamobrem
apud Spartanos nefas esset, ullam priscae
tum legum renouare. Quoniam, inquit,
legibus convenit autoritas in homines,
non hominibus in leges.

Ζάλευκῳ ὁ τῶν Λοκρῶν νομοθέτης,
τῶν νόμων τοῖς ἀρχαίοις εἶπεν ὁμοίως εἶναι.
καὶ γὰρ εἰς ὅκείνα εἰς ἐμπέση μῦθα ἢ κῶνωψ,
κατέχευται· εἰς δὲ σφῆζ ἢ μέλισσα, δια-
ρήξασα ἀφίσταται. ἔπος ἐν τοῖς νόμοις
εἶναι

ἑὰν ἐμπέσῃ πένης, σιμῆχεται· ἑὰν δὲ πλῆ-
σι, ἢ διώσῃ λέγαν, Αἰγερῆξας δὲ πο-
τεῖχας. Zaleucus Locrensiū legislator
dicebat, leges, aranearum telis esse simi-
les. Illis enim si musca vel culex inci-
derit, detinetur: sin vespa aut apis, la-
cerat telam & avolat. Itā in leges si
pauper incidit, retinetur: sin aliquis
diues aut disertus, perirampens euadit.
Hoc dictam etiam Anacharsi Philosopho
attribuitur.

Σόλων ἐρωτηθεὶς ὑπὸ πιν, πῶς
ἄρχουσι αἱ πόλεις οἰκῶνται, ἔφη, ἑὰν μὲν οἱ
πολίται τοῖς ἄρχουσι πείθωνται, οἱ δὲ ἄρχον-
τες τοῖς νόμοις. Solon interrogatus à
quodam quomodo ciuitates optimè ha-
bitarentur, respondit: Si cines princì-
pibus, principes legibus obediant.

Δημοθένης ἔφη, πάλαι ψυχὴν εἶ-
ναι τῶν νόμων· ὥστε γὰρ τὸ σῶμα σερηδὲν
ψυχῆς, πῆλ' ἔτω ἢ πόλις μὴ ὄντων
νόμων, ἔχ' ἴσται. Demosthenes dixit,
Leges esse animam ciuitatis. Vt enim cora-
pus, cum anima orbatum est, concidit. Itā
& ciuitas sine legib. consistere non potest.

Θεόφραστος ἔφησεν, ὅτι ἀγαθὸς
ἐλόντων νόμων δῖος. *Theophrastus di-
cere solebat, Bonos paucis legibus indi-
gere. Congruit hoc dictum cum illo An-
tiphanis : Ὁ μηδὲν ἀδικῶν, ἔθενος δει-
ται νόμος. Qui nihil iniuste agit, nulla
opus habet lege.*

Δημοσθένης ἔλεγε, πῶς μὲν
ὑπάρχουσιν νόμοις χρηστέον· καὶ οὐδὲν ὅ-
τι μὴ θετέον. *Demosthenes dixit,
Legibus laeis utendum esse; nouas autem
non temerè ferendas.*

MENDACIVM.

Εὐαγνέτης πάντων ἔφη ὅτι ψεύδεται τὸ
ἀμαρτημάτων καὶ τὸ ἀδικημάτων αἵτις
εἶναι. *Epagneus dicere solitus est,
Mendaces omnium scelerum & iniuriarū
autores esse.*

Αριστοτέλης ἐρωτηθεὶς τί πρὸς γίνεται κέρ-
δος τοῖς ψευδομένοις, ὅταν, ἔφη, λέγωσιν
ἀληθεῖα, μὴ πιστεύουσιν. *Aristoteles rogatus,
quid lucrarentur mendaces, ut etiam cum
vera dicunt ipsis tamen nō habeatur fides.*

Δημο-

Δημοσθένης ἔφησεν, Οὐδὲν εἶναι, ὃ,
ἢ μᾶλλον αὐτὸ ἀδικήσῃ τις, ἢ ψεύδῃ λέ-
γων. Demosthenes dixit, Nullam esse
rem, qua grauius quis ladere possit,
quam dicendis mendacijs.

Χαρμκλείας ἔλεγε, καλὸν ποτε εἶναι
τὸ ψεῦδος, ὅταν ὠφελεῖν αὐτὸν λέγοντας, μη-
δὲν καταβλάπῃ αὐτὸν ἀκούοντας. Cha-
ricles dicere solitus est, bonum esse alia
quando mendacium, cum videlicet ita
iuuat mentientes, vt interim audientes
non ladat.

MAGISTRATVS. PRINCEPS BO- nus.

Κῆρος ἔλεγε, Ἀρχὴν μηδενὶ προσήκειν,
ὃς ἢ κρείττων ἐστὶ τῷ ἀρχομύῳ. Cynus
dicere solitus est, Imperium nemini con-
uenire, qui non melior ipsis subditis sit.

Λησίδα ὁ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων
Βασις

βασιλεὺς διετέλε λέγων, Τὸν ἄρχοντα
 προσήκον ἔμμελει καὶ τρυφῇ, καρτερίᾳ
 ἢ καὶ αὐθριᾷ τῶν ἰδιωτῶν πεινᾶν. A-
gesilaus Lacedaemoniorum rex ditabat.
Principis esse, non mollitie delitissue,
sed temperantia ac fortitudine priuatis
hominibus antecellere.

Ὁ αὐτὸς ἔλεγε, τὸ ἀγαθὸν ἄρχοντα εἶναι
 ὑπὸ τῶν νόμων ἄρχεσθαι. *Item dicere soli-*
tus est, Bonum principem oportere legi-
bus parere.

Εὐθισμύρων ἢ τῶν Ἀσίων καπικέντων
 τῶν Περσῶν βασιλεῖα μέγα πρὸς αὐτοὺς ἔδει,
 τί ἢ ἐκείνῳ, ἔφη Ἀγησίλαῳ, ἐμὲ μεί-
 ζων, εἰ μὴ δικαιοτέρῳ καὶ σωφρονέστερῳ;
Cum Gracē Persarum regem ex more
Magnum appellarent, Quare, inquit, A-
gesilaus, maior me est, nisi sit & iustior
& temperantior?

Ἀρταξέρξης ὁ ξέρξης ἔλεγεν, ὅτι
 τὸ πρὸς τὴν ἀφελίαν βασιλικὴν πρὸν
 ἔστιν. *Artarxes dicere solebat, Multo*
regali-

regalius esse addere aliquid quàm adime-
re. Item dixit alijs verbis rex Ptole-
maeus; Ἡ πλεονεξία τὴν πλεονεξίαν ἐστὶ βασι-
λικώτερον. Magis regium est, ditare,
quàm ditescere.

Ἀγασίκλης πρὸς τὸ εἰπόντα, πῶς
ἂν τις ἀδορυφόρητο ὡς ἄρχην ἀσφα-
λῶς διώκων, ἔαν ἔπαι, ἔφη, αὐτῶν ἄρ-
χη, ὥσπερ οἱ πατέρες τῶν υἱῶν. Agasicles
ad eum, qui interrogabat, quomodo posset
aliquis tuto imperare, nullo stipatus sa-
tellitio. Si suis, inquit, sic imperet, ut
parentes liberis imperant.

Πρεσβυπὸς πενιχρᾶς ἀξιώσεως ὅτι
φιλίππος ὁ Ἀλεξάνδρου πατρὸς καὶ πηλά-
κας ἐνοχλήσεως, ἔφη μὴ χολάζειν. ἡ δὲ
πρεσβυς ἐγκραγῶσα, καὶ μὴ βασίλιδος
εἶπεν. ὁ δὲ θαυμάσας τὸ ῥηθὲν καὶ μόνον
ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων δού-
δμήκεσιν. Philippus Alexandri pater
anui cuidā paupercula ipsum appellanti,

ὅτι καὶ

ut causam suam cognosceret, Respondit,
sibi non esse otium. Cumq; clamasset anus,
Proinde nec rex esse velis: Philippus
anacula libertatem admiratus, non solum
illi, sed omnibus deinceps praeiuit
aures.

Αντίγονος, εἰπόντος πρὸς ὅτι πάντες
καλὰ καὶ δίκαια τοῖς βασιλεῦσι, Ναὶ μὰ
Δία, εἶπε, τοῖς τῷ βαρβάρων ἡμῖν ἢ μόνον
καλὰ, καὶ καλὰ, καὶ μόνον δίκαια, καὶ
δίκαια. Antigonus quodam dicente,
Omnia regibus honesta & iusta esse:
Sunt, inquit, per Iouem, barbarorum
duntaxat regibus. At nobis ea tantum
honestasunt, quae honestasunt, & ea
tantum iusta, quae iustasunt.

Κάτων ὁ περὶ τὸ κακίον ἐλεῖν
ἀρχόντας εἶναι, τὸ ἀρχὴν ἑαυτῷ μὴ διδά-
μωρον. Cato senior aiebat, Pessimus Im-
peratorem esse, qui sibi ipsi non posset
imperare.

Χίλων εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῷ Ἑλλά-
δος, πρὸς τὸ ἀδελφὸν δυσφορεῖν ὅτι
μή

μη εφορῶ ἐλθόντα, αὐτὸς ὄντι, Εγὼ μὲν
 γὰρ εἶπεν, Ἰππίταρχος ἀδικῶν, οὐ γὰρ ἐπι-
 γεμφαίνων, εἶδεν πρὸς τὸ ἄρχαν εἶναι
 Ἰππότηδαιον, τὸ μὴ πολλὰ παθεῖν ἢ παρορᾶν
 διωάμενον. Chilo unus de numero
 septem sapientum Gracia, fratri mo-
 lestè ferenti, quod Ephorus (magistra-
 tus plebeius) non crearetur, cum ille
 esset: Ego, inquit, iniuriam ferre noui,
 tu autem non. Significans neminem esse
 idoneum ad magistratum gerendum, qui
 non possit multa tolerare, & dissimū-
 lare.

Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς πρὸς πνύ-
 μακα ἐλίσσων αὐτὸν γεῖνω, εἰ ἤδεις, ἔφη,
 ὧ μῆτερ, ὅσων κακῶν ἐστὶ τὰ ἐν τῷ ῥάκῳ,
 δείξας τὸ Διόδημα, ὅτε αὐτὸν ὅτι καπέρας
 αὐτὸ κείμενον ἐβάστασεν. Antigonus
 rex cuidam anui, quæ ipsum beatum præ-
 dicabat, Si scires, inquit, ὦ mater!
 quàm multorum malorum sit hic pannus
 (diadema autem ostendebat) cum in
 stercore iacentem non tolleres.

Ἀντίγονος

Αντίοχος ὅτι πνὶ κυνηγεσίῳ καὶ διαγμῶ
 τῶν φίλων καὶ θεραπόντων αἰθραπῶν ὅπου
 πλανηθεὶς εἰς ἑπαυλίην πενήτων ἀγνοῶ-
 μιν εἰσῆλθε· καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἐμβα-
 λῶν λόγον ποιεῖ ὅτι βασιλέως, ἤκουσεν ὅτι
 τὰλλα χρήστος ἐστίν, φίλοις ὁμοχθηροῖς
 ὀπιτρώων πρὸ πλείεσσιν περὶ ῥα, καὶ πολλὰ-
 κίς ἀμελεῖ τῶν ἀναγκῶν Διὰ τὸ λίαν
 φιλόθετος εἶναι, τότε μὲν ἐν ἐσιώπῃσιν
 ἅμα ὅτι ἡμέρα τῶν δορυφόρων παρεγγυ-
 μῶν ὅτι τῶν ἑπαυλίων, φανερός γὰρ
 μὲν ὡς φερομένης τὸ περὶ φύρας αὐτῶν
 καὶ ὅτι Διεδήματος, ἀλλ' ἂν, ἦς, εἶπεν,
 ἡμέρας ὑμᾶς ἀνέληφα, πρῶτον ἐχθὲς
 ἀληθινῶν λόγων ἤκουσεν ποιεῖ ἑμαυτῶν, εἴθε
 τὸ αὐτὸν τρόπον οἱ ἄρχοντες ποιεῖ τῶν τῶν
 ἐν πλείεσσιν αὐλαῖς λίαν συνηθῶν ἔσῳν,
 πολλὰκίς παραινέσεις ἀκούσαν, καὶ τὸ ὅτι
 λογιμὸς βασιλέως Αντίοχος παρὰ δειγ-
 μα μίμνῃσιν, αὐτὰς ὀπιτικῶς γνώισαν
 ἅμα καὶ ἐπανορθοῖν.

Antiochus
 in venatione quadam, dum feras in-
 sectatur, ab amicis & famulis aberrat,
 casamq; hominum egenorum ijs ignotus
 intravit. Cum inter cœnandum regis
 men-

mentionem fecisset, responsum est illi,
 Regum aloquin bonum esse, sed cum
 plerq; negotia amicis improbis com-
 mittere, plurima negligere, saepè res
 necessarias omittere, quod venationis
 nimium studiosus esset. Ac tunc qui-
 dem tacuit; sed postero die cum prima
 luce satellites ad casam venirent, & ala-
 lata purpura ac diademate agnosceretur,
 Ab eo, inquit, die, quo vos mihi ad-
 iunxi, heri primum veros de me ser-
 mones audiui. Vtinam eodem modo
 Principes de his vitijs, qua in plerisq;
 aulis nimis vsitata sunt, saepè admoni-
 tiones audirent, & laudatissimi regis
 Antiochi exemplum imitantes,
 ea clementer agnoscerent, &
 emendarent

MATRIMONIVM.

Equi-

Θεμιστοκλῆς τῶν τῶν θηρατέρων μισ-
 θῶν αὐτῶν τὸ ἴππευμα ἔπαυσεν παρὰ
 μῆσιν, ἀνδρα, ἔφη, ζῆναι χερματίων δε-
 ὄνδρον μάλλον, ἢ χερματὰ ἀνδρός. Cum
 Themistocles ex procis filia virum pro-
 bum diuiti praelisset, quibusdam hoc
 admirantibus, Malo, inquit, virum absq[ue]
 pecunia, quam pecuniam absq[ue] viro.

Λυκούργος πωθανομένης τινὸς Δι-
 τῆ τὰς κέραις ἐνομοθέτησεν ἀπερίεχτος ἐκεί-
 δος, ὅπως, ἔφη, μήτε δι' ἐνδοξον ἀγα-
 μοί πινες ἐαθῶσι, μήτε Διτὲ πεισίσταν
 ἀσπάζονται, ἕκαστος ὃς εἰς τὸ τρεῖς ἴσχυ-
 δος ἀφορῶν, ἀρετῇ τῶν αἰρεσιν πινῶνται,
 Διτὲ τῶν ὃς καὶ τὸ καλλωπισμὸν τὸ πόλεως
 ἀπῆλασεν. Lycurgus cuidam person-
 tanti, quam ob causam lege cauisset, ut
 sine dote virgines elocarentur. Ut, in-
 quit, neq[ue] propter inopiam vlla relin-
 querentur inuupta, neq[ue] ob diuitias
 expeterentur, sed ut inueniunt quisq[ue] ad
 puella mores respiciens, ex virtute face-
 ret electionem. Eadem de causa fucos
 & ornamenta, quibus alia formam
 vel

vel fingere vel formare solent, ex urbe
eiecit.

Βίον ἐρωτηθεὶς εἰ γῆμαι, εἶπε,
Εὐὲ μὲν γάμους αἰχρᾶν, ἐξ ἧς πωρὴν εἶναι
ἢ καλὴν, ἐξ ἧς κοινὴν. Bion, interrogatus,
Effet ne ducenda uxor, Si deformem,
inquit, duxeris habebis pœnam: si for-
mosam, habebis communem, Hoc &
Aristopheni ascribitur.

Ἐν τοῖς ἄλλοις Πλάτωνος νόμοις καὶ
εἴτις ὑπάρχει, Μὴ γαμῶν εἴη τριάκοντα
χρηστὸς καὶ πεντε, ζημιώδω. Inter alias
Platonis leges & hac exiat: Qui
triginta quinq; annos, natus non ducit
uxorem, mulectetur:

Λυκῆργος εἰρξας τοῦ ἀράμους
τῆς θεάς, καὶ ἀπμίου περθεῖς, πολλὴν πρὸς
νοῖαν ἐπιήσεται τῇ περδοπιίᾳ. Lycurgus
cives, qui calibes vivere vellent, a spe-
ctaculis arcens, aliasq; ignominias ad-
dens, magnam liberos gignendi curam
alijs iniecit.

Διόδωρος Φησι, κρεῖττον εἶναι τὸ
πεθερμυρῶν λαβεῖν γυναικα ἀπεργον,
ἢ κακῶς μὲν χρημάτων. Diodorus in-
quit,

98 MODVS, MEDIOCRITAS.

quit, Melius esse, ducere uxorem bene educatam, sine dote, quàm malè educatam cum magna pecunia.

Πίττακος ἔλεγε, Γάμος ἐκ τῶ ὁμοί-
ων. Pittacus dicere solitus est, uxorem ducito ex equalibus.

Congruit cum hoc Apophthegmate Prouerbiū illud, ἴσὺ κατὰ οὐκ ἴσους ἔλα. Aequalem tibi uxorem ducito.

Κλείταρχος ἔφη, πολλὰ πάλιν τέκνα βελτίονα ἢ πατέρ. Clitarchus dicere solitus est, Magnam dotem non efficere meliores liberos.

MODVS, MEDIOCRITAS.

Λέων ὁ Εὐρυκρατίδης ἀκούσας τινὸς πρὸς αὐτοῦ παραγομένων ὅτι ἀχρήστων ἀνελχθέν-
τος, ὡς ἔειπε, εἶπεν, ὅτι ἐν δέοντι χρῆται τῷ δέοντι. Leon Eurycratides cuidam de rebus haud quaquam inutilibus intempestinè loquenti, O hospes, inquit, re oportuna, non uteris oportunè,

ἀλλ'.

Ἀλεξανδρίδας τὰ πῶς ἐφόρει τὰ
θεόντα μὲν λέγοντι, πολλὰ δὲ τ' ἱκανῶν,
ὧς ἔνε, ἔφη, σὺν ἐν θεόντῳ τὰ θεόντῳ ἔφη.
Alexandridas dicenti cuidam Ephoris
oportuna quidem, sed pluribus, quam
par erat, O hospes, inquit, non oportune
viceris oportuno.

Σωκράτης ἐρωτηθεὶς περὶ τίς δρε
τῇ νέε, τὸ μηδὲν ἄγον, εἶπε. *Rogatus*
Socrates, qua esset praecipua iuuenum
virtus, Ne quid, inquit, nimium
tentent.

Πλάτων εἶλε, τ' ὅς λόγος μέτερον
εἶναι, ὅς τ' λέγοντα, ἀλλὰ τ' ἀκούοντα. *Plato*
dixit, dicendi modum non penes lo-
quentem, sed penes audientem esse.

Λυκίαιος ἔφη, τ' εἶναι ἰδιωτῶν ἀ
ριστὸν εἶναι, *Lucianus dixit, Privatorum*
hominum vitam optimam esse.

Ἰσοκράτης φησὶν, ὅτι αὐτὸς μετρίτης
μᾶλλον ἐν ταῖς ἐνδείαις, ἢ ταῖς ὑπερβο
λαῖς ἰσχύουσι. *Isocrates dixit, melius*
esse deficere, quam excedere. Quia
mediocritas propius accedit ad id, quod
optimum est.

M VNERVM CONTEM. ptus.

Φωκίων Ἀλεξάνδρῳ ἑτασιλέως ἑκατὶ
τάλαντα δωρεὰν αὐτῷ πέμψαιτο,
ἡρώτησε δὲ καμίζοντας, τί δή ποτε πολ-
λῶν ἄντων Ἀθηναίων, αὐτῷ μόνῳ ταῦτα
δίδωσιν Ἀλεξάνδρῳ; εἰπόντων ὅτι ἑκά-
νων, ὡς μόνου αὐτὸν ἡγήσασθαι καλὸν καὶ
θονεῖναι. Οὐκ ἔν, ἔφη, εἰσάτω με καὶ δοκεῖν
καὶ εἶναι ποιεῖτον. Alexander Rex centum
talenta dono miserat Phocioni: is verò
percontatus est eos, qui pecuniam adfes-
rebant, Quid ita, cum essent Athenien-
ses permulti, sibi uni illa mitteret Ale-
xander: Illis respondentibus, Quoniam
unum te iudicat virum & honestum &
bonum: Ergo, inquit, sinat me talem &
haberi & esse.

Διονυσίῳ ἑτασίαν πέμψαιτο ἰμά-
τια πολυτελῆ καὶ θυγατέρα Ἀρχιδάμῃ,
ὅτε ἔλαβεν, εἰπὼν δέδωκεν, μὴ Ἀχαιῶν

τα μᾶλλον αἰσχεῖται φανῶσι. Cum Dio-
nysius Tyrannus filiabus Archidami ve-
stes splendidas dono misisset, recusavit
accipere dicens, Vereor ne illis induta
deformiores videantur.

Σαωνιτῶν μὲν πλὴν ἦσαν ἀφικνομένων
πρὸς Μάνιον Κέρειον, καὶ χρυσίον διδόντων,
ἔτυχεν ἐν χύτραις ἑψών γομφυλίδας ἀ-
πεκρίνατο δὲ τοῖς Σαωνίταις, μηδὲν χρυσί-
ον δεῖσθαι ποιεῖται δᾶπνον δειπνῶν αὐτὰ δὲ ἑλ-
πιον εἶναι δὲ χρυσίον ἔχειν τὸ κροταῖν τὸ ἔχον
των. Samnites devicti bello venerunt
ad Manium Curium, rapulas ollis fictilia-
bus coquentem ingentem auri vim ad-
ferentes, quibus respondit, Nihil opus
esse auro tali cœnanti cœnam. Sibi verò
potius esse, aurum possidentibus imperas-
re, quàm aurum habere.

Ἐπαμινώνδας δὲ Περσῶν βασιλέως
τριφυρῆς δαρεῖκας δόξαίλαλλον αὐτὰ
κατήψατο πικρῶς διομέδοντος, εἰ πο-
τεῖται πλεονέκτως ἀναφθερῶν Ἐπα-
μινώνδα, πρὸς δὲ τὴν βασιλέα λείπειν ὁκέ-
ται
G 3 λάσει,

λαῶν, ὅτι τὰ συμφέροντα Θεβαῖοις Φρο-
νῶν, ἔξῃ τοῖς φίλον Ἐπαμινώνδαν τὰ
δὲ μὴ συμφέροντα, πόλεμιον. *Cum Pera-
sarum rex Epaminonda tria Daricorum
milia misisset, Diomedontem asperius
increpavit, si tantam navigationem susce-
pisset corrupturus Epaminondam, eumq;
iussit hac verba ad regem referre: Si fa-
uet commodis Thebanarum, habiturus
est Epaminondam amicum gratis: sin
minus, hostem.*

Ἀνακρέων ὁ μελοποιὸς λαβὼν τέ-
λαντον χρυσὸν παρὰ Πολυκράτους ὁ Τυραν-
νῦ, ἀπέδωκεν, εἰπὼν, μισῶ δωρεὰν, ἧς
ἀναγκάζει ἀγρυπᾶν. *Anacreon poeta
lyricus, cum auri talentum à Polycrate,
tyranno accepisset, reddidit, inquit,
Odi munus, quod vigilare cogit.*

Ξενοκράτης ὁ Φιλόσοφος, πέμψαν-
τος αὐτὸν ὁ Μακεδόνος Ἀλεξάνδρου χρυ-
σὸν τριάκοντα τέλαντα ἀπέπεμψεν εἰπὼν,
Βασιλεῖα δοῦναι χρημάτων, ὁ Φιλόσοφος.
*Xenocrates Philosophus, cum Alexander
Macedo misisset illi dono^{is} triginta auri
talenta*

*talenta, remisit, dictitans, regem pecunijs,
non autem Philosophum opus habere.*

M O R S.

Λεωνίδας ἐρωτηθεὶς ὡς τί οἱ ἀρίστοι τὸ
ἐνδοξον θάνατον τὸ ἀδόξου περιέχονσι
ζωῆς, ὅτι, ἔφη, τὸ μὲν, τὸ φύσεως ἴδιον, τὸ δὲ,
αὐτῶν εἶναι νομίζουσι. *Leonidas percontans
ei quam ob causam fortes viri gloriosam
mortem in gloria vitæ anteponant, Quo-
niam inquit, alteram natura proprium,
alterum peculiariter suum esse ducunt.*

Σωκράτης πρὸς τὸ εἰπὼν, θάνατόν σου
κατέγνωσαν Ἀθηναῖοι, Κἀκεῖνων, Φησὶν, ἡ
Φύσις. *Cum Socrati quidam diceret, At
thenienses morti te adiudicarunt, Et illos,
inquit, natura.*

Ἀντισθένης ἐρωτηθεὶς τί μακαρώτερον
ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, εὐτυχῆναι ὀποθανεῖν,
*Antisthenes interrogatus, quid esset magis
talib. beatissimū, Felicem, inquit, mori.*

Επαμινώδας ἔλεγε, τὸ ἐν πολέμῳ θά-
νατον, εἶναι κάλλιστον. *Epaminondas di-
cere solebat, Pulcherrimum esse genus
mortis, in bello mori.*

Λάκωνά τις πομπήν τελευτᾶ πάνδη-
μον, ἤκουσεν ὅτι τὸ παλαιᾶς νικῶν τὸν
ἥγον, ἐκ τῶν τραυμάτων πολλῶν γυροῦσιν
θνήσκειν, ὃ περιελομήνῃ ἐν τῷ σέφανον, ἀλλὰ
στενωθῆσαι πρὸς τὰς πλησίον, εἶπεν, ὦ
πάλῳ κούλιον, ὦ φίλοι, ἐστὶν ἐν πομπῇ
πᾶσαι νικῶνται τελευτᾶν ἢ πρὸς Ὀλύμπια περι-
γυροῦσιν ζῆν. αὕτη ἐνορίζει, ὃδενα θάνατον
τὸν αἰρετώτερον εἶναι ἐκείνῃ, ὅ ἐνδόξως
ὅτι νίκης τὸ παρὶδῶ τῷ ἀνθρώπῳ συμ-
βεβηκότῃ. *Laconica quaedam mulier
cum in publica solenniq; pompa audiuisset
filium in praelio quidem tulisse victo-
riam, sed ex vulnerum multitudine
moritur, coronam non deposuit, sed glori-
ans vicinis dixit, Quanto pulchrius est,
ὦ amice! in acie victorem occumbere,
quàm in Olympijs parta victoria vivere.
Hec existimavit, nullam mortem esse
optabiliorem, quàm qua cum laude ex
patrie victoria homini contigisset.*

Βίας ἐρωτηθεὶς περὶ τὸ θανάτου κα-
χὸς, ἔφη, ὁ δὲ τῶν νόμων ἐπαρόμυθῳ.
*Bias interrogatus, quamnam esset mala
mors,*

poors, respondit, Quae legibus infer-
tur

Πλάτων ἔφη, τὸν θάνατον τοῖς ὀυ-
τυχῆσιν εἶναι λυπηρότερον, ἢ τοῖς ὀπι-
πως ζῶσιν. Plato dicere solitus est, Mo-
lestiorem esse mortem fortunatis, quàm
molestè viventibus.

Ὁ αὐτὸς φησι, ὅταν μέγα κακῶς
πράξῃς πῶλιν, ἐξελθὲν σὺν ἀνδράσι ἀγαθῶς
ἐκ πόλεως τὸν θεόν. Idem inquit
Quando Deus punire vult ciuitatem
tum eum euocare ex ea bonos viros.

PECVNIAE, DIVITIÆ.

Φίλιππος ὁ Ἀλεξάνδρου πατρὸς Φρά-
σιόνος βασιλεὺς λαβὼν ὄχυρον, ὡς ἀπὸ γα-
λῶν οἱ κατὰ σκοποὶ χαλεπὸν εἶναι παντὶ
πασι καὶ ἀνάλωτων, ἠρώτησεν, εἰ χαλεπὸν
ἔτι εἶναι, ὥστε μηδὲ ὄνον προσελθεῖν χρυ-
σίον κομίζοντα, παρεμφάνων, ἔδεν ἔτι
εἶναι περὶ χρυσίδιον, ὃ, π. χρυσίω, ὅτε αὐ-
τῇ

εἰ καὶ λαβεῖν. Cum Philippus Alexandri pater, arcem quandam ac praesidium capere destinasset valdè munitum, atq; exploratores renunciassent prorsus esse difficile, atq; adeo etiam impossibile: percontatus est, num adeò difficile esset, ut nec asinus auro onustus posset accedere: significans, Nihil tam esse munitum, quod auro expugnari non possit. Consentit hoc Apathetisma cum dicto Diodori: τὰ τοῖς ὁπλοῖς ἀδιώτα χερσὶν αἰσιν, τὰ χερσὶν ῥαϊδίον ἐστὶ καὶ ἀπολεμήτου. τὰ γὰρ ἀργυρεῖα ὑποτάσσεται πάντα. Quae armis non possunt capi, facile expugnantur auro. Nam pecunia subijciuntur omnia.

Διογένης ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος, τί τὸ χρυσίον χαλρόν ἐστιν, ἔφη, ὅτι, πολλὰς ὀπιβέλους ἔχει. Diogenes interrogatus à quodam cur aurum palleret, Quia, inquit, multos insidiatores habet.

Ἀγισίλαος τοῖς αὐτῷ φίλοις παρρησίαι μετὰ μὴ χεῖμασιν, ἀνδρεία δὲ καὶ ἀρετῇ παραδίδειν πλεονέκτην, ὅτι ἀβέλως παρασχεδάζει πλεονέκτην ὅτι ψυχῆς ἀγαθῶν ἐνδεὲς ἔστιν. Agesilaus amicos suos admonere consuevit,

nit, Ne tā pecunijs, quā fortitudine ac
virtute discere studerent: quod frustra
parat opes, qui animi opib. destitutus sit.

Χίλων ἔλεγε, ὅτι ἐν λιθίναις αἰόναις
ὁ χρυσὸς ἐξετάζεται διδὼς θάλασσαν φανεράν·
ἐν δὲ χρυσῷ, ἀνδρῶν ἀγαθῶν τε κακῶν τε
νῦν ἔδωκεν ἔλεγχον. Chilo dicere solebat,
Quod Lydius lapis est auro, id aurum esse
homini: Aurum enim arguit, quale sit ho-
minis ingenium.

Δημόκριτος εἶπε, δοῖαν ἢ πλεῖστον
αὐτὸς ξυώσας, οὐκ ἀσφαλῆ κτήματα.
Democritus dicere solitus est, gloriam et
diuitias absq. prudentia, non firmas posse
sessiones esse.

Σωκράτης ἐρωτηθεὶς ὑπὸ πν, τίς σὺ
πλεσιώτερος εἶναι δοκεῖ εἶπεν, ὁ ἐλαχίστις
ἀρκέμενος, αὐτάρκεια γὰρ ἐστὶ φύσεως. So-
crates interroganti quis videatur sibi di-
tissimus, respondit, Qui paucissimis con-
tentus est. In frugalitate enim sibi suffi-
ciente, existunt diuitia natura. Huc et di-
ctum Chrysostomi pertinet: Οὐ πλούσιός
ἐστιν ὁ πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ὁ μὲν πολλῶν
δεόμενος. Non qui multa possidet, sed qui
nō multis indiget, dives est. Mus

MUSICA CONTEM- pta,

Αρχίδαμῳ πρὸς τὸν ἐπαγνῆντα κιθα-
ρωδὸν καὶ θαυμάζοντα τὴν διῶμαιν αὐτῷ,
ὦ λῶστε, ἔφη, ποῖον γέρας παρὰ σε τοῖς
ἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἔσται, ὅταν κιθαρωδὸν ὡς
τὼς ἐπαγνῆς Archidamus cum quidam
pradicaret citharædum, eiusq̃, in cans-
tando facultatem admiraretur, Heus,
inquit, vir optime, quid honoris aut
præmij abs te ferent boni viri, cum tan-
topere pradices citharædum?

Ἐπεὶ δὲ τις αὐτῷ συνιστὸς ψάλτην,
εἶπεν, οὗτῳ ἀγαθὸς ψάλτης ἐστὶ, Παρ-
ημῖν δὲ γε ἀγαθὸς ζωμοποιός, ὡς ἔδεν ἀγ-
φέρον ἢ δὲ ὀργάνων φωνὴν ἡδονὴν ἐμπαῖν,
τῷ δὲ ὄψων καὶ ζωμῷ σκευασίας. Idem
cuidam cantorem commendanti ac di-
centi, Hic est bonus cantor: At apud
nos, inquit, hic est bonus condimento-
rum.

rum artifex. Existimabat nihil re-
ferre, virum Musicorum instrumen-
torum sono, an obsonijs quis voluptatem
adferret.

Δημάρεται ψάλτης ἀκροώμενος,
ὅν κακῶς εἶπε, φαίνεται μοι φλυαρεῖν.
Demaratus cum audiret Cantorem quen-
dam ostentantem artem suam, Nihil
aliud laudis illi tribuit, sed tantum
dixit, Mihi videtur non malè nugari.

Εὐδαμίδας, ψάλτης πρὸς Ὀδημερή-
σωνται, ἠρώτησεν αὐτὸν, ποδαπὸς πρὸς
αὐτῷ δοκεῖ εἶναι. Μέγας, ἔφη, κηληκτὴς
ἐν μικρῷ πρᾶγματι. Eudamides rogatus
de cantore quodam, qui feliciter cecine-
rat, qualis ipsi videretur, Magnus, in-
quit, in re parva delinitor.

NOBILITAS.

Κικέρ

Κικέρων ὁ ῥήτωρ εἰς τὸ νομα σκαπτήριον,
 καὶ τὸ Φίλων μεταθέσθαι κελύοντων, ἔφη
 τὴν Κικέρωνα ποιήσθαι τὸ Κατάνων, καὶ τὸ Κά-
 τλων, καὶ τὸ Σκαύρων ἐνδοξόπερον. οἱ μὲν γὰρ
 πεισθέντες ἦσαν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, Κικέρω-
 νος νέος ἀνθρώπος ὄντος. ἐπιδόξασθαι, καλλίστην
 δ' ἄρ' ἔστιν εἶναι, ἣν ἑαυτῷ ἕκαστος ταῖς ἰδίαις
 ἀρεταῖς παρασκευάζει. Cicero Rhetor, cum
 ab nomen dicteris incessetur, ab amicis
 admonitus, ut aliud sibi nomen adsciret,
 respondit, se Ciceronis nomen multo
 illustrius effecturum, quam esset Catonū,
 Catulorum, aut Scaurorum. Nam he fami-
 lia illustres erant apud Romanos, cum Ci-
 cero homo novus esset. Subindicavit autē,
 pulcherrimū nobilitatis genus esse, quam
 sibi quisq. proprijs virtutibus conciliat.

Αγαθοκλῆς υἱὸς ἦν κεραμέως. γινώσκοντες
 ὅτι κύριος Σικελίας, καὶ βασιλεὺς αἰαγορέων
 θεῖς, εἰώθει κεράμεα πτήγια πθέναι παρὰ
 τὰ χρυσᾶ, καὶ τοῖς νέοις ὁπιδέκνυμιρος λέγειν,
 ὅτι πιαῦτα πτωχῶν πρὸς περὶ, ἢ πτωχῶν ποιῶν

Διὰ τὴν Ἰππιδάμαν ἢ τὴν αἰδρίαν, δεικνύς
 πρὸ χρευσῶ. σὺν ἡχυνέτο Ἰππὶ τῇ περὶ τῆς τύ-
 χης, ἀλλ' ἐδοξότερον ἡγάτο τὴν βασιλείαν
 τὴν δὲ ἀρετῆς παροσκοδασμῶν, ἢ ἐν αὐ-
 τῆς κληρονομήσεν αὐτὸν. *Agathocle, Si-*
cilia potius rexq̃ declaratus, solitus
est in mensa fictilia pocula iuxta aurea
ponere, eaq̃ iuuenibus ostendens dicere:
Cum antea italia fecerim, commostratis
fictilibus (patre enim figulo natus fuit)
Nunc per vigilantiam & fortitudinem
italia facio, commonstrans aurea. Non
pudivit eum pristina fortuna, sed gloria
sua existimavit regnum virtute par-
tum, quam si hereditate obuenisset.

Τὴν αὐτὴν πολιόρκειν πάλιν, τὴν
 διὰ τῶν τείχεσσι πύλιν ἐλαιοδρέντο, λέγοντες,
 ὅτι, ὦ κεραμεῦ, τὸν μισθὸν πόθεν δῶτα
 δώσεις πῶς τραπιάτης; ὁ δὲ πρῶτος καὶ
 μισθῶν ἔπειν, ἅκα ταύτων ἔλω. λα-
 βὰν δὲ κατὰ κράτος, ὅτι προσέειπε
 αἰχμαλώτης, λέγων, Ἐάν με
 πάλιν λαιδοῦνται, πῶς σὺ κτεῖς
 ὑμῶν

ὑμῶν ἔσται μοι ὁ λόγος. ἀσείως ὀνηθίζων αὐτοῖς τὴν ἀκαρεὶν λοιδορίαν, καὶ τὴν δολείαν, πὺν δ' ἑλασφημίας μισθόν. Idem cum obsideret urbem quandam, quibusdam ex muro conuitia in ipsam iaculis tantibus, dicentibusq̃, Figule, Unde militibus tuis persolues stipendium? Ille placidus ac ridens respondit, Cum hanc urbem cepero. At cum urbe positus esset, venderetq̃ captiuos, Si me, inquit, denuo conuitijs affeceritis, apud heros vestros querar de vobis: ciuilitate illis exprobens intempestiuam maledicentiam, & seruitutem, maledicentie primum.

Ἰφικράτης ὁ τῶν Ἑλλήνων ἡγεμὼν, δούκων ἕως εἶναι σκοποῦμεν, πρὸς Ἀρμόδιον εἰς δυσγένειαν αὐτοῦ λοιδορεῖσθαι, ἔφη, Τὸ μὲν ἐμὸν ἀπὸ ἐμῆς γένεσσις ἀρχεται, τὸ δ' ὅσον ἐν σοὶ πάύεται. Iphicrates Græcorum dux, qui sutore patre natus existimabatur, Harmodio generis probrum per conuitium obijcienti, Meum, inquit, genus a me originē habet, tuum vero in te desijt.

Σώσρα.

Σώστρατος ὁ αὐλητῆς ὀνειδιζόμενος ὑπὸ πινθίου περὶ τῶν γυνέων ἀσχημάτων, εἶπε, Καὶ μὴν Διὸς τῆς τοῦ μάλλον ὠφέλιον θαυμάζουσα, ὅτι αὐτὴ ἐμὲ τὸ γένος ἄρχεται. *Softrato aulædo exprobrabat quidam, quod obscuris parentibus natus esset, cui ille, Atqui ob hoc ipsum, maximè sum admiratione dignus, quod à me genus incipiat. Iudicavit enim melius esse, Genus incipere, quàm finire, iuxta illud Nazianzeni: ἧς προἰσχεῖν κείσασον, ἢ λύειν ἧς.*

Ἀνάχαρσις ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀττικῆς, ὅτι Σκυθῆς ἐστίν, ἔφη, Ἀλλ' ἐμοὶ μᾶλλον ὀνειδὲς ἢ πατρίς· σὺ γὰρ τὴν πατρίδα. *Anacharsis exprobranti cuidam Attico, quod natus esset in Scythia, Mihi, inquit, probro est patria, tu verò patria.*

Θεμιστοκλῆς, τῷ Σερίφῳ πρὸς αὐτὸν εἰπόντι, ὡς ἔστι αὐτὸν, ἀλλὰ Διὸς πῶς πόλιν ἐνδοξὸς ἐστίν, Ἀληθῆ λέγεις, εἶπεν, ἀλλ' ἔτι αὐτὸς ἐγὼ Σερίφῳ ὢν, ἐγὼ μὲν ἐνδοξός εἰμι, ἔτι σὺ, Ἀθηναῖος. *Themistocles Seriphio cuidam obijcienti, quod*

H

non

non ex sese, sed ob urbis nobilitatem ce-
lebris esset, Vera, inquit, prädicas. Neq;
enim ego, si Seriphius essem, clarus essem,
neq; tu, si Atheniensis.

Πολλαχῶς σφόδς τις ἀνδριζόμενος
ὑπὸ τινος, ὅτι τὸ γονέων ἀγνων εἶναι,
ἔπειν, Ἐμοὶ μὲν ὄνειδος οἱ γονεῖς, σὺ δὲ τοῖς
γονεῦσι. Cum sapienti cuidam multis
modis aliquis ut probum obijceret,
quod è parentibus ignobilibus prognatus
esset: Mihi, inquit, dedecori sunt paren-
tes, tu verò parentibus tuis.

Θεόπεμπτος ἔλεγε, δεῖν ἀγαθὸν νο-
μίζειν, μὴ οὖν καὶ τὰ καλῶν καὶ ἀγαθῶν γι-
γνησόμενα, ἀλλὰ οὖν καλὰ καὶ ἀγαθὰ περὶ αὐ-
τοὺς γινόμενα. Teopemptus dicere solebat,
Nobiles existimandos esse, non qui ex bo-
nis & probis nati sunt, sed qui honesta &
bona sequenda sibi proponunt.

OTIVM.

Σκισίων ὁ πρεσβύτερος πλὴν τοῦ τ' εἰρη-
τηγῶν καὶ τ' πολιτικῶν ἡγεμονίᾳ ἐν γράμ-
μασι διατελλὼν περὶ αὐτοῦ, ἔλεγε, ὅτι
ἐχολάζοι, πλεονάζοντα πράττειν. Scipio se-
nior, si quando vacans à bellicis negotijs,
in literis versaretur, dicere solebat, se
quando otiosus esset, plus agere.

Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος πρὸς τὸν
Θόμῃον, εἰ ἐχολάζοι, μηδέποτε, εἶπεν, ἐμοὶ
τῶν συμβαλόντων νομιζῶν ὡχιστοὶ εἶναι, ἡγεμονίᾳ
ἄλλῃ τοῦ τ' ἐπέλεως. Dionysius senior
cuiusdam percontanti, Num esset otiosus,
Absit, inquit, ut hoc mihi accidat. Sen-
tiens, turpissimum esse, otiosum esse à
Reipublica negotijs.

Διονύσιος ὁ ἐξοικετότερος ἐπ' ἑξῆς
Πλάτωνι, μὴ κακῶς ἀγορεύειν αὐτὸν. καὶ ὅς
αὐτὸν ἐπέλεως, μὴ πᾶσι πᾶσι αὐτὸν ἡγεμονίᾳ εἶναι,
ὥστε Διονύσιος μεμνησθεῖς. Dionysius
Hermocratis filius scripsit ad Platonem,
orans ne se conuictijs affligeret: At quem
ille rescripsit, Non sibi tantum otij esse,
ut Dionysij meminisset.

Η Δ

Δημο-

Δημοσθένης ἔφησε, τῷ ἀργεῖν ἢ
τῷ χολάζειν ἔπειτα τὸ δύνασθαι ἢ τὰ ἄλλα
τρεῖς πλουτεῖαν. *Demosthenes di-*
cere solebat, Desidiam & otium comitari
egestatem, & aliena agendi studium.

Πλάτων λέγειν ἐκ τῆς ἀρετῆς αἰ
παλαστήριον & εἰσθαι ἄρα ὅπως εἰς κα-
λὸν τι κατεβήσε δετὴν χολῶν, ὡς παῖδες,
σημείων αἰσχρὴν χολῶν πάντα κακὰ δι-
δάσκοντες αὐτῶν. *Plato e dussua-*
ratione discedens solitus est admonere
discipulos, Videte pueri, ut otium in re-
guariam honesta collocetis. Significans
inhonestum otium omnia mala docere
adolescentes.

INVIDIA, ODIV M.

Ἀριστοτέλης, φησὶν & φησὶν αὐτῶν
ἐστὶ τὸ δύνασθαι. *Invidia, in-*
quit Aristoteles, antagonista est fortunae
torum.

ἀντι-

Αντισθένης, ὥσπερ ὑπὸ δ' ἰς τ' σίδη-
ρον, ὥτως ἔλεγε τὸν Φθονεῖς ὑπὸ δ' ἰδία
ἡθους καπποδίσταται. *Antisthenes dia-*
cere solitus est, Non aliter ac ferrum
absumitur rubigine, ita invidos suo ipso-
rum vitio contabescere,

Βίων πρὸς τὸν Βάσκανον ἐσκυθρωπία-
σάμενος, ὅτε οἶδα, ἔφη, πότερόν σοι κακὸν
γέγονεν, ἢ ἄλλω ἀγαθόν. Φθόνῳ γὰρ ἔχ-
ῃ τὸν λυσιτελεῖν ἀλλοτρίᾳ δυστυχία, ἢ τῇ
ἑαυτοῦ δυστυχία. *Bion conspiciens quen-*
dam iristi vultu, qui habebatur inui-
dis, Nescio, inquit, utrum tibi ali-
quid acciderit mali, an alteri quippiam
boni. Invidus enim non minus discru-
ciatur aliena felicitate, quam proprio
infortunio.

Ἔστι πάντα, φησὶ Δημοσθένης, ὅσα ἐστὶ,
καὶ ὀνείδη φθικτόν· τὸ δ' ὃ φθονῆται δοκεῖν
πάντων μάλιστα. Αἴτιον γὰρ ὅτι παντάπασ-
τε φύσεως κακίας σημεῖόν ἐστιν ὁ Φθόνῳ
ἔχοντι ἔχει παρῶρασιν, δι' ἣν αὐτοὶ τοῖς συγ-
γνώμῃς ὁ τῶν πεπονθῶς. *Cum probra,*
inquit Demosthenes, fugienda sunt
H 3 omnia.

omnia, tūc hoc, ne inuidi videamur,
maximè omnium. Quare? Quia inuidia
omninò prauitati natura tribuitur: nec
ulla causa est, ob quam inuidus veniam
mereatur.

OBTRECTATIO, CALV. omnia.

Τὸν Αλεξανδρὸν φασι Αἰδολλομύχην ἦ-
νός τ' σωηθῶν, τὴν μὲν ἐπέραν τ' ἀκα-
ῶν ὀπταλμῶς ὅτι προέξαδα τῇ χειρὶ, ἀπει-
ροῖαν δὲ λονότι πύττω. Αἰσώζοντα τὰ μὴ
περὶ ἡ, ἔχδ' ἐνόμιζε τοῖς λεγομένοις περὶ
ρον πιστεύει δ' αὖν, πρὶν ἢ ἔπειρον αὐτὸν ἀκῶσε.
Dicant, Alexandrum, cum familiaris
quidam iraduceretur apud eum, alteram
aurem obstruxisse manu, scilicet ut illam
integram absenti seruaret. Non enim
putauit huius verbis prius fidem habens
dam esse, quàm & alterum audiuiſſet,

Κλεόβουλῳ μάλιστα σωφρονῶν ἐκεί-
 νων τῇ πόλιν ἔφη, ὅπως τὸ φόρον μᾶλλον
 οἱ πολιτὲς οὐδὲρ δεδοίκασι, ἢ τὸ νόμον.
*Cleobulus illam civitatem dixit bene
 constitutam esse, ubi infamiam & obre-
 ctationem magis, quam legem, cives
 metuant.*

Πλάτων πρὸς λέγοντῳ, ὅτι πνέ-
 λαιοδορεῖ σε, ἔφη, ἀλλ' ἐγὼ ἄπο Διᾶξω,
 ὥστε ἀπιστεῖσθαι αὐτὸς. ἡ γὰρ κἀκεῖ-
 νον ἔειπε Διὰ τοῦτον τῶν Διὰ τοῦτον τῶν
 ναυ, ἐς συζητήμασι καὶ κεραιαῖς, ἀλλὰ
 τοῖς λόγοις ψευδομένους ἐλεγχέειν. *Plato
 cum quidam ei narraret, esse nonnullos,
 qui ipsum maledictis insectarentur, At
 ego, inquit, sic vivam, ut illis non ha-
 beatur fides. Sentiens optimum refu-
 tandi calumnias modum esse, non scrip-
 tis & clamoribus, sed verbis & factis
 mentientes refutare: Ut ille interro-
 gatue, πῶς αὖ ἀμυνήσῃ τὸ ἐχθρὸν, quo-
 modo se ulcisci de suo inimico posset, re-
 spondit: αὐτὸς καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἦν
 οὐδὲν, Si te virum honestum & iustum
 præstabis.*

φίλιππῳ ὁ ἀλεξάνδρου πατὴρ ἔ-
 λεγν, ὅτι χάριν ἔχω τοῖς λοιδοροῦσί με,
 ὅτι βελτίονα ποιεῖσιν. ἐγὼ γὰρ ἀπεδάξων
 ψαυθεὶς αὐτοὺς ἀπελέγχην, εἰ τι φάνο-
 λον ποιῶ, μετὰβάλλομαι. *Philippus, A-*
lexandri pater, dicebat se suis conuiciis
toribus gratiam habere, quod se meliores
redderent. Ego enim, inquit, studens
illos mendacij conuincere, si quid improbe
fecerim, muto consilium, & pœnitentia
emendo factum.

Διογένης πρὸς τὸν λοιδοροῦντα αὐτὸν,
 Αλλ' ἔπε ἐμοί, ἔφη, πιστεύεις ὧφθην
 ἢ σε, ἢ τί σοι ἐμὲ βλασφημοῦντι. *Dio-*
genes conuictanti sibi, At nec mihi,
credit quisquam te laudenti, nec tibi me
vituperanti.

Ἱέρων πρὸς Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον,
 εἰπόντα, μόλις οὐκέτις δύο τρέφειν, Αλλ'
 Ὅμηρος, εἶπεν, ὃν σὺ Διαισύρης, πλείονας
 ἢ μυρίου τρέφει πεννηκῶς. καὶ σὺ ὁ βαλὸς
 ῥυθῶ δοκεῖν αὐτὰ ἐλλογιμώτερος, ὥς εἰ
 τρέφεις δύο; *Hiero Xenophani Colo-*
phonio querenti, quod egrè duos aleret suo
mulos, At Homerus, inquit, quem tu carpi-
etiam

etiam mortuus, alit plus quàm decē millia.
Et tu, qui vis illo videri doctior, vnus
non alis duos?

Ἐφη σοφῶν τις, ὁ δαῖνό σε ἐλοιδό-
ρᾱ· ὃ ᾧ ἔφη, Μὴ παρόντι καὶ τυπύτω με.
Cum sapienti quidam narraret, cum a
quopiam conuictus deformatum esse, Abs-
entem, inquit, etiam verberet me.

Τριῶν ὁμᾶ προσωπίς (ὡς Φησί
τις τῶ σοφῶν) τῷ Ελαβίῳ προσωδιατρέψου-
ται ὁ Διαβάλλων. Ἐ γὰρ συκοφαντάρηδες
ἀδικεῖ, καὶ πρὸς οὓς ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ,
καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν. Tribus personis (ut
quidam ex sapientibus dixit) eadem
opera calumniator nocet. Nam & dela-
tum iniuria afficit, & auditores (Quia
eos veritate priuat) & seipsum. Quis
conscientiam suam atrociter sauciat.

Δημοσθένης Φησὶ τῶ συκοφαντάντων
γένος ἐξωλέσκειν οὐδὲν εἶναι. Demo-
sthenes dicere solitus est, Nullum genus
hominum perniciosius esse, quàm Syco-
phantarum.

σοφῶν

Σοφῶ πνὶ ἔφη πρ, ὅτι ὁ δῶνα κα-
κῶς σε ἐλοιδορεῖ ἐπὶ ἐμῷ· ὁ δ' ἔφη, Εἰ μὴ
ἠδέως ἤκουες, οὐκ αὖ οὐκ αὖν με ἐλοιδορεῖ.
*Cum sapienti cuidam aliquis diceret, se
præsente ipsi a certo quodam conuitium
factum esse: Nisi tu, inquit, libenter au-
diuisses, nunquam ille mihi conuitiatum
esset.*

Ἄλλος πρ τ σοφῶν ἀκρόων ὑπὸ ἡ-
γῶν βλασφημεῖσθαι, ἐδὲν, ἔφη, πρᾶτῶν
ἄξιον τ βλασφημίας, τ ψευδῶν ἐδὲν
φροντίζω. *Alius quidam, audiens sibi
quosdam maledixisse, dixit, Ego cum
nihil faciam dignum, propter quod con-
tumelia afficiar, mendacia nihil curō.*

PVDICITIA, CA- STITAS.

Ἰέρων λοιδορηθεὶς ὑπὸ ἡγῶν εἰς πλὴν δυ-
σωδίαν τ σώματός, ἤλκην πλὴν αὐτῷ
γυναι

γυναικα μηδέποτε πρὸς τὰτα φρόνουσι.
 ἢ ἔπει, ὧμιν γὰρ πῶς ἀπαντας οὗ
 ἀνδρας ὅςιν. Κάλις τὸ ἀγνείας ἔλεγ.
 χ, γυναικὸς, τὸ ἐδὲνός ἀνδρὸς ἔτα πλη
 σίον γυρομένης. ὥς τὸ ἔσματος ὁδμῆς
 αὐτάνεαται, πλὴν ἐνὸς ἀνδρός. Hieroni
 quidam exprobrabat oris graueolentiam.
 At ille cum uxore exprobat, quod id
 sibi nunquam indicasset: Tum illa, Pu-
 tabam inquit, viros omnes ad eundem
 olere modum. Eximium pudicitia argu-
 mentum, quæ nulli viro tam vicina
 fuerit, ut oris halitum sentire posset,
 praterquam uni marito.

Ὁ αὐτὸς ἐπὶ χαρμοντὶ κωμωδοπιδόν,
 ἢ τὸ γυναικὸς αὐτὴν παρέσθης ἐπὶ τὴν ἀ-
 πεκῶν, ἐζημίωσεν. Idem Epicharmo
 Comico poeta, quod presente ipsius uxore
 dixisset quiddam inhonestum, dixit
 mulierem.

Λακωνικῶς περὶ πέπευ. Λεν εἰ φθορὰ σωσε
 πινύει, ἢ δὲ ἔφη, Πῶς μὲν εἶσαι ἔμαθον πῶς
 πατρὸς

πατρὶ παθεῖν, καὶ τῷτο ἐπερξαῖ γυνὴ ἢ
 ἡγομένη, τῷ ἀνδρὶ, εἰ ἐν δίκῃ με πα-
 ρακαλεῖ, τῷτο Φανερόν ποιῶν τῷτο π-
 ρον. *Quidam Lacaniam feminam misso*
nuncio sollicitavit, num assentiretur, ut
ipsi sui faceret copiam. Cui illa respon-
dit: Cum essem puella, patri obedire di-
dici, idq; feci: mulier autem facta,
viro. Itaq; si me inuitat ad honesta, ma-
rito meo rem aperiat.

Παρθένη πεινυχρὰ ἐρωτηθεῖσα τίνα
 δίδωσι τῷ γαμῶντι παῖκα, τὴν πατέρα,
 ἢ πε, σωφροσύνην, ὡς ἡρώς ὁμολογεῖται, τὴν
 παρὰ τὸ γάμον τρέφεις ἀδιαφθόρους φέρει-
 σαι, ἐξ ἀρκύντως πλεῖν. *Virgo quae-*
dam paupercula roganti, quam dotem
sponso allatura esset: Pudicitiam, inquit,
à maioribus traditam. Generosè profes-
sa est, eam esse pulchrè dotatam, qua
mores incorruptos adferret ad nuptias.

Ὁ τὴν ἑαυτῆς γαστέρα θεραπείαν
 (ἐφ' ἧς τὴν πικρὰν) καὶ πνεῦμα τὸ πορνεί-
 ας νικῆσαι θέλων, ὁμοίος ἐστὶ τῷ μὲν ἐλαίῳ
 σῶντι

θεονήοντι ἐμπειρησμένον. Qui ventri de-
ditus (ut quidam ex veteribus dixit)
spiritum scortationis superare conatur,
similis est homini, incendium oleo res
singuenti.

Ἡ ΦίλωνⓈ γυνὴ ἐρωτηθεῖσα ἐπὶ
παιδῶν πλειόνων γυναικῶν, Διότι μόνη
τῶν ἄλλων ἐφορεῖ χρυσοῦν κόσμον, ἔφη:
αὐτάρκης κόσμος ἐστὶ γυναικὶ ἢ τὴν αἰσ
δρὸς ἀρετῇ. Philonis uxor in complu-
rium feminarum catu interrogata, cur
sola ex omnibus non uteretur aureo or-
natu: Satis (inquit) uxori magnus or-
natus mariti sui virtus est.

PAUPER
TAS.

ἈπολλώνιοςⓈ ἔλεγε, ὅτι τὸ πένεσθαι κατὰ
φύσιν αἰσχρὸν, ἀλλὰ τὸ δι' αἰσχρῶν αἰτί-
ων πένεσθαι, ὄνειδος. Apollonius
dixit, Paupertatem non turpem esse se-
cundum naturam, turpi verò de causa
paupertate premi dedecus esse.

Κάτω

Κάτων ἔφη, κρείσσον καλῶς πίνειν
 ὅσα μᾶλλον, ἢ πλεῖσται κακῶς, τὸ μὲν
 γὰρ ἔλεον, τὸ δὲ ὑπὲρ μέτρον φερεῖν. Cato
 dicere solitus est, Honestam paupertatem
 prestare improbus diuitijs. Hoc enim
 opprobriū, illud miserationis causam
 esse.

Κλεάνθης ὁ Φιλόσοφος περὶ τῶν
 ἑαυτοῦ εἶον ἔτ' ὁ πλεονέκτην, ἔλεγον, ἐν αἷ
 σφαιρίζουσιν οἱ κείνοι, τὴν σκληρότητα καὶ ἀκαρ-
 πιν ἐργάζεσθαι σκαπίων. Cleanthes Phi-
 losophus suam vitam diuitum vita se-
 lebat praefere, hoc nomine, Dum illi, in-
 quit, pila ludunt, ego durum humum
 exerceo.

Ἰσχυρὴς γῆρας καὶ πένια εἶπε μέγιστον
 τὸ ἐν ἀνθρώποις κακὰ εἶναι. Aschines
 dixit, Senectutem & paupertatem gra-
 uissima in rebus humanis mala esse. Con-
 gruit cum dicto Chrysostomi. γῆρας καὶ
 πένια δύο πέναντα δυσθεράπευτα. Se-
 nectus & paupertas, dua res sunt cura-
 tu difficiles.

Διογένης ἐρωτηθεὶς τί ἀθλιον ἐστὶ βίω,
 ἔφη, Γέροντος αἵματος. Diogenes interro-
 gat

gatus quid esset in vita miseram, Senex,
inquit, egenus.

Σέξτῳ ἔφησε, πένιαν φέρειν, &
παντός, ἀλλ' αὐτὸς σοφοῦ. Sextus dice-
bat, Paupertatem ferre, non cuiusvis esse,
sed viri sapientis.

Δημόκριτῳ ἔλεγε, τὰ μέγιστα
κακῶν οὗ πένητας ἐκφυγῆν, ὀπίσ-
κων, φθόνον, καὶ μῖσθον, οἷς οἱ πλεῖστοι
καθ' ἡμέραν σιωποῦσι. Democritus
dicere solebat, Pauperes maximis malis
non infestari, ut insidijs, invidia & o-
dio, quibus diuites expositi sint quotidie.

Ἀριστοῦς ὁ δίκαιος ὀνειδίζοντι
ἐπὶ πένια ὑπὸ πνέοντι πλεῖσιν, εἶπεν, Ἐμοί
μὲν ἡ πένια ἔδεν ἰσορροφῆ κακόν, σοὶ δ' ὁ
πλεῖστος τραχὺς οὐκ ὀλίγος. Aristis
desille iustus, cum dines quidam ei pau-
pertatem obijceret, dixit: Mihi quia
dem nihil mali adferet paupertas:

tibi verò diuitia non paucas
pariunt perturbas-
siones,

Patris.

PATRIA, PIE- TAS IN PA- triam,

Γ' Ναῦς Πομπή, ἰσχυρᾶς σποδαίας
 ἐν Ρώμῃ γνωρδύης, δποδειχθεῖς λόγα
 μὲν ἀγορᾶς Ἰπμελητῆς, ἔργω ὅ γῆς ἢ θαλά-
 σσης κύριος, ἔπλωσεν εἰς Λιβυὴν ἢ Σαρ-
 δόνα ἢ Σικελίαν, ἢ πόλιν ἀθροίσας σπον-
 ῶν, ἔσπλυνεν εἰς τὴν Ρώμην. μεγάλης ὅ γῆς
 μὲν ἢ γνωρδύης, ἢ τῇ κυβερνήτῃ ὁκνάν-
 των, πρῶτος ἐμβὰς, ἢ τὴν ἄγκυραν ἀ-
 ρχι κελύουσας, ἀνέβόησε, Πλεῖν ἀναγκάζη,
 ζῆν ἐκ ἀναγκάζη, ὁπιδείξας, πλείονα Ἰπ-
 μέλειαι πατρὶδος κινδυνώσεως, ἢ τῆς ἰδίας
 σωτηρίας ποιῶναι δέον. Cū ingens rei fru-
 mentaria Romæ esset penuria, Pompcius
 titulo quidem annona procurator, re
 autem vera maris terrarū dominus decla-
 ratus, in Africam, Sardiniam, ac Sici-
 liam nauigauit, multaq; frumenti vi col-
 lecta, Romam properabat: verū cum
 oborta tempestas naucleros à nauigando
 detero

deterreret, Ipse primus nauim ingressus,
iussit anchoram tolli, clamans, ut nautae
gemus, urget necessitas, Et vituamus,
non urget. Significans patria perulitanti
potius habendam rationem, quàm
priuata incolumitatis.

Λάχανά τις ἐπέμψασι τοῦ ἡγε-
 αῦτης πέντε ὄντας ἵππῳ πόλεμον, ἐν τοῖς
 παρὰ τοῖς εἰσὶναι παραδοκῆσαι ἢ ἐκ τῆ μά-
 χης δόποθ' ἔσονται. ὡς ὃ παραχρῆμα τις
 ποθομένης, ἀπὸρριψε τοῦ παύσαι ἀπάντες
 περὶ τὴν ἐκείνην, ἀλλ' ὃ τῷ ἐπιθυμῶντι,
 εἶπε, καὶ ὁ ἀνδράποδον, ἀλλὰ ἢ πᾶσαι
 ἢ περὶς. Φησὶν ὃ ὅτι νικᾷ, ἀσπρῶν
 πόντων, εἶπε, δεχομαι καὶ τὸ πᾶσαν θάνατον
 Lacena quaedam, cum quinq; filios emisisset
 in bellum, stareq; ante suburbium
 expectans belli exitum. Accessit quid-
 dam nuncians, filios eius omnes occu-
 buisse. Non istud, inquit, percontabar,
 ignavium mancipium, sed quid ageret pa-
 tria. Is verò cum adderet, A patria ster-
 risse victoriam, Libenter igitur, inquit,
 accipio liberorum interitum.

Ἰσοκράτης ἔλεγε τὴν πατρίδα δικαίως
εἶναι πρῶτον ἡμᾶς ποιῆσαι παρνοίαν, ὅσην
ὡς τῶν γονέων τῶν ἡμετέρων. *Isoocrates dixit,
Patria tantam rationem habendam esse,
quantam parentum nostrorum.*

Πολυκράτιδας πρεσβύων πρὸς τοὺς
βασιλέως ἐργατοὺς μετ' ἐτέρων, ἐρο-
μένων αὐτῶν, πόπρον ἰδίᾳ πάρεσιν, ἢ δη-
μοσίᾳ ἐπέμψθησαν, Αἴκε τύχωμεν, δημοσίᾳ,
εἶπεν, εἰ ᾗ μὴ, ἰδίᾳ. Φωνὴ δ' ὡσεὶς εἰς τὴν
πατρίδα, εἰ γὰρ πὰρ τὴν πρεσβείας αὐτῶν ὀδυνητῶς,
ἤθελε τὴν δόξαν τῇ πόλει δαπανέμεν, εἰ ᾗ
μὴ, τὴν ἀλμύραν τῆς ἀποχειροτονίας ἐφεί-
ρεν. *Polycratidas unus cum ceteris
legatis missus ad duces regios, cum ab
his interrogaretur, utrum priuatim veni-
sissent, an publicè missi, Si impetramus,
inquit, publicè venimus; sin minus, pri-
uatim. Vox pia in patriam, Si enim ces-
sisset ex sententia legatio, gloriam vole-
bat reipubl. cedere; sin minus, igno-
miniam repulsa ad patriam
non pertinere.*

ΦΙΛΑΥΤΙΑ.

AMOR

sui.

Θάλης ἐρωτηθεὶς ἢ δύσκολον; ἔφη.
 Τὸ ἑαυτὸν γινῶναι. τί ᾗ ὁυκολον; Τῷ
 ἄλλῳ ὑποβέβηκε. *Thales interrogatus,*
quid esset difficile? Seipsum, nosse: Quid
facile? Alterum, ait, admonere,

Χίλων ἐρωτηθεὶς ἢ χαλεπώτατον; ἔ-
 φη. γινώσκειν ἑαυτὸν, ἔφη. πολλὰ γὰρ ὑπὸ Φι-
 λαυτίας ἔκαστον ἑαυτῷ προσηθέναι. *Chilo*
interrogatus quid esset difficilimum?
Respondit, Noscere seipsum. Singulos
enim ex caeco sui amore sibi multa tri-
bueret.

Φρονίμως Πλάτων ἔφη, ὅτε κατὰ
 μελάσωρδρ ἕνων, ὅτι σπρέφειν ἐφ' ἑαυτοῖς,
 καὶ σκοπεῖν δὲ, μὴ καὶ αὐτοὶ πῶς αὐτοῖς
 ἐσμεν ἐνοχοί, πολλὰ γὰρ τ' Φίλαυτον ὅτι
 κρύπτει καὶ περὶ ἑαυτὴν, παρὰ τῶν μᾶλλον κα-
 τὰ μελώντων. *Prudenter dixit Plato,*

Cum volumus deridere alios, decet in
nos ipsos nos conuertamus, consideremus
nos, num & ipsi ejusdem obnoxij si-
mus. Multa enim amor sui calat, & re-
git, etiam in his, qui maximè alios irri-
dent.

Σωκράτης ἔλεγεν, Οὐδένα ἐπ' αὐτὸν
κακὸν σιωρᾶν, ἐπεὶ ἢ ἀρχιμονῆνται, ὥς
φῶς ὁφείδω. Socrates dicere solebat,
Neminem in seipso vitia cernere, alie-
rius verò dedecora videre apertè.

Ἀίσωπος ἔφη δύο πήγας ἕκαστον ἡ-
μῶν φέρειν πρὸς μὲν ἔμπροσθεν, πρὸς δὲ
ὀπίσθω, καὶ εἰς μὲν πρὸς ἔμπροσθεν διαπολιθέναι
τὰ τῶν ἄλλων ἀμαρτήματα, εἰς ἢ πρὸς ὀπίσθω
τὰ ἑαυτῶν. Aesopus dixit, singulos mor-
tales binas habere manticas, hoc est, pe-
ras, alterem antè pectus, alteram à sca-
pulis tergo, propendentem. Sed in prio-
rem, inquit, aliena vitia immittimus,
in posteriorem nostra. Hinc illud Cas-
tulli, Sed non videmus mantica,
quod in tergo
est,

Philo

PHILOSOPHIA.

Αντιθένης ἐρωτηθεὶς ἢ αὐτῷ περιέχονεν
ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, τὸ διώσασθαι ἐ-
αυτῷ ὁμιλεῖν. πεπεγδωμένῳ αὐτῷ, καὶ ὡς
μόνῳ ἐστίν, ὅμως οὐκ αἰσθάνεται ὅτι ἐρη-
μίας κέρει, ἀλλὰ πολλὰ καλὰ λογίζομεν
πρὸς ἑαυτὸν, ὡς ἐν ἑαυτῷ διαλαλεῖ. τῆς ἀ-
γασμιάτης ὅτι ἐπαχθεσάτη ἅμα καὶ ἀρρη-
τος ἡ ἐρημία ἐστίν. *Antisthenes intera-
rogatus, quid emolumentum cepisset ex
Philosophia, Vt tecum, inquit, loqui si-
ne uiuere possim. Doctus vir etiam si so-
lus sit, non sentit iadium solitudinis, sed
multa praeclara suo cum animo versans
quasi secum loquitur: indoctis molestissima
est solitudo, atque etiam inutilis.*

Αριστοτέλης ἐρωτηθεὶς ἢ πᾶσι αὐτῷ περι-
έχονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, τὸ ἀνεπιτά-
κτως ποιεῖν ἃ πυνεσθίενται διὰ τὰ νόμων

Φόβον ποιῶσιν. Αἰσάματ' ὃ μὴ τ' κλε-
πῆς ἀπέχεται, ὅτι ὁ νόμος ἀπειλεῖ ἡμωρία
αὐτοῦ. Φιλόσοφος δὲ ἀπέχεται, ὅτι καθ' αὐτὸν
τὸ αἰσχρὸν, καὶ ὡς ἔστι νηπιναί. *Aristoteles percontanti, quid lucri cepisset ex
Philosophia, Vt ea, inquit, nullo imperante
te faciam, qua vulgus facit metu legum.
Idiota a furto abstinet, quia lex minatur
pœnam: Philosophus abstinet, quia per se
turpe est, etiamsi liceat impunè.*

Ὁ νεώτερος Διονύσιος ἐκπεσὼν τῆς
ἀρχῆς πρὸς μὴ τ' εἰπόντα, Τί σε Πλάτων καὶ
Φιλοσοφία ὠφέλησε; Τὸ τηλικαύτην, ἔφη,
τύχης μετέβαλλεν ῥαδίως ὑπομάρτυν. Οὐ μὴν
γὰρ ἀνείλεν ἑαυτὸν, ὥς ἄλλοι ποιῶσιν, ἀλλ'
ἐν Κορίνθῳ διδασκαλεῖον ἀνέωγε, καὶ νεανί-
στας ἐπαγίδασκε. *Rex Dionysius in-
nior, postquam regno fuit expulsus, cuius-
dam dicenti, Quid tibi Plato & Philo-
sophia profuit? Vt tantam, inquit, fortu-
na mutationem facile feram. Neque enim
sibi mortem consciuit, quod alij solent,
sed Corinthi ludum literarium aperuit,
& adolescentulos instituit.*

Φίλιππος

Φίλιππος ὁκέλευσεν τὸν Αλέξανδρον
 Ἀριστοτέλει προσέχειν ἐν φιλοσοφίᾳ, ὅα
 πως, ἔφη, μὴ πολλὰ τοιαῦτα πράξης, ἐφ'
 οἷς ἐγὼ πεπρωγυμνῶις μεταμέλομαι, ἔωρα
 κεν ὁ εὐδοξὸς ἄρχων, ἐδεῖνα τὴν φιλοσοφίαν
 ἅπτερον ἄρχην Ἰππικῆδον εἶναι. εἰ δὲ ἡσχύνε-
 το ὁμολογῶν πολλὰ τὴν μὴ δεόντων πεποιηκέ-
 ναι, Δις τὸ μὴ αὐτὸν ὅστις ἐκ νέων ἐν τοῖς
 φιλοσοφίᾳ πειδύθηναι. *Philippus*
horrabatur filium Alexandrum, ut au-
scultaret Aristoteli, cui traditus erat in-
stituendus, daretq; operam Philosophia:
Ne, inquit, multa committas, quae me fe-
cisse nunc pœnitet. Perspexit egregius
princeps, neminem Philosophia expertem
regno idoneum esse: nec puduit fateri,
se multa per errorem fecisse perperam,
quod à teneris unguiculis Philo-
sophia praeceptis non fuisset
imbutus.

Vide locum, Eruditio, &
 Doctrina.

I 4

Regna-

REGNANDI RATIO O. ptima.

Φίλιππος ὁ Μακεδών, ἐπεὶ νικήσας
τὸν Ἑλλήνας αὐτῷ συνεβέβηκεν οἰοί-
σθαι τὰς πόλεις κατέχειν, ἔφη μᾶλλον
πλὺν χρόνον ἐθέλειν χρεῖσθαι, ἢ δεσπότης ὀλί-
γον καλεῖσθαι. ἡ γὰρ αὐτῷ πλὴν ἀρχὴν ὡς
χρισίας παρετηθῆναι, εἰς ἣν ἡ φόβος ἀπολ-
λυθῶν *Philippus Macedo, cum subactis
Graecis, quidam ipsi auctores essent, ut ci-
uitates praesidijs contineret, ne deficerent,
Malo, inquit, diu bonus & commodus,
quàm breui tempore dominus appellari.
Sentiens regnum beneficijs teneri, vi-
metuq; amitti.*

Κάτων ἔλεγε, Φαίδεσθαι δὲν τὴν ἐξου-
σίαν τὸν διωάσας, ὅπως αὐτὸν παραμυθῇ τὴν
ἐξουσίαν. *Cato dixit, Debere potentes
parcè uti potestate, ut semper uti pos-
sint.*

Αριστοτέλης ἔφη, ὅτι πολλοῖς φοβερὸν
 οὐκ ἔστι, πολλοὺς φοβεῖσθαι. *Aristoteles*
dicere solitus est, illum qui multis terrori
est, multos etiam metuere. Congruit
hac sententia cum illa Democriti: ὅτι
πάντες φοβέονται, πάντας φοβεῖται. Quem
omnes metuant, is & omnes metuit.

Ἀντίγονος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς,
 θαυμάζοντων πάντων ὅτι γέροντος ἡνίκω
 ἐχρῆτο καὶ περὶ τοῖς πράγμασι, πρὸς
 τερον μὲν γὰρ εἶπε, διωάμεως ἐδεόμην, νῦν
 δὲ δόξης καὶ δυνάμεως. νομίζων, τίμω ἀρχὴν
 παρεσκευασμένῃ δόξῃ καλῇ καὶ δυνάμει
 ἀσπασθῆναι. *Antigonus rex Mac-*
edonum, cum omnes admirarentur, quod
initio regni durior fuisset, senex factus
placide & elementer gubernaret, Prius,
inquit, opus erat regno, nunc gloria &
benevolentia. Sentiens partum regnum
honeste opinione & benevolentia reti-
neri.

Ἀλκαμένης πυθομένης τίνος πῶς αὖ
 τις ἄρα βασιλείαν ἀσπασθῆναι, εἰ ποτε
 παλῖοντος, ἔφη, ὅτι κέρδι μὴ ποιοῖτο. *Al-*
camen

camenes interrogatus, Quo pacto quis regnum optimè seruire poffet, Si lucrum, inquit, non magni fecerit.

ΑλέξανδρⓈ ἐρωτηθεὶς, ποῖⓈ βασιλῆος ἀρετῇ, ἔφη, ὁ σὺ φίλος δαρεῶς σωέχων, τὸς δ' ἐχθρὸς δι' ἀνεργασιῶν, ΦιλπιέμνⓈ. Alexander interrogatus, quis esset optimus rex: Qui, inquit, amicos donis retinet, & inimicos beneficijs amicos facit.

Πάντῃ, Φησὶ Δίων ὁ ΡωμαῖνⓈ, ὅτι σὺ ἀρχομένους καὶ φρονεῖν καὶ πράττειν βέλτῃ, καὶ λέγει καὶ ποιεῖ. ἔτι γὰρ αὐτῷ μᾶλλον παροδῶσθαι αὐτὸς, ἢ ταῖς ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαις. ἔαον γάρ τις μιμεῖται τὰ κρείττω ὄρων ἔργα γινόμενα, ἢ φυλάττειται τῷ χείρῳ, ἀκρίτων νόμοις καὶ νόμοις. Omnia, inquit Dion Romanus, quæ vis tuos subditos sentire & agere, ea tu & loquitor & facito. Sic enim eos rectius & facilius erudies, quàm si secundum leges eos punires. Facilius enim quis optima imitatur, quàm videt opere fieri, quàm pessima cauet, quàm audit legibus prohiberi.

ΚΛΑ.

Κλείταρχος ἔλεγε, Ἄρχων μὲν, Ἰππιδάδης
 περὶ αὐτοῦ εἶναι· ἀρχόμενον δὲ, μεγαλόφρων.
Clitarchus dicebat, Si magistratum geris,
sis mansuetus : si subditus, fortis &
magnanimus.

Ἄρχε, ἔφη Σόλων, πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι.
 ἄρχεσθαι γὰρ μαθὼν, ἄρχην Ἰππιδάδης. *Im-*
perium gere, dixit Solon, sed ubi impe-
rium ferre didiceris. Nam parère qui
didicit, imperandi etiam peritus erit.
Consentit cum illo Aristotelis dicto : Οὐκ
ἔστιν ὁ ἄρχων, μὴ ἀρχομένης. Fieri non
potest, ut bene gerat imperium, qui non
tulerit imperium. Et Plato in eandem
sententiam inquit : Ὁ μὴ δεαδύπας, ἔσθ'
αὖ δεαπότης γινώσκει ἄξιον εἶναι. Qui
non seruiuit, fieri non potest domi-
nus laude dignus.

Ἀριστοδῆς ἐχθρὸς ὢν τῷ Θεμιστοκλέει, καὶ πρὸς
 ἑαυτὸν ἐκπεμψθεὶς συνάμψαι, βέλαι, φησὶν, ὃν
 Θεμιστοκλῆς ὅτι τὸ ὄρωντίῳ ἐχθρὸν ἀπο-
 λίσκωμι; αὐτὸν γὰρ δοκῇ, πάλιν αὐτίκ' ἐπαι-
 νιόντες ληψόμεθα. Ἄνθρωπος ὁ ἀγαθὸς πᾶσι τὰ πό-
 λεως διοικῶν, πλείονα ἢ τιμὴν εἶχε τῇ
 κωινῇ σωτηρίᾳ, ἢ τῇ ιδίᾳ πλούτῳ, ἐκ τούτων
 γὰρ

ᾧ μικρὸν δὲν ἄπασιν ἢ ἔστις ἀνθρώπων
 ἐλαβὴ γίνεται. Erat Aristidi similtas
 cum Themistocle. Huic cum delectus es-
 set collega ad peragendam legationem,
 Vis, inquit, Themistocles, ut in his mon-
 tibus similitatem deponamus? Nam si
 videbitur, reuersi illam resumemus. Bo-
 nus ille vir publico fungens munere, pri-
 uatos affectus publica posthabuit utilita-
 ti. Ex his enim serè omnis humana vita
 perniciēs nascitur.

Ξενόφωνος ὁ Κολοφώνιος ἔλεγε, τοῖς Τυρά-
 νοις ἐν τυγχάνει ἢ ὡς ἤκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα, Χει-
 νοφῶνες Colophonius dicere solitus est,
 Cum regibus aut quam minima, aut quam
 dulcissima loquendum esse. Alij narrant
 Aesopum Soloni ad Cræsum eunti hanc
 admonitionem subiecisse. Scias tibi cum
 regibus, aut quam paucissima, aut quam
 gratissima loquendum esse.

Confer cum titulo Magistratus.

Sene-

SENECTVS.

CANICIES.

Λάκων ἐρωτηθεὶς, δι' ἣν αἰτίαν τὰς ἑσπέρων
 γυναικας ὅτι πολὺ κομώσους ἔχῃς;
 εἶπεν, ἵνα βλέπον τὰς πολιας, μηδὲν ἀνάξιον
 αὐτῶν περὶ αὐτῶν. *Lacon quidam senex in-*
terrogatus, cur barbam gestaret syluosam
ac promissam, Vt, inquit, intuens canos
pilos, nihil illis committam indignum.

Βίων μὴ δεῖν ἐφασκεν ἐκδιζῆν τὴν γῆ-
 ρας, εἰς ὃν, ἔφη, πάντες ἐκχόμεθα ἐλθεῖν.
Bion dixit, nulli exprobrandam esse sene-
ctutem, ad quam omnes optent perue-
nire.

Κάτων ὁ πρεσβύτερος τὰς γῆρας πολυ-
 λῶν πιρόντων, ἡξίς μὴ προσπθέσθαι τιτὸν
 ὅτι κακίας αἰσχύνει. *Cato senior,*
senectuti cum multa adsint probra,
non esse addendum malicia dedecus di-
cebat. Alij narrant hoc ab illo dictum
in senem obuium vitæ contaminata,

NE

Ne etatis tuae malis addas turpitudinem.

Σόλων τὸ γῆρας ἐλεῖν ὄρμον εἶναι κακῶν, εἰς αὐτὸν γὰρ πάντα κατὰ φύσιν.
Solon senectutem portum malorum esse dicebat, quod ad eam omnia confugiant.

Διογένης ἐρωτηθεὶς τί ἄθλιον ἐν βίᾳ, εἶπεν, Γέρον ἀπρεῖον, ἡγέρμενον, ἐὰν εἰδῇ μίαν ἀρετὴν ἔχειν. Diogenes percontans ei, quid esset in vita miserrimum? Senex, inquit, egenus. Significans, si nulla virtute praeeditus sit.

Καλὸν ἢ γέροντα μαρτυρεῖν σοφῶς, εἶπεν Ἀχιλλεύς. Aeschylus inquit, Pulchrum esse, si & senex discat, quia cum sapientia coniuncta sint.

Κάλλιστον ἐφόδιον τὰ γῆρα, περὶ δὲ αὐτῶν, ἐλεῖν Ἀριστοτέλης. Pulcherrimum & optimum viaticum senectutis, est Eruditio, inquit Aristoteles.

Διογένης ἰδὼν γεράν καλλωπίζοντα, εἶπεν, εἰ μὲν πρὸς τοῦ ζῶντος, πάλαι

πλάνησαι· εἴ ᾧ πρὸς τοὺς νεκροὺς, μὴ βρο-
δῶς. *Diogenes animum comptam conspi-*
catus, inquit, Si ad vivos (scilicet te ora-
nas) falsas es: sin ad mortuos, ne cun-
ctare.

Γέρων αἰόητο, ὥσπερ τριβῶν παλαι-
ός, εἰς ἑδὲν ἐστὶν ὁ θεός, Φησι. Πλάταρχο.
Senex stultus, tanquam lacerna vetusta,
ad nullam rem idoneus est, inquit Plu-
tarchus.

Γοργίας ἐρωτηθεὶς πῶς διαίτη χρώ-
ματο, εἰς μακρὸν γήρας ἦλθεν, οὐδὲν ἑ-
δέπτε, ἔφη, πρὸς ἡδονῇ ἔπι φαγῶν, ἔπι
δράσας. *Gorgias interrogatus, quem*
vita tenuisset modum, quod ad tantam
peruenisset senectutem, Ad voluptatem,
inquit, nunquam edi, nec feci quic-
quam.

Θελὲ λελοκασμένη πῶς ὁπύθεν
τῆς ψυχῆς ὑποδημίας βοᾷ ἢ ἀεμαρα-
τύρεται, ἔφη, Νεῖλο.
Capillus, albus
factus, animam breui hinc abitu-
ram clamat & testatur,
inquit Ne-
lus.

Soda.

SODALITIV M.

CONSVETVDO BO-

norum uel ma-

lorum.

Διογῆνης Ἀμύρῳ μαθητικῶς ἀπόντι εἰς
 συμπόσιον, ἔφη, χείρων ἐπανεξῆς. ὃ ἢ
 ἐπανελθόντῳ, καὶ τῇ ἐξῆς εἰπόντῳ, Καὶ
 ἀπῆλθον, καὶ χείρων σὺν ἐγρόμειν, ἔφη, Χεί-
 ρων μὲν ἔ, Ὀρυσίαν δὲ. διδάσκων, σὺν εἰς
 ναὶ ὅπως ἔ νεανίσκῳ ἐκ συμποσίου πα-
 ροίνε ἐπανεῖλθῃ χείρων. Diogenes adoles-
 centi ad conuiuium eunti, deterior, in-
 quit, redibis. Reuersus adolescens cum
 Diogeni dixisset, lui, nec redij deterior:
 Detereor igitur inquit. Indicans non
 fieri posse, quin adolescens e temulento
 conuiuiō redeat deterior.

Πολλὰκις αὐτοὶ ἀγαθοὶ κακοὶ
 περὶ ἐγρόμειροι πολλῶν θάψαν κακίας μετῶ-
 λαβον, ἢ μετέδοσαν ἀρετῆς, ἔφη Νεῖλῳ.
 Probi viri ad improbos accedentes multo
 facis

facilius vitia trahunt, quàm virtutem impertiunt, inquit Nilus.

Ἱπποκράτης ἀπαιτήσας περὶ αὐτῷ μερῶν, ὡς ἠκολούθησεν αὐτῷ, καὶ Διοτράπιντι, μετὰ πᾶτων, ἔφη, ἑαδὲς ζῆν δέ, μετ' αὐτῶν ὁφθαίς τῶν αὐτῷ χεῖρας τηρήσας. Hippocratidas, cum aliquando obuius ei fuisset adolescens, quem amator sequebatur, erubescenti adolescentulo, Cum his, inquit, oportet ambulare, cum quibus conspectus, non mutes colorem.

Ὅτις, ἔφη Δημοσθένης, ὁμιλῶν ἡδέτα κακῶς ἀνὴρ, ἐπὶ πᾶσι ἡρώτησιν γινώσκων ὅτι πᾶσις ἐστὶν οἷσιν ἡδέτα ζῶων. Si quis (inquit Demosthenes) malorum gaudeat commercio, rogare qualis ipse sit, non est opus. Nam quisq; similis est sortis suae.

Ὁ αὐτὸς ἔλεγε, τὸ τρώων μέγιστον τε καὶ μῆλον, τῶν πρὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁμιλίᾳ ἂν ᾖ. Idem dicere solitus est, Morum maximum testimonium esse, cum hominibus congressum. Declarat hanc sententiam dictum Chrysostomi.

K

ἔλεγε

Ἐλεγχῶ ἀνδρὸς ἡθες ἢ μετὰ τῶν τοῖ-
 ᾧδε σωεσία. ὁ, πὲρ γὰρ φαῦλῶ, ἐξ ἀνά-
 κης τοῖς ὁμοίοις σωέσθαι· ὁ, πὲρ αὖ πάλιν σώ-
 φρων ἢ σοφὸς, τοῖς τὰ τοιαῦτα μεπιῖσιν.
*Cuiusq; ingenium quale sit, ex conuersa-
 tione arguitur, etenim improbus neces-
 sario cum sui similibus versabitur: contra
 autem temperans & sapiens cum ijs, qui
 eadem exercent.*

Κρεῖσσον πλέτου ἢ πολυτελείου χλι-
 δῆς ἀνδρῶν δικαίων καὶ κατὰ τοὺς παρρησίαι,
 ἔφη Σοφοκλῆς. *Potiores sunt diuitijs
 & luxuria affluente auro, bonorum vi-
 rorum & iustorum conuersationes, inquit
 Sophocles.*

Ἀχυλῶς ἔφησεν, ἐν πάντι πρᾶγμα
 εἶναι ὁμιλίας κακῆς κάκιον ἔδεν. *Aes-
 chylus dicebat, In omni negotio nullum
 esse prava societate maius malum.*

Pertinet huc Epicteti dictum :

Ἰδοι, ὅτι εἰὰν ὁ ἐπαρῶς ἢ μεμολισ-
 μῶς, ἢ τὸ σωματικὸν εὐόμῳ αὐτῷ μο-
 λυνέσθαι ἀνάγκη, καὶ αὐτὸς ὦν τόχῃ καὶ
 παρὸς

θαυρὸς. Scias, idq̄ exploratum omnino
habens, si sodalis pollutus fuerit, tum etiā
illum, quem is attigerit, necessario pola-
tui, etsi purus ipse fuerit.

SAPIENTIA.

SAPIENTIÆ

Amor.

Διογῆνης Χυρόδρου Ἀθήνησιν Ἀντισθένην
παρέβαλε ὃ δὲ διαθερόν, ἀλλὰ τὸ
μηδὲνα περσείεσθαι, ἐξεβιάζετο τῇ περσι-
δρείᾳ. ἢ τότε τὴν βακτυρίαν ἐπανατήσας
μὲν αὐτὸν, τὴν κεφαλὴν ὑποσχών, Πάϊς,
εἶπεν, ὃ γὰρ Ἀργεῖος ἔτω σκληρὸν ξύλον, ὃ
μὲ ἀπέρχῃς, εἰς αὐτὴν φαίνῃ λέγων. πο-
λὸν ὃ ἔρωτ' ὃ σοφίας παρσίθυμα. *Dios
genes primum Athenas profectus, ad
Antisthenem se contulit, à quo sapè res-
pulsus (nullam enim discipulum recipie-
bat Antisthenes) non destitit tamen ha-
rere, adeo ut aliquando baculum intena-
ret Antisthenes, ultro baculo caput suba-*

K a

iecit.

icit dicens, cade, si vis, at nullum inuenies baculum tam durum, quo me abs te abigas, dum aliquid dixeris. Insigne exemplum adamata sapientia.

Ὁ αὐτὸς πρὸς τοῦ ἐπόντος, Γέροντι,
καὶ λοιπὸν ἄνεις, τί γ', εἶπῃ, εἰ δολιχὸν ἐσθρα-
μον, πρὸς τῷ τέλει ἐσθ' με αὐτῶν καὶ μὴ
μᾶλλον ὀπιτῶναι; ὁρθῶς ἡγάτο, τὴν περὶ
τὴν ἀρετὴν περὶ πᾶσι μᾶλλον ὀπι-
τεῖν δὲν, ὅσῳ περὶ ἡγίων ἔζην χρόνον. Λοι-
πὸς ἐστὶ, διὰ τὸ εἶναι αἰσχρὸν ἔχει καλὰ πῦρ
αὐτοῦ. Idem cuidam admonenti, ut iam
senex quiesceret à laboribus, Quid, in-
quit, si in stadio currerem, virum oportet
iam meta vicinum cursum remitte-
re, an magis intendere? Recte sensit,
virtuti hoc magis intendendum esse, quò
minus superest vitæ: quod turpe sit ium
ab honesto instituto refrigescere.

Σιμωνίδης ἐρωτηθεὶς πότμον αἰρεταί-
προν, πλεῖστον ἢ σοφία, οὐκ οἶδα, εἶπῃ
ὁρῶ γὰρ τοῦ σοφὸς ὅτι πᾶς τὸ πλεῖστον θύ-
ρα φονταίνου. σημειῶν τοῦ φιλοσόφου
λό-

λόγοις μὴ δ' ὡς πλεῖστα καθ' ἑφρονήσῃ, ἔργοις
 δ' ἰσχυροῦμαι. *Simonides interrogatus*
utra res esset optabilior, diuitiae an sa-
pientia, Dubito, inquit, ut qui videam,
sapientes frequentare diuitum fores :
innuens Philosophos verbis quidem con-
temnere diuitias, sed re tamen eas ap-
petere.

Τοσούτῳ Διὰφέρειν ὁ Σόλων τὴν Φρό-
 νησιν ἔλεγε τῇ ἀρετῶν, ὅσῳ ὄρασιν τῇ ἄλλων
 ἐκιδόσεων. *Prudentiam Solon aiebat*
tantiū cateris virtutibus praestare, quans-
tum visus reliquos sensus excellit.

Πυθαγόρας ἔλεγε, ἔπειπτον χωρὶς
 χαλινῶν, ἔπειπτον δίχα φρονήσεως δυνα-
 τὸν κρατεῖσθαι. *Pythagoras dicere so-*
lebat, Neg, equum sine frano, neg, diuiti-
as sine prudentia gubernari posse.

Πλάτων εἶπε, Πᾶσαν Ἰησιγίαν χω-
 ριζομένην δικαιοσύνης ἢ τῇ ἄλλης δρετῆς,
 πανουργίαν, ἢ σφίαν φαίνεσθαι. *Plato*
dixit, Omnem scientiam, nisi cum iustis-

cia & alijs virtutibus coniuncta sit, ver-
sutiā, non sapientiam, existimandam
esse.

Ὁ αὐτὸς εἶφη, Τὸν σοφὸν αὐτὰ δεῖν μά-
λιστα εἶναι σοφόν. Idem dicebat, Sapientem
virum sibi ipsi praeipue sapientem esse
debere. Id est, ut Cicero ex Ennio citat.
Nec quicquam sapere sapientem, qui sibi
prodesse nequiret.

Pertinet huc & Menandri dictum,
μισῶ σοφῶν, ὅσις ἔχ' αὐτὰς σοφός ἐστι
Odi sapientem, qui sibi non sapit.

SERVITVS INHONESTVS ita,

Διογῆνης πρὸς τὸ μακαρίζοντα καλῶ
φένει, καὶ λέγοντα, ὡς πολυτελεῶν πα-
ρὰ ἀλεξάνδρῳ μετέχει, κακοδαίμων
μὲν εἶναι, εἶπεν, ὅς τις καὶ δρις καὶ δειπνῇ
ὅπου

ὅταν Ἀλεξάνδρῳ δόξῃ ἡ γὰρ ἐν τῇ δε-
 λείᾳ εἶδεν μακάριον εἶναι. *Diogenes*
predicantibus beatum Callisthenem Phi-
losophum, quod apud Alexandrum magni-
fice tractaretur, Imò, inquit, infelix est,
quod illi prandendum cœnandumq̃ sit,
cum Alexandro fuerit visum. Sen-
tiens in servitute nihil beatum esse.

Τὸ ὑποπεσεῖν ἢ παραχωρεῖται τοῖς
 πάθεσιν, ἐχάτη δαλεία, ὥσπερ τὸ κερταῖν
 τῶτων, ἐλδοθερία μόνη, ἔφη Ἰατῖν ὁ Φι-
 λόσοφος. *Subjici et locum dare affe-*
ctibus, extrema servitus est, quemadmo-
dum imperare ipsis, unica libertas, inquit
Iustinus Philosophus.

Ἀξιωματικόν ἐστι τὸ πλεονέχειν
 καὶ ἄξιόν ἐστι μόνους ἐλδοθερίας νομίζειν,
 οἱ θεῶν ἡγεμόνι τῷ λόγῳ ἔπονται. μόνοι γὰρ,
 ἂν δεῖ, ἐκλεσθαι μαχόντες, ὡς ἐκλόνται
 ζῶσι. ταυτὶν δὲ ἐστὶ τὸ θεῶν ἔπεισθαι
 καὶ τὸ πείθεσθαι λόγῳ. *Memo-*
ria digna est Plutarchi sententia :

Κ

Iustinus

Iustum est, solos eos existimare liberos
esse, qui diuinam ducem, rectam rationē,
scilicet legem Dei, in omnibus vita actioni-
bus sequuntur. Hi enim soli viuunt, ut
volunt, qui ea, quæ oportet (hoc est recta,
iusta, & legibus Dei consentanea) velle
didicerunt.

STATVÆ.

Ἀγισίλαος ὑποθνήσκων τοῦ φίλου
ἐκέλευσε μηδεμίαν πλάσσειν, μηδὲ μι-
μηλαὺν ποιῆσαι, τὰς εἰκόνας, ἕτοιμα ποι-
ησάτων, εἰ γὰρ τι καλὸν ἔργον πεποίηκα, ἔτι-
μος μνημεῖόν ἐστιν· εἰ δὲ μηδὲν, ἔδ' οἱ πάντες
ἀνδριάντες. *Agesilaus moriens manda-
uit amicis suis, ne quam fictam aut pictā
corporis sui imaginem facerent: Si quod,
inquit, præclarum facinus gessi, hoc
erit monumentum meum, sin minus, ne
omnes quidem statua illustrabunt mei
memoriam.*

Τῶν δὲ Ἰππὶ τῆς Ἀσίας Ἑλληνικῶν ἔθνων
Ἰφισιαμεδόνων ἐν ταῖς Ἰπιδανεζέταις πό-
λεσι

λεσιν εἰκόνας αὐτῶν αὐτῷ, προσέγραψεν,
ἐμὲ μηδεμία εἰκὼν ἔστω, μηδὲ γραπτή, μη-
δὲ πλαστὴ, μηδὲ κατὰ πλάσιν. Idem cum
Gentes Græcæ, quæ in Asia sunt, decre-
uissent ipsi in clarissimis urbibus sta-
tuas ponere, ad eas scripsit, Mei qui-
dem ne una sit imago, neq; picta, neq; fi-
cta, neq; sculpta.

Κάτων πολλῶν ὁρῶν αὐτοκράτους αὐ-
δριότητος, ἐμὲ ὃ ἔφη ἐρωτῶν βέλομαι μάλ-
λον τοῦ ἀνθρώπου, Ἀλλὰ ἀνδρίας ἐκείνου
Κάτωνος, ἢ Ἀλλὰ ἐκείνου νομίζων μᾶλλον
βέλομαι πλὴν καλὰ Ἀρετὰ ἔχοντα, ὅπως
ποτὲ εἶδος αὐτὸν ἀνδριάντ' ἄξιον ὄντα.
Ἰαυμάσωσι πῶς ἐκείνου, Cato conspiciens
multorum erigi statua, Malim, inquit,
ut de me quarant homines, quamobrem
Catoni non sit statua posita: Sentiens se
malle res praeclaras gerere, ut olim scien-
tes illum promeruisse statuam, mirentur
non esse positam.

Δημήτριος ἀκούσας ὅτι τὰς εἰκόνας
αὐτῷ κατέγραφον Ἀθηναῖοι, Ἀλλ' ἐπὶ τὴν
δορυλὴν, ἔφη, δι' ἣν εἰκόνας αἰέτησαν. Cum
Demetrius audinisset Athenienses ima-
gines

gines duas euerisse, At, inquit, virtutem illi non euerterunt, cuius gratia illas crexerunt,

VVLGV S.

Μανίας Ἰσομήδους Ἀθηναίοις, ὡς εἰς ἐστὶν αὐτῇ ἐν τῇ πόλει ταῖς πάντων ἐναυλιέμευ γλώσσαις, καὶ τῇ Ἀθηναίων ζητεῖν κελεύοντων ὅτις ἐστὶ, καὶ βοώντων, Φωκίων αὐτὸν εἶπεν τὸν εἶναι. μόνω γὰρ αὐτὸς μηδὲν ἀρέσκειν, ὡν οἱ πολλοὶ περὶ αὐτοῦ λέγουσι. Cum oraculum proditum esset Atheniensibus, in ea civitate unum esse virum, qui cunctorum sententijs aduersaretur: ac populus vociferans inberet illam inquire: Phocion semetipsum prodidit, dicens, Ego sum ille, quem designat oraculum, Nam uni mihi nihil placet omnium, quia vulgus vel dicit, vel facit.

Ὁ αὐτὸς ἐπεὶ λέγων ποτὲ γλώσσῃ πρὸς τὸν δῆμον ἔδοκίμει, καὶ πάντες ὁμότε

ἡμαλῶς ἐώρετο ὃ λόγον ἀποδεχομένους,
 ὁππαραφείς πρὸς αὐτὸν φίλος εἶπεν. Οὐ
 δή τις κακὸν τι λέγων ἑμαυτὸν λέληθα;
 ποῦτος ἰσώπιδε τὴν τῶν πολλῶν κέρη
 σιν.

*Idem quodam die orationem
 habens, placebat omnibus: cumq; vi-
 deret sermonem omnibus probari, con-
 versus ad amicos, Num mali, inquit,
 quippiam dixi imprudens: usq; adeo
 suspectum habuit vulgi iudicium.*

Ἀντιθένης πρὸς τὸν εἰπόντα, Πολ-
 λοί σε ἐπαγνῶσι, τί γὰρ, ἔφη, κακὸν περ
 πύημα; παρεμφαινών, τὰ δίκαια τοῖς
 πολλοῖς ὑδεπώποτε ἀρέσται. *Antisthe-
 nes cuidam dicendi, Multi te laudant,
 At quid, inquit, mali feci? Significans,
 quare cetera sint, vulgo nunquam placuisse.*

Δημοθένης ἔλεγε, τοῖς καλῶς
 φρονῶσιν οὐκ ἐπαχθεστητίον εἶναι τῇ τῶν
 πολλῶν ἀπονομίᾳ.

*Demosthenes
 dicebat, Prudentibus viris vulgi amen-
 tiam non imitandum esse.*

Ὁ αὐτὸς

Ὁ αὐτὸς εἶπεν, τὸ δῆμον εἶναι ὄχλον, ἀεὶ
 ἐκδημιότατον πρῶγμα τῶν πάντων ἢ αἰσιν
 τῶν ἄνθρωπων ὥστε ἐν θαλάττῃ πνεύμα ἀκίαν
 λατρεῖν, ὡς αὖ τὴν τύχην κινεῖται. Idem
 dixit, Populum esse turbam, rem omnium
 inconstantissimam & stolidissimam: ut
 in mari unda fluctuans, quæ fortuito a-
 gitatur.

Ὁ αὐτὸς εἶπε, ὅτι πολλὰς παλαιοὺς
 διαμαρτάνειν & τὰ βέλιστα κρίνειν. Idem
 dixit: Vulgus in iudicando, optima quæ
 sint, non intelligere.

Τὸ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν, τοῖς σοφοῖς
 ἀπερεσκεῖν ἐστίν, εἶπεν Πλάτων. Vulgo
 placere, sapientibus displicere est, inquit
 Plutarchus. οἱ γὰρ ψυχροὶ ψυχρῶς κρί-
 νουσι. Frigidi enim frigide seu inepte
 iudicant, ut quidam ex veteribus dixit.

VINDICTA.

Διογῆνης ἐρωτηθεὶς ὑπὸ πινθ, πῶς αὖ
ἀριμύηται τ' ἐχθρὸν, αὐτὸς, ἔφη, καλὸς
γρόμυρ. τῷτο πηυσίς, καὶ ἑαυτὸν ὠφέλει
τὰ μέγιστα, καὶ τ' ἐχθρὸν μάλιστα ἡμωρεῖται.
Diogenes interrogatus à quodam, Quomodo se ulcisci de suo inimico posset, respondit, Si te virum honestum & bonū praeſtabis. Hoc qui facit, & sibi prodest maxime, & inimicum maxime discerniat.

Ἀλκιβιάδης ἀκρόσας ὅτι θάνατ. αὐτῷ καὶ
τῷ αὐτῷ κατέγραψεν, δείξαμυ ἐν εἰπεν αὐ-
τοῖς ὅτι ζῶμυ. καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους πρε-
ψάμυ, τ' Δικελικὴν ἡγήσει ὅππῃ αὐτῷ Ἀθη-
ναίους πόλεμον. Εὐδικήσας γὰρ ἐχθροῖς
ὅν τὰ πρὸς ἑρῶ καὶ εἶδεν τ' Χερστανῶν ὅσον
μυεῖσθαι. *Alcibiades nuntiante quod cum comitibus morte damnatus esset Athenis, At nos, inquit, demonstrabimus ipsis quod vivamus: simulq; sese ad Lacedaemonios contulit, & bellum Dacelicum contra Athenienses excitavit. Vindicta genus & priori dissimile, & nullo Christiano imitandum.*

Πιτ.

Πιττακὸς ἀδικηθεὶς ὑπὸ πινθίου, καὶ ἔχων ἐξουσίαν αὐτὸν καλᾶσαι, ἀφῆκεν, εἰπὼν: συγγνώμη τιμωρίας ἀμεινον. τὸ μὲν γὰρ ἡμέτερος φύσεως ἐστὶ, τὸ δὲ θυμωδές. *Pittacus iniuriam passus à quodam, cum illum puniendi potestatem haberet, dimisit, inquit: Venia melior est vini dicta: hac enim belluini est ingenij, illa mansueti.*

SEVERITAS.

Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος ὑπὸ ἑδενὸς ἔτε γενομένων ὤφθη, ἔτε δακρύων. *Phocion Atheniensis nunquam visus est cuiquam neq. flere, neq. videre.*

Κάτων ὁ πρεσβύτερος τιμητὴν μελιών, καὶ οὐδὲ ἄλλας ὁρῶν θεωμύδας τῶν πολλῶν καὶ κατακλύοντάς αὐτὸς ἐβόα, τὸ δῆμον ὑποπτόμενος χρεῖαν ἔχειν ἰατρῶν, καὶ μεγάλῃ κατάρμῃ. δεῖν γὰρ μὴ τὴν ἰδίαν, ἀλλὰ τὴν ἀπανθρώπων αἰρεῖσθαι, καὶ ταῦτα λέγων, ἤρεθον πάντων. *Cato senior censuram petens, cum ceteros competitores videret populo*

populo supplices, ipse clamabat, Populo
opus esse medico austero validisq; reme-
dijs. Proinde eligendum censorem, non
qui iucundissimus esset, sed qui inexora-
bilis. Atq; hac dicens, ante omnes censor
creatus est.

Ἀντιθένης ἐρωτῶντις Διὰ τὴν πικρῶς
τοῖς μαθηταῖς ὁπωλήσει, καὶ οἱ ἰατροί.
Φησι, τοῖς κάμνεσιν. Antisthenes intera-
rogatus, quamobrem esset seuerus obiur-
gator erga discipulos, Et medici, inquit,
erga agrotos.

Λάκωνά τις ἀκούσασα τὸ ὅτι σισω-
νίδιον ἢ πεφθότος ἐκ τῶν πολεμίων, γρά-
φει αὐτῇ, Κακὰ φάμα περὶ κακκέχουτα·
ἢ τούτων νῦν ἔκλυται, ἢ μὴ ἔσσι. Αἰρετώ-
τερον ἐνόμιζεν θανεῖν, ἢ αἰσχρῶς ζῆν. La-
cena quadam mulier ut audierat filium
esse incolumem, sed fugisse ab hostibus,
scripsit illi: Malus rumor de te sparsus
est, aut hunc dilue, aut ne sis. Praestat
bilis indicauit mori, quàm
cum ignominia vi-
uere.

VOLVPTAS.

Αρκεσίλας Θ. πρὸς τὸν πυθόμδρον διότι ἐκ
 μὲν τῶν ἄλλων μεταβιβάζουσιν τὴν Ἐπικυρε-
 ὄν, ἐκ δὲ τῶν Ἐπικυρείων ἐδέετο, ἔφη, Ἐκ
 μὲν γὰρ αὐτοὶ γάλλοι γίνονται, ἐκ δὲ τῶν γάλλοι
 ἄνδρες ἐκ γίνονται. ἡ γὰρ ἐμὲ Θ. αὐτῶ-
 νος μᾶλλον καταφύγετε εἶναι πρὸς ἡδονήν,
 ἢ πρὸς ἀρετήν. *Arcesilaus percontanti
 quis fieret, ut ab alijs seclis multi deficerent
 ad Epicureos, ab Epicureis nulli desce-
 rent ad alios: Quoniam, inquit, ex viris
 galli sunt, ex gallis viri nequaquam. Sen-
 tiens homines esse proniores ad volupta-
 tem, quam ad virtutem.*

Βασίλειος Θ. ἔλεγον, ἡδονὴν ἀγχιερὸν
 εἶναι τῷ Διαβόλῳ, πρὸς ἀπώλειαν ἔλκει.
*Basilus dixit, voluptatem esse hamum
 diaboli, ad interitum trahens. Congruit
 cum Sententia Ciceronis in Catone Maio-
 re: Diuinus Plato voluptatem escam ma-
 lorum appellavit, quod ea videlicet homi-
 nes capiuntur, ut hamo pisces.*

φευγε ηδονών, τίκτηι γὰρ λύπη. ἔπι
 ᾧ φευγε τὴν πένθιν διὰ τὴν θλίψιν, ἔφη
 τις τῶν παλαιῶν σοφῶν. *Fuge voluptatem,*
*parit enim dolorem. item, Fuge volup-
 tatem propter comitem afflictionem: ut
 quidam ex veteribus sapientibus dixit.*

Δημόκριτος ἔλεγε, αἰσθητὸν εἶναι,
 ὅτι τῶν πλεμίων, μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἡδονῶν κρεί-
 σsonα. *Democritus dixit, Fortem esse,*
*non tantum qui hostes, sed etiam qui vo-
 luptates vincit.*

Υγείαν ἔχον περὶ θεῶν αἰτῶνται οἱ
 ἄνθρωποι, (ἔφη Δημόκριτος) τὴν ᾧ πῶς
 τῆς δυνάμει περὶ εἰαυτοῖς ἔχοντες σὺν ἴσασ-
 σιν. ἀκριβεία γὰρ τὰ ἐναντία πρᾶσσοντες,
 αὐτοὶ προσδοκῶντες τὴν υγείαν γίνονται. *Homini-
 nes à Deo sanitatem petunt (inquit De-
 mocritus) ignorant autem quod eius po-
 testatem penes se habeant. Nam per in-
 temperantiam facientes ei con-
 traria, ipsi proditores suae sa-
 nitatis exi-
 stunt.*

L

Ver:

VERECUN-
DIA. PVDOR.

Κ' ἄτιαν ὁ πρεσβύτερος τῶν νέων ἔφη χαίρειν τοῖς ἐρυθρῶσι μᾶλλον, ἢ τοῖς ἀχρῶσι. Ὅτι ἡ ἐρυθρία ἀγαθὴν μὲν φύσιν δηλοῖ, ὡς οὐ. Cato senior aiebat sibi magis placere iuvenes, qui rubescerent, quam qui pallerent. Quod rubor arguat bonam indolem, pallor non item.

Ὁ αὐτὸς ἰδὼν ποτὶ μετρώκιον ἐρυθρῶν, θάρσσει, ἔφη τοῖς ἐπὶ ἀρετῆς τῷ χρῶμα. Idem adolescenti cuidam erubescenti, Bono animo sis, inquit, fili, istiusmodi est virtutis color

Δημήτριος δὲ νέος ἔφη δὲν ὅτι μὲν τῷ οὐκίαις δὲ γονεῖς αἰδεῖσθαι. ἐν τῷ τοῖς ὁδοῖς δὲ ἀπαντῶντας ἐν τῷ τοῖς ἐρημίαις, ἑαυτοῦς. Demetrius dicebat iuvenes oportere domi quidem parentis

parentes, in itineribus autem obuios, in
solitudine verò seipsos reuereri.

Plato iubet parentes suis liberis
οὐδὲ πάλιν, ἀ χρυσὸν καὶ ἀλείπειν. id est,
non aurum, sed multum pudoris relin-
quere. Et in Eutiphrone inquit,
ὅρα γὰρ δέ σ' ἐνθα καὶ αἰδώς. Vbi est
timor, ibi et pudor.

TRISTICIA.

Σωκράτης ἐρωτηθεὶς πῶς αὖ τις ἄλυ-
πῳ βίῃ ζῇ, τῷ ἀδύνατον εἶπεν. ὅτι
γὰρ ἐστὶ πάλιν ἢ οἰκίαν οἰκῶντα καὶ ἀνθρώ-
ποις ὁμιλῶντα, μὴ λυπῶσθαι. Socrates in-
terrogatus quomodo quis vitam tristitia
vacuam degeret, respondit: Hoc fieri non
potest. Nam qui in ciuitate aut familia
habitat, & hominibus conuersatur, non
potest non aliquando tristari.

Επίκτετ^{ος} ἐρωτηθεὶς, πῶς αὖ τις τὸ
ἐχθρὸν λυπήσῃ, ἔφη, ἑαυτὸν παρεκκεῖν
ζῶν βέλπειν πρὸ αἰῶνος. *Epictetus inter-
rogatus, quomodo quis hosti dolorem
excitare posset, dixit: Si quis ita com-
paret seipsum, ut optima quaq. faciat.*

Οὐδείς ἀλύπως τὸ βίον διήκοον αἰ-
θρωπ^{ος} ὢν, εἰδὲ ἄχρη τέλας ἐμφανέει
χῶν, ἔφη Ποσίδιππος. *Nullus homi-
num sine tristitia vitam transigit, neq.
fortunatus ad finem usq. permansit ut in-
quit Posidippus.*

Ευριπίδης ἔλεγε, Οὐκ εἶναι ὀρεῖν
βίον ἀλυπτον ἐν ἔδει. *Euripides dicebat,
Non posse in quoquam reperiri vitam tri-
sticia vacuam.*

FORTVNA.

Διονύσιος ὁ νεώτερος ἐρωτηθεὶς πῶς ὁ
μὲν πατὴρ αὐτοῦ πένης ὢν καὶ ἰδιώτης ἐκλή-
σαιτο πλὴν Συρακουσίων ἀρχεῖν, αὐτὸς δὲ ἔχων
καὶ τυράννης πῶς αὐτὸς ἐγένετο, ὁ μὲν
πε-

πατὴρ, ἔφη, μοὶ τὴν προγονίδα τὴν ἐαυτοῦ
κατέλιπεν, ἡ τὴν τύχην. *Dionysius iu-
nior percontanti quomodo factum esset,
ut cum pater ipsius tenui fortuna ac pri-
uatus sibi Syracusanorum principatum
parauisset, ipse verò eum tenens, & regis
filius, amisisset, Pater, inquit, mihi regnū
suum, & non fortunam reliquit.*

Πολλῶν τ' καταρωμάτων φιλίππῳ
τῷ βασιλεῖ, καλῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πα-
ραγελόντων, πρῶτον μὲν ὅτι παρ' ἑλπίων
νενίκηκεν Ὀλύμπια· δευτέρως δ', ὅτι Παρα-
μυρίων ὁ στρατηγὸς, μάχῃ Δαρδανίης ἐνί-
κησε· τρίτῃ δ' ὅτι ἄρρεν εὐπαιδείον ἐκύη-
σεν Ὀλυμπία· ἀνατείνας εἰς ἕρπονδ' ἅς χεῖ-
ρας, ὁ δαίμων, εἶπε, μικρὸν μοι κακὸν ἀν-
τὶ πόνου καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν πίνεον, ἡ
ὃ δ' ἤπιστευε τῇ παρέσῃ τύχῃ, εἰδὼς ὅτι σφα-
λερὴ ἐστὶ καὶ μεγάλῃσι ὀτυχήμασι φθονεῖν
πέφυκεν. *Cum regi Philippo nuntium
esset allatum, una die multas eius res fe-
liciter ac prosperè gestas esse: nam Te-
thrippo vicerat in Olympijs: & Parmenio,
eius Dux bellicus, Dardanenses praelio
vicerat: & uxor Olympias ipsi masculu-*

lum factum (Alexandrum) enixa erat: porrectis in celum manibus exclamavit, O fortuna! misce his tot & tantis bonis paruum aliquod malum. Non enim credebatur presenti fortuna, cum sciret eam inconstantem esse, & magnis successibus inuidere solere.

Δημοσθένης ἔλεγε, ὅτι μὲν δὲ τύχης ἐξείας ἔχον μετὰ βολαῖς. Demosthenes dicere solitus est, Fortunam habere celes res mutationes.

Μένανδρος ἔφη, οὐκ εἶναι εἰπῶν ζῶντι, τὰτ' εἰ πάσῃ. Menander dixit, Neminem dum vivit, posse dicere, Hoc vel illud non patiar.

Δημοσθένης εἶπεν, ὅτις ἀνθρώπου ὡς ἀνθρώπου τύχῃ παροφείη, παντελῶς ἀνόητον ἡγῶμαι, ἐπειδὴ βέλτερος πράξεως οὐκ οἶδεν, εἰ μὲν αὖτε αὐτῇ ἡ τύχῃ μέλει τὸ ἐπιτέρας. Demosthenes dixit, se illum insanum iudicare, qui alteri fortunam exprobrat, cum nemo hominum sciat, etiamsi florens sit, an ad vesperum sit, eadem fortuna mansura.

Ὁ αὐ.

Ὁ αὐτὸς ἔφη, τὸ μὲν πέρας, ὡς
 αὐτὸς δαίμων ἐβλήθη, πάντων γίνεσθαι.
Idem dicebat, Rerum omnium talem esse
exitum, qualem fortuna velit. item:
 Μεγάλη βρώπη, μᾶλλον ὅλον ἢ τύχη παρὰ
 πάντ' ἐστὶ τῶν ἀνθρώπων πρῶγμα. *Mulo*
tum in fortuna momenti est, ac ea potius
sola in omnibus mortalium rebus domi-
natur,

HOMO ET IM-

BECILLITAS

humana. Errores
 Humani.

Σιμωνίδης Πανσάνιος ἔτ' ἀνεξαμύνει
 τὸν βασιλέως μεγαλαυχερδὲς σινο-
 χῶς ὅτι τοῖς αὐτοῖς πρᾶξαι, καὶ κελύουσιν
 ἐπὶ πύλαις αὐτῶν σφόν μὲν χλῆσασιν,
 ὑπὸ μνηστῶν αὐτὸν περιμένουσιν πύλῃ, μέμνη
 τοῦ ἀνθρώπου. *Simonides Pansania*

Lacedamoniorum regi subinde de rebus
à se gestis glorianti, & per irrisionem
Simonidem hortanti, ut aliquid sapiens
ter ipsum admoneret, hanc admonitionē
subiecit, Memento te esse hominem.

Ξενοφῶν ἔφησεν, Ἄπαντα προσδοκᾷν
δεῖν ἀνθρώπου ὄντα. Xenophon dixit,
Omnia homini expectanda esse.

Ὁ μεμνημένος, ἔφη Ἰσοκράτης, τί ἐστὶν
ἄνθρωπος, ἐπὶ δὲ τῷ συμβαινόντων δια-
γινώσκων. Qui meminit (inquit Iso-
crates) quid homo sit, is propter nullum
euenientem casum immodicè tristabi-
tur.

Ἄνθρωποι δὲ πρὸς οὐκ ἐκ παλαιῶν ἡ-
μεῶν κρεμνύμενοι, εἶπε Πλάταρχος.
Homines à veteri & putrido filo pen-
dent inquit Plutarchus.

Ἀριστοτέλης ἔλεγε, Ἄνθρωπον εἶναι ὡς
δενείας ὑπόδειγμα, καὶ ῥᾶ λάφυρον, τύχης
παίχνιον, μεταπτώσεως εἰκὼν, φθόνου καὶ
συμφορᾶς πλάτυρα, τὸ δὲ λοιπὸν, φλέγμα
& χολικόν. Aristoteles dicere solebat,

Ἡο

Hominem esse imbecillitatis exemplum,
temporis spoliū, fortunæ lusum, incons-
stantiæ imaginem, inuidiæ & calamita-
tis trutinam: reliquum verò pituitam &
bilem.

Σωκράτης ἔλεγε, νομίζην αἰεὶ τοῦ θε-
οῦ γελᾶν, ὁρῶντας πλὴν τῶ ἀνθρώπων κενὸς
παρῶν. Socrates dicere solebat, se crea-
dere quod Dī rideant intuentes inane
studium hominum.

Ἰσοκράτης εἶπε τοῦ μὲν ἀρετῆ φρον-
εῖντας εὖ οἶσιν. Ἀμαρτάνειν δὲ συμπερὸν
τῷ. Isocrates dixit etiam sapientissi-
mos quosq; interdum ab eo quod utile sit,
aberrare. Pertinet huc Aeschyli dictum:
Ἀμαρτάνει τε καὶ σοφὸς σοφώτερος. Errat
etiam sapiente sapientior. Et Philo
inquit: Τὸ μὲν μηδὲν ἀμαρτάνειν, σωόλως
ἴδιον θεῷ. In nullare errare, omnino Dei
propriū est. Καὶ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς ποτὶ
μὲν κακὸς, ἄλλοτε δὲ ἰσθλὸς. Vir bonus
interdum bonus est, mox labitur idem.

Ἰσοκράτης ἔφασκε· Πάντες πλεῖστα
πεφύκαμεν ἵνα μαρτάνειν, καὶ κατὰ θῶν. Ἰσοκ-
ράτης

crates inquit: Omnes errare et peccare
potius, quàm præclari & recti quid agere
solemus.

Ξενοφῶν ἔφη, Τὸ ἀμαρτάνειν αὐθρό-
πες ὄντες, ἔδεν θωρυμασάν. Xenophon
dixit, Non esse mirum, si homines pec-
cent.

Δημοσθένης εἶπε, Ρᾶσον ἀπάντων
εἶναι, αὐτὸν ἐξαπατήσασθαι. Demosthenes
dicere solitus est, Omnium esse facili-
sum, seipsum decipere.

Ὁ αὐτὸς ἔλεγε, Πολλῶν τ' σοφόν, ἡλί-
θιον εἶναι. Idem dixit, Multorum san-
pientiam, stultitiam esse.

MORBUS.

VALETV.

do.

Ἀντίγονος νοσήσας νόσον, ἀνέρρώσεν, ἔδεν
ἔφη Ἀντιφθέου χειρὸν ὑπέμνησεν γὰρ
ἡμᾶς

ἡμᾶς ἢ νόσῳ μὴ μέγα φρονεῖν ὥς ὄντες
 θνητοῦς. *Antigonus cum agrotas-
 set, recuperata sanitate, Nihilò prius
 est, inquit, Siquidem hic morbus sub-
 monuit nos, ne animo efferamur, cum
 simus mortales. Apud Stobaeum hac
 oratio Alexandro tribuitur.*

Ἀλέξανδρῳ τῷ δόματι πληγεὶς εἰς
 τὸ σκέλῳ, ὥς πολλοὶ συνέδραμον τῷ πολλὰ
 κίς εἰωθῶτων αὐτὸν θεὸν προσαρξοῦν,
 Δραχυντεῖς τῷ προσώπῳ, τὰ μὲν αἶμα
 (εἶπεν) ὥς ὁρᾷτε, καὶ σπινθῶρ, οἷός τις τῷ
 ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν. κατὰ γὰρ δὴ πρὸς
 τῷ κοιλίῳ ψυχολογίας, αὐτὸς δὲ πρὸς
 γματῷ λαλεῖν, ὅτι εἶδεν ἄλλο, πλεον
 αὐθροπῷ ἐτύγχανεν ὦν. *Cum
 Alexandro in bello cruis esset sagitta
 vulneratum, multiq; accurrerent, qui
 ipsum frequenter Deum appellare con-
 suenerant, exprorecta hilariq; fronte
 (ad Homeri carmen alludens) dixit :
 Hic sanguis est, quem videtis, liquorq;
 qualis diuis solet emanare beatis. Ni-
 mirum irridens adulatorum vanitatem,*

CUM

cum ipsa res declararet ipsum nihil aliud
esse, quàm hominem.

Πλάτων ἔλεγε, ὅτι εἶναι ὑγιέας
κρεῖττον οὐδέν ἐστιν. Plato dicere sole-
bat, Nihil esse melius in vita, quàm bo-
nam valetudinem.

Ὁ αὐτὸς εἶπεν, ἵσχυμέναι ἄριστον: δέ-
τερον καλὸν ἡρόδοτος τρίτον πλεονεχίαν ἀδύνατον.
Idem dicebat, Optimum esse, bene vale-
re: proximum, pulchrum esse: tertium,
3. sine dolo discere: Citatur ab eodem
hac sententia in libris de Legibus his
verbis: λέγεσθαι ὡς ἄριστον ὑγιαίνειν, δέ-
τερον δὲ κάλλος, τρίτον δὲ πλεονεχίαν.

Πλάτων εἶπε, πλεονεχίαν εἶναι
νοσήσιν ὑγιέαν, καὶ πλεονεχίαν εἶναι.
Plutarchus dicere solebat, Bonam vale-
tudinem egrotantibus desideratam reperi-
esse, ut est pax illis, qui belli incommoda
sentiant.

Κικέρων εἶπε, πλεονεχίαν ὑγιέαν μάλιστα
ἀπολαύειν πένθος, ἀλυσίαν, πένθος συμ-
μετρικόν,

μετρεῖν, τέλει, ὁλυπία καὶ λυγρίας. Cice-
ro dixit, Bonam valetudinem imprimis
requirere concoctionem, indolentiam,
deambulationem moderatam, a-
nimi hilaritatem, &
aliam solu-
tam.

ΤΕΛΟΣ.

τῷ μόνῳ δοξαζέω.

LOCORVM
INDEX.

A		Animi bona.	26.
		Animi moderatio.	7.
A Dulatio.	5.	Arrogantia.	31.
Adulterium.	12.	Assentatio.	5.
Aliter viuere, quàm		Auaritia.	15.
doceas.	24.	B	
Ambitio.	31.	Bellum.	20.
Amicitia.	1.	Beneficentia.	21.
Amor.	3.	Bonarũ raritas.	30.
Amor sui.	129.	Cani-	

I N D E X.

C.		Fides in hostem.	59.
Canicies.	139.	Forma.	57.
Calumnia.	33. 117.	Fortitudo.	61.
Castitas.	122.	Fortuna.	162.
Concordia.	38.	G.	
Consuetudo bonorū		Garrulitas.	64.
vel malorum.	142.	Gloria.	55.
Continentia.	11.	Gratitudo.	68.
Conuiuium.	40.	H.	
Cultus animi.	26.	Homo & imbecilli-	
Curiositas.	36.	tas humana.	166.
D.		Honor parentib. &	
Deus.	44.	seniorib. habitus.	69.
Disciplina puero-		Honor virtuti has	
rum.	16.	bitus.	28.
Diuitie.	105.	I.	
Doctrina.	47.	Impunitas.	73.
E.		Industria.	75.
Ebrietas.	52.	Institutio puero-	
Educatio.	16.	rum.	20.
Eloquentia vana.	45.	Inuidia.	116.
Errores humani.	165.	Ira.	76.
Eruditio.	47.	Index.	77.
F.		Indiciū officiam.	77.
Fama honesta.	54.	Iusiurandum.	80.
		Iura	

I N D E X.

<i>Iusiurandum Atti.</i>	<i>Obtrectatio.</i>	33.	118.
<i>cum.</i>	81.	<i>Odium.</i>	116.
<i>Iusticia.</i>	83.	<i>Ocium.</i>	114.
<i>L.</i>	<i>P.</i>		
<i>Labor.</i>	74.	<i>Paupertas.</i>	125.
<i>Leges.</i>	85.	<i>Patria.</i>	126.
<i>Liberalitas.</i>	21.	<i>Patientia.</i>	7.
<i>Lingua.</i>	64.	<i>Parentes.</i>	69.
<i>M.</i>	<i>Pietas erga parens</i>		
<i>Magistratus</i>	89.	<i>tes.</i>	69.
<i>Magnitudo animi.</i>	<i>Pietas in patriā.</i>	126.	
<i>Maledicentia.</i>	33(61.	<i>Periurium.</i>	80.
<i>Matrimonium.</i>	97.	<i>πολυπαραμοσύνη.</i>	
<i>Mediocritas.</i>	98.	<i>Pecunia.</i>	150. (73.
<i>Mendacium.</i>	88.	<i>Φιλαντία.</i>	129.
<i>Moderatus lingua</i>	<i>Philosophia.</i>	131.	
<i>usus.</i>	64.	<i>Princeps bonus.</i>	89.
<i>Modus.</i>	98.	<i>Pudicitia.</i>	122.
<i>Morbus.</i>	168.	<i>Pudor.</i>	122.
<i>Mors.</i>	103.	<i>Pulchritudo.</i>	57.
<i>Munerum contentus</i>	<i>R.</i>		
<i>pius.</i>	99.	<i>Regnandiratio opti-</i>	
<i>Musica contempta.</i>	<i>S.</i>	(ma. 134.	
<i>N</i>	(108.	<i>Sapientia.</i>	<i>Sapientia</i>
<i>Nobilitas.</i>	111.	<i>amor.</i>	145.
<i>O</i>	<i>Senectus.</i>	138.	<i>Scro</i>

INDEX.

<i>Servitus inhonesta.</i>		<i>V.</i>	
<i>Sta.</i>	148.	<i>Valetudo.</i>	168.
<i>Seneritas.</i>	156.	<i>Verecundia.</i>	160.
<i>Sodalitium.</i>	142.	<i>Vindicta.</i>	154.
<i>Statua.</i>	150.	<i>Virtus.</i>	26.
<i>T.</i>		<i>Voluptas.</i>	158.
<i>Tolerantia.</i>	7.	<i>Vulgus.</i>	152.
<i>Tristitia.</i>	161.		

FINIS.

